

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: N 62 08 – Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Název tématu:

Prostorová analýza výroby a zpracovatelských kapacit bioprodukce – Jihočeský kraj

Vedoucí diplomové práce

Ing. Hana Doležalová, Ph. D

Autor

Bc. Milan Zedek

2010

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Bc. Milan ZEDEK

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

**Název tématu: Prostorová analýza výroby a zpracovatelských kapacit
bioprodukce - Jihočeský kraj**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Zpracování (na základě datových podkladů VÚZE) produkčních map zachycujících teritoriální koncentraci výroby jednotlivých biokomodit v rámci Jihočeského kraje. Posouzení vhodného rozmístění zpracovatelských kapacit a návrhy na optimalizaci výroby a zpracování bioprodukce v dané oblasti.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury
2. Zpracování datových podkladů z VÚZE
3. Vypracování produkčních map (koncentrace výroby vybraných biokomodit)
4. Vyhodnocení mapových podkladů v kontextu realizovaných dotazníkových průzkumů
5. Formulace závěrů

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární přehled. 3. Metodika. 4. Produkční mapy vybraných komodit. 5. Prostorová analýza bioprodukce. 6. Závěr. 7. Přehled použité literatury. 8. Přílohy.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 60 - 80 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

ČERVENKA, J., KOVÁŘOVÁ, K. *Biopotraviny*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2005.

MOUDRÝ, J., PRUGAR, J. *Biopotraviny: hodnocení kvality, zpracování a marketing*. Praha: ÚZPI, 2002.

Zákon č. 242/2000 o ekologickém zemědělství.

Nařízení Rady č. 834/2007, o ekologické produkci a označování ekologických produktů.

www.bio-potraviny.cz

www.mze.cz

www.pro-bio.cz

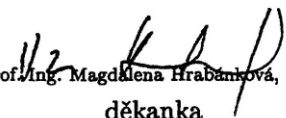
www.kez.cz

www.greenmarketing.cz

Vedoucí diplomové práce: Ing. Hana Doležalová, Ph.D.
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Datum zadání diplomové práce: 15. února 2009

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2010

prof. Ing. Magdaléna Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

Ing. Kamil Pícha, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 16. března 2009

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 20. dubna 2011

Podpis

Děkuji vedoucí práce Ing. Haně Doležalové, Ph. D. za odborné vedení a praktické rady při zpracování této práce a RNDr. Josefu Navrátilovi, Ph. D. za vedení v oblasti GIS, dále děkuji své přítelkyni a rodině za trpělivost a podporu.

Obsah

1.Úvod.....	7
2 Literární rešerše	9
2.1 Ekologické zemědělství	9
2.1.1 Definice.....	9
2.1.2 Cíle a principy ekologického zemědělství	9
2.1.3 Zásady ekologického chovu zvířat a pěstování rostlin	10
2.1.4 Stav ekologického zemědělství v ČR a jeho vývoj	11
2.2 Vymezení základních pojmů	13
2.3 Legislativní úprava ekologického zemědělství	16
2.4 Kontrola, certifikace a označování bioprodukce	16
2.4.1 Kontrolní systém.....	16
2.4.2 Certifikace.....	18
2.4.3 Označování biopotravin.....	18
2.4.4 Označování bioproduktů.....	20
2.5 Kvalita bioproduktů	21
2.5.1 Nutriční kvalita	21
2.5.2 Technologická kvalita.....	22
2.5.3 Senzorická kvalita.....	22
2.5.4 Hygienicko-toxikologická kvalita.....	22
2.6 Zpracování bioprodukce	23
2.7 Skladování bioproduktů	24
2.8 Charakteristika významnějších biokomodit v regionu	25
2.8.1 Rostlinná produkce	25
2.8.2 Živočišná produkce.....	30
2.9 Trh s biopotravinami.....	32
2.9.1 Vhodné marketingové strategie	32
2.9.2 Ceny biopotravin.....	33
2.9.3 Informovanost zákazníků.....	33
2.9.4 Poptávka po biopotravinách.....	33
2.9.5 Nabídka biopotravin	34

2.9.6 Vývoj a trendy na trhu s biopotravinami	34
2.10 Formy prodeje biopotravin	35
2.10.1 Přímý prodej	36
2.10.2 Nepřímý prodej	38
3 Cíle a metodika	41
3.1 Cíle práce	41
3.2 Hypotézy	41
3.3 Použité metody	41
3.4 Postup řešení	42
3.5 Zdroje informací	42
4 Praktická část	43
4.1 Obecná charakteristika Jihočeského kraje	43
4.2 Obecná charakteristika konvenční produkce v kraji	44
4.3 Charakteristika ekologického zemědělství v regionu	44
4.3.1 Rostlinná produkce	47
4.3.2 Živočišná produkce	69
4.4 Produkční mapy vybraných biokomodit	76
4.5 Prostorová analýza bioprodukce	81
4.6 Prostorová analýza zpracovatelských kapacit	82
4.6.1 Certifikování zpracovatelé	82
4.6.2 Vybraní konvenční zpracovatelé zemědělské produkce	85
4.7 Posouzení vhodného rozmístění zpracovatelských kapacit	88
4.8 Návrhy na optimalizaci výroby a zpracování bioprodukce	91
5 Závěr	93
6 Summary	95
7 Seznam použité literatury	96
8 Seznam příloh	100

1.Úvod

Ekologické zemědělství prošlo od počátku 90. let rychlým rozvojem. Tento alternativní zemědělský systém, představuje hospodaření, při němž se využívají k přírodě šetrné způsoby a klade se důraz na pohodu chovaných zvířat. Je založeno na ekologických procesech a cyklech, jenž se vážou k místním podmínkám a dbá na celkovou harmonii hospodářského systému.

Ekologické zemědělství je regulováno státem a má přísná pravidla. Ministerstvo zemědělství ČR k jeho certifikaci a kontrole pověřilo 3 kontrolní organizace (KEZ, o.p.s., ABCERT GmbH a BIOKONT CZ, s r.o.). Na druhou stranu se stát snaží ekologické zemědělství finančně podporovat, čímž se stává tento systém perspektivnějším.

Tento produkční systém si díky svým zásadám a kvalitních produktech našel podporu u spotřebitelů. Kvalita bioproduktů, tolik u spotřebitelů ceněná, je dána zejména postupy hospodaření na farmách a jejich zpracováním.

Objem trhu s biopotravinami není velký, ale do budoucna má předpoklady k rozšíření. Poptávka po biopotravinách je vyšší než nabídka, čímž se naskytuje zemědělcům možnost odbytu bioproduktů. Velký zájem spotřebitelů vykazuje čerstvá zelenina a ovoce, pečivo, mléko a mléčné výrobky, maso, vejce. Nejvíce biopotravin se v České republice prodá v sítích supermarketů a hypermarketů. Se značným odstupem následuje prodej ve specializovaných bioprodejnách a prodejnách zdravé výživy. V zahraničí velmi typický prodej ze dvora, tvoří u nás jen malou část prodeje.

V minulých letech bylo obtížné zakoupit kvalitní biopotraviny. Ty jsou nyní pro spotřebitele stále dostupnější. K zakoupení jsou nejenom ve specializovaných prodejnách a supermarketech, ale pronikají do sortimentu diskontních a místních prodejen potravin. Obchodní řetězce nabízejí sortiment biopotravin pod vlastní privátní značkou.

V posledních letech dochází k nárůstu ekologických farem a dochází k nárůstu počtu zpracovatelů bioprodukce. Především nárůst zpracovatelských kapacit je značný a

žádaný, neboť díky jejich absenci se velká část ekologické produkce realizovala jako konvenční.

Práce je zaměřena na zmapování ekologického zemědělství v Jihočeském kraji zejména z hlediska prostorového rozmístění ekofarem, jejich produkce a na rozmístění zpracovatelských kapacit bioprodukce. Jihočeský kraj je díky svým geografickým podmínkám vhodný pro ekologické hospodaření. V rámci ČR se řadí k největším v počtu ekofarem. Pestrost produkce však není příliš rozmanitá. Dominuje zde především extenzivní chov skotu na plochách trvalých travních porostů.

Diplomová práce je zpracována v rámci výzkumného záměru Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity MSM 6007665806.

2 Literární rešerše

2.1 Ekologické zemědělství

2.1.1 Definice

Ekologické zemědělství je dle IFOAM zemědělský produkční systém, zachovávající zdraví půd, ekosystémů a lidí. Spoléhá na ekologické postupy, rozmanitost a koloběhy přizpůsobené místním podmínkám namísto využívání vstupů s nepříznivými dopady. Ekologické zemědělství je systémem hospodaření, spojující tradice, inovace a vědecký výzkum s cílem prospívat společnému prostředí a podporovat spravedlivé vztahy a dobrou kvalitu života všech zúčastněných. **(18)** Jedna z dalších definic říká, že ekologické zemědělství je moderní formou obhospodařování půdy bez používání chemických vstupů s nepříznivými dopady na životní prostředí, zdraví lidí a zdraví hospodářských zvířat. **(19)** Prof. Moudrý uvádí, že jeho jednotlivé složky stanovením omezení či zákazů používání látek a postupů, které zatěžují životní prostředí nebo zvyšují rizika kontaminace potravního řetězce, a který, pokud dochází k chovu hospodářských zvířat, dbá jejich etologických a fyziologických potřeb v souladu s požadavky zvláštních právních předpisů. **(22)**

2.1.2 Cíle a principy ekologického zemědělství

Ekologické zemědělství je hospodaření s kladným vztahem ke zvířatům, půdě, rostlinám a přírodě bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. Jedná se o velmi pokrokový způsob hospodaření, které staví na tisíciletých zkušenostech našich předků a bere ohled na přirozené koloběhy a závislosti. Tak umožňuje produkovat vysoce hodnotné a kvalitní potraviny. Rozvíjí se již několik desetiletí a od r. 1994 je součástí zemědělské politiky EU. **(30)**

V současnosti jsou v ekologickém zemědělství vytyčeny následující principy ekologické produkce a zpracování:

- Produkce potravin vysoké kvality a v přiměřeném množství

- Postupy v souladu s přírodními systémy a cykly na všech úrovních od půdy přes rostliny až ke zvířatům
- Udržování anebo zvyšování dlouhodobé úrodnosti a biologické aktivity půdy
- Osevní postupy a technologie pěstování bránící erozi půdy
- Regulace a potlačování plevelů (doprovodných rostlin) agrotechnologickými metodami (herbicidy nejsou povoleny)
- Ochrana rostlin proti chorobám a škůdcům založená na podpoře samoregulační funkce agroekosystému, biologických a biotechnických metodách (fungicidy a insekticidy jsou zakázány)
- Etické zacházení se zvířaty respektováním jejich vrozených potřeb a chování
- Respektování místních, ekologických, klimatických a zeměpisných rozdílů a využívání praktik a postupů vyvinutých v jejich důsledku. **(14)**
- Umožnit zemědělcům a jejich rodinám ekonomický a sociální rozvoj a uspokojení z práce
- Vyvarování se všech forem znečištění pocházejících ze zemědělského podniku **(32)**
- Hospodaření s vodou, udržení vody v krajině, ochrana povrchových a spodních vod před znečištěním
- Efektivní využívání energie, orientace na obnovitelné. **(21)**

2.1.3 Zásady ekologického chovu zvířat a pěstování rostlin

Ekologická produkce se řídí následujícími obecnými zásadami, využívající vlastní přírodní zdroje, které využívají živé organismy a mechanické způsoby produkce, provozují pěstování plodin a živočišnou produkci vázanou na půdu, vylučují používání GMO, omezují využívání vnějších vstupů a syntetických chemických látek. **(16)**

Zásady chovu zvířat

Živočišná produkce je součástí všech systémů ekologického hospodaření. Poskytuje totiž nezbytné živiny a organické látky pro růst rostlin. Ekologicky chovaná

hospodářská zvířata se rodí a jsou odchována v ekologicky zemědělských podnicích. Chovatelské postupy, včetně intenzity chovu a podmínek ustájení musí splňovat vývojové, fyziologické a etologické potřeby zvířat. Zvířatům je třeba zajistit dostatečnou plochu, která se odvíjí od stáří a druhu zvířat, proto hospodaření bez potřebného půdního kapitálu není dovoleno. Zvířata mají mít stálý přístup na otevřená prostranství, kdykoli to povětrnostní podmínky a stav půdy dovolí. Je omezen počet zvířat, aby se minimalizovala nadměrná pastva, udusání půdy, eroze nebo znečištění půdy jejich hnojem. Ekologicky chovaná zvířata se musí chovat odděleně od konvenčních. Je zakázáno vazné ustájení a izolování. Jakékoli utrpení a mrzačení musí být udržováno na co nejnižší úrovni, včetně porážky.

Při rozmnožování je povoleno umělé oplodnění, jinak se používají přirozené metody. V ekologické živočišné produkci není dovoleno používat GMO. Krmivo se získává v první řadě z ekofarmy, kde jsou zvířata držena nebo od jiných ekologických zemědělců v daném regionu. **(21 a 16)**

Zásady pěstování rostlin

Ekologické pěstování rostlin využívá způsoby obdělání půdy a pěstitelské postupy, které zachovávají nebo zvyšují obsah organických látek v půdě a zvyšují stabilitu půdy a její biologickou rozmanitost a předcházejí erozi a zhutnění půdy. Úrodnost a biologická aktivita se udržuje víceletým střídáním plodin. Platí zásada minimalizace využívání neobnovitelných zdrojů a vstupů nepocházejících z vlastního hospodářství. Je povoleno používat biodynamických přípravků, používají se statková hnojiva nebo povolené látky. Naopak je zakázáno používat minerální dusíkatá hnojiva a způsoby produkce znečišťující životní prostředí. Prevence škod způsobených škůdci, plevely a chorobami je založena především na ochraně přirozenými nepřáteli, volbě druhů, odrůd a pěstitelských postupech. **(21 a 16)**

2.1.4 Stav ekologického zemědělství v ČR a jeho vývoj

Ekologické zemědělství se v České republice začalo rozvíjet teprve po roce 1990. V roce 1998, kdy byla obnovena státní finanční podpora ekologického zemědělství začal jeho největší rozvoj **(22)**. V roce 2000 bylo registrováno 563 ekozemědělců

hospodařících na celkové výměře 165 699 ha, z čehož 90,3 % připadalo na trvalé travní porosty, zejména v méně příznivých horských oblastech českého pohraničí. (7). S růstem dotací rostl i počet ekologicky hospodařících subjektů z 211 v roce 1997 na 1249 subjektů v roce 2007.(22) Podle naposledy dostupných informací celková výměra ekologicky obhospodařovaných ploch k 31. 12. 2009 vzrostla na 398 407 ha, což představuje 9,38 % podíl na celkové zemědělské půdě ČR. Výměra ploch v přechodném období dosáhla 26 % podílu, což činí 103 964 ha. V absolutním vyjádření jde o nejvyšší meziroční nárůst plochy v celé historii vývoje EZ - nárůst o 56 775 ha. Narostl i počet ekologických zemědělců na celkových 2 689 subjektů, tedy o 743 více než v roce 2008 a představuje nejvyšší absolutní nárůst od roku 1990. Ke konci roku 2009 hospodařilo ekologickým způsobem přes 8 % registrovaných zemědělských podnikatelů v ČR. Průměrná velikost ekofarmy poklesla v roce 2009 na 148 ha a trvale klesá od roku 2001, kdy dosáhla největší výměry 333 ha.

Znamená to, že do EZ vstupují nově farmy s nižší výměrou a dále je to též způsobeno dělením stávajících ekofarem na menší celky v rámci vstupu tzv. „mladých zemědělců“. Výměra průměrné ekologicky hospodařící farmy je téměř dvojnásobně větší než výměra farmy konvenční, což je dáno vyšším zastoupením farem s trvalými travními porosty v EZ, které jsou v ekologickém zemědělství nejvíce využívány. V roce 2009 jejich výměra činila 330 tis.ha. (82 %), nejvyššího podílu dosáhly trvalé travní porosty v roce 2003 (90,86 %). Za rok 2009 vzrostla také výměra orné půdy oproti roku 2008 o 9 728 ha na celkových 44 906 ha a také roste výměra trvalých kultur. Ročenka EZ 2009 (2)

Ekologické zemědělství plní v ČR především enviromentální mimoprodukční funkci – údržbu krajiny. Tento vývoj byl ovlivněn dotační politikou a podpůrnými aktivitami podílejících se na udržování krajiny a programy k podpoře méně příznivých oblastí, především horských a podhorských, kde došlo k výraznému snížení orné půdy zatravněním a téměř výhradnímu využití půdy pro chov skotu bez tržní produkce mléka. V ČR není převážná část bioprodukce vůbec certifikována nebo je část certifikované produkce umístěna na konvenčním trhu za konvenční ceny. V současnosti je největší produkční potenciál u hovězího biomasa, ten však není využit pro nedostatek zpracovatelských kapacit a nerozvinutá distribuční síť způsobuje, že drtivá většina biomasa končí jako klasická konvenční potravina. Sortiment biopotravin zahrnuje

zejména z rostlinných produktů výrobky ze špaldy, pohanky, pečivo, sušené i čerstvé ovoce, zeleninu, čaje, víno a koření. Dále pak mléčné výrobky jako jsou sýry, tvarohy, jogurty a mléko. Z masných výrobků převažuje maso hovězí, jehněčí a vepřové.

Biopotraviny jsou prodávány jak v síti supermarketů tak v maloprodejnách. Sortiment bioprodejen registrovaných ve svazu ekologických zemědělců PRO-BIO je tvořen až 40ti procenty biopotravinami. (22)

2.2 Vymezení základních pojmů

Trvale udržitelný rozvoj

Je definován dle zákona č. 17/1992 Sb. o životním prostředí jako proces, který splňuje stávající potřeby lidské společnosti, aniž by se dotýkal schopnosti budoucích generací uspokojovat své potřeby. Cílem je zvyšování trvalého lidského života v mezích možnostech ekosystému planety. (22)

Trvale udržitelné zemědělství

Zemědělské hospodaření je cílevědomá činnost v krajině, která slouží k uspokojování společenských i individuálních potřeb. Hlavním cílem hospodaření v krajině je produkce potravin a dalších materiálů využitelných pro technické a energetické účely. Mimo produkční funkci má zemědělství i řadu mimoprodukčních funkcí, jako funkce kulturní, sociálně rekreativní a péče o veřejné statky, kterými jsou půda, voda a vzduch. (21)

Konvenční zemědělství

Charakterizuje se vyšší intenzitou hospodaření i použitím vyšších energetických a materiálových vstupů za účelem maximalizace produktu.(22)

Ekologické zemědělství

Je produkčním systémem usilujícím současně o uchování a zlepšení přírodních zdrojů a kvalitu životního prostředí. Dle Směrnice FAO/WHO Kodex Alimentarius pro ekologické potraviny je ekologické zemědělství chápáno jako holistický systém řízení

produkce, podporující a zlepšující zdravotní stav agrárního ekosystému, včetně biologických cyklů, aktivity půdy a biodiverzity.(22)

Bioprodukt

Dle zákona č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství je bioproduktem surovina rostlinného nebo živočišného původu nebo hospodářské zvíře získané v ekologickém zemědělství, na kterou bylo vydáno osvědčení o původu bioproduktu.(15)

Biopotravina

Je podle zákona č. 242/2000 Sb. O ekologickém zemědělství potravina vyrobená za podmínek uvedených v tomto zákoně a předpisech Evropských společenství, splňující požadavky na jakost a zdravotní nezávadnost stanovené zvláštními právními předpisy. (15) Podle Moudrého je biopotravinou potravina vyrobená z bioproduktů, povolených přídatných a pomocných látek a také vyhláškou povoleného podílu surovin nepocházejících z ekologického zemědělství a to za podmínek stanovených vyhláškou. I na biopotravinu musí být vydáno osvědčení o původu. (21)

Pro biopotraviny nejsou stanoveny zvláštní limity jednotlivých látek. V České Republice musí ale splňovat požadavky zákona č. 119/2000 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích a souvisejících vyhlášek č. 294/97 Sb. o mikrobiologických požadavcích na potraviny, způsobu jejich kontroly a hodnocení ve znění vyhlášky č. 91/99 Sb. a vyhlášky 292/97 Sb. stanovující chemické požadavky zdravotní nezávadnosti jednotlivých druhů potravin a surovin pro výrobu potravin. (31)

Ekologický podnikatel a osoba podnikající v zemědělství

Ekologickým podnikatelem se rozumí osoba, která je evidována podle zvláštního právního předpisu, je registrována a hospodaří na ekofarmě. Osobou podnikající v ekologickém zemědělství je ekologický podnikatel, výrobce biopotravin, osoba uvádějící biopotraviny nebo bioprodukty do oběhu, výrobce nebo dodavatel ekologických krmiv nebo dodavatel ekologického rozmnožovacího materiálu. Ekologickým chovatelem včel je osoba, která není ekologickým podnikatelem, chová včely v ekologickém zemědělství a je registrována.

Ekologický podnikatel nesmí produkovat souběžně s produkcí bioproduktů stejné suroviny rostlinného nebo živočišného původu a jinou zemědělskou výrobou. Na ekofarmě je souběžná produkce zakázána.

V ekologickém zemědělství je možné chovat pouze ty druhy hospodářských zvířat, které stanoví prováděcí právní předpis. Druhy hospodářských zvířat neuvedené v odstavci 2 zákona č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství lze na ekofarmě chovat pouze jako zájmové chovy, které nejsou předmětem podnikání v ekologickém zemědělství. Pokud je chov takových zvířat předmětem podnikání, nesmí být součástí ekofarmy. **(15)**

Ekofarma

Ekofarmou se rozumí uzavřená hospodářská jednotka zahrnující pozemky, hospodářské budovy, provozní zařízení a popřípadě i hospodářská zvířata, sloužící ekologickému zemědělství. **(15)**

Přechodné období

Přechodné období je období, ve kterém dochází k přeměně zemědělské výroby na ekologické zemědělství a k odstranění vlivu negativních dopadů předchozí zemědělské činnosti na zemědělskou půdu, krajinu a životní prostředí. V přechodném období má osoba zařazená do přechodného období stejné povinnosti jako ekologický podnikatel. Pro žadatele začíná přechodné období dnem, kdy byla jeho žádost o registraci doručena Ministerstvu zemědělství. **(15)**

Přechodné období trvá 2, resp. 3 roky, pokud příslušný orgán ve zcela výjimečných případech neurčil jinak. Po dobu přechodného období nesmí být produkce certifikována a nesmí být označena jako „bio“, „eko“ a jejich ekvivalenty, ani nesmí být použito logo, nebo jiný odkaz na ekologickou produkci. Produkty z přechodného období mohou být certifikovány jako „produkt PO“. Je možné na etiketu uvést „produkt přechodného období k ekologickému zemědělství“. **(4)**

2.3 Legislativní úprava ekologického zemědělství

V České Republice je ekologické zemědělství upraveno zejména následujícími právními předpisy.

- Nařízení Rady č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91
- Nařízení komise (ES) č. 889/2008 kterým se stanoví prováděcí pravidla k Nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu
- Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 320/2002 Sb. a zákonem č. 553/2005 Sb., jehož novelizované znění vyšlo ve Sbírce zákonů jako zákon č. 30/2006

2.4 Kontrola, certifikace a označování bioprodukce

2.4.1 Kontrolní systém

Osoba, která hodlá podnikat v ekologickém zemědělství na ekofarmě v souladu s předpisy Evropských společenství, podá Ministerstvu zemědělství žádost o registraci. Tato povinnost se nevztahuje na maloobchodní prodejce, kteří pouze prodávají již balený a označený bioprodukt, biopotravinu nebo ostatní bioprodukt konečnému spotřebiteli. Žadatel je povinen uzavřít s osobou pověřenou vydávat osvědčení o původu bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu, smlouvu o kontrolní činnosti. Registraci je možné provést pro chov zvířat, pěstování rostlin nebo na obojí. **(15)**

Dozor nad dodržováním Zákona o ekologickém zemědělství u subjektů přihlášených nebo registrovaných jako ekologičtí podnikatelé provádí ministerstvo zemědělství. K účelu kontroly, certifikace a dalších odborných úkonů má ministerstvo uzavřenou smlouvu s níže uvedenými akreditovanými právníckými osobami. **(23)**

Pověřenou osobou vydávat osvědčení o původu bioproduktů a biopotravin je:

- KEZ – Kontrola ekologického zemědělství, o. p. s.
- ABCERT GmbH
- Biokont CZ, s. r. o.

Osvědčení se vydává na 1 rok, kontrola se zpravidla provádí jedenkrát ročně ve vegetačním období. Při uvedení do oběhu je ekologický podnikatel povinen předat kopii osvědčení o původu bioproduktu a osvědčení o biopotravině osobě, která je uvádí do oběhu. **(12)**

K provádění úředních kontrol pro oblast ekologického zemědělství je od 1.1.2010 rovněž pověřen Ministerstvem zemědělství Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský. Úřad provádí u ekologicky hospodařících zemědělců úřední kontroly zaměřené na dodržování povinností vyplývajících z použitelných předpisů. Kontroly jsou zaměřeny pouze na vybrané subjekty na základě rizikové analýzy a náhodného výběru a jsou sdruženy s kontrolami na místě v rámci agroenvironmentálních opatření a s národními kontrolami prováděnými Státním zemědělským a intervenčním fondem. **(33)**

Každoroční řádné kontroly mají zajistit celoplošnou a úplnou kontrolu všech ekologických producentů. Mnozí z nich dodávají dalším výrobcům suroviny k výrobě biopotravin, kteří jsou také kontrolováni a ověřuje se u nich i původ surovin. Bez prověření všech bioproducentů by nebylo možné zaručit BIO kvalitu biopotravin.

Kontrola probíhá přímo na farmě nebo u výrobce. Kontrola je dvoustupňová, první fáze se zpravidla odehrává na farmě mezi inspektorem a odpovědnou osobou, přičemž inspektor vše zaznamenává. V druhé fázi se prověří zápisy po formální a obsahové stránce a předají se k vyhodnocení a rozhodnutí o osvědčení. Při zjištění rozporů se zákonem je v kompetenci MZe nařídit odstranění bioproduktu, zakázat označovat produkty, pokutovat producenty, zpracovatele, či prodejce nebo zrušit registraci ekologického podnikatele. **(28)**

2.4.2 Certifikace

Podmínkou účasti v certifikačním programu BIO je registrace pro ekologické zemědělství na určitých pozemcích, popř. registrace k chovu určitého druhu vyjmenovaných zvířat chovaných v ekologickém zemědělství. Registrace je vedena u Ministerstva zemědělství. Každá osoba podnikající v ekologickém zemědělství musí mít dále uzavřenou platnou smlouvu s některou kontrolní organizací, která je pověřena MZe výkonem kontroly a certifikace v ekologickém zemědělství. **(28)**

Inspektor odešle vyplněný zápis o kontrole společně s ověřenou, případně doplněnou přihláškou a ostatními podklady na oddělení kontroly certifikačního orgánu. **(23)** Zde se zápisy vyhodnotí a připraví podklady pro jednání Certifikačního výboru.

Certifikační výbor je nezávislým orgánem s rozhodovací pravomocí, v jehož kompetenci je:

- rozhodnutí o zařazení podnikatele do Ústředního seznamu producentů a zpracovatelů biopotravin vydávaného MZe ČR;
- rozhodnutí o udělení certifikátu na produkci, který umožňuje používání značky „Bio - produkt ekologického zemědělství“ u výrobků, jenž odpovídají zákonu o EZ;
- povolení výjimky v odůvodněných případech;
- udělení osvědčení o původu;
- nařízení revizní inspekce na základě odvolání podnikatele;
- uložení sankce za porušení Zákona o ekologickém zemědělství spolu se lhůtou pro jejich odstranění (inspektor tyto sankce a lhůty pouze navrhuje).

2.4.3 Označování biopotravin

Označování potravin patří mezi nejsložitější oblasti potravinového práva v Evropské unii. Na úrovni ČR jsou základní požadavky na označování všech potravin stanoveny zákonem č. 110/1997 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Další požadavky jsou stanoveny v prováděcích vyhláškách k zákonu a ve veterinárním zákonu, který obsahuje požadavky s označováním některých produktů živočišného původu. **(24)**

U biopotravin je vždy zajištěna možnost zpětného dohledání původu zboží. V žádné jiné oblasti potravinářství není původ surovin tak dobře dokumentován jako u biopotravin.

(14)

Jako biopotravinu lze označit potravinu, při jejíž výrobě bylo použito více než 95 % hmotnosti nebo objemu bioproduktů, přídatných látek a na kterou kontrolní orgán vydal osvědčení o biopotravině. Označovat potravinu, na kterou nebylo vydáno osvědčení o biopotravině slovem „bio“ nebo „eko“ je zakázáno. Pokud bylo při výrobě biopotraviny použito méně než 95 % avšak alespoň 70 % hmotnosti nebo objemu bioproduktů, přídatných látek a pomocných látek, označí se biopotravina také údaji o procentním obsahu složek zemědělského původu pocházejících z ekologického zemědělství nebo přechodného období.

Při značení biopotravin nesmí být uvedeno, že představují záruku vyšší organoleptické, nutriční nebo zdraví prospěšné jakosti. **(23)**

Grafický znak BIO

tzv. biozebra, s nápisem „Produkt ekologického zemědělství“ a s číslem kontrolní organizace CZ-BIO-001, CZ-BIO-002 nebo CZ-BIO-003, se v ČR používá jako celostátní ochranná známka pro biopotraviny. K jejímu udílení jsou Ministerstvem zemědělství pověřeny kontrolní organizace KEZ o.p.s., ABCERT AG, organizační složka a Biokont CZ, s.r.o. Logo je možné použít pouze v souladu s ustanovením zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 16/2006 Sb., ze dne 6. ledna 2006, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství. **(19)**

obrázek 1 Celostátní logo pro biopotraviny

Zdroj: MZe

Evropské značení

Grafický znak loga společenství označující ekologickou produkci je definován v nařízení Rady 834/2008 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č.2092/91. Jeho užívání je od 1. července 2010 povinné. Vedle povinného užívání loga EU pro ekologickou produkci na balených biopotravinách platí od 1. července 2010 také povinnost označovat na obalu (bezprostředně pod kódem kontrolní organizace) rovněž místo, kde byly vyprodukovány zemědělské suroviny, z nichž se produkt skládá. **(19)**

Označení může být v následující podobě: "zemědělská produkce EU", byla-li zemědělská složka vyprodukována v EU, "zemědělská produkce mimo EU", byla-li zemědělská složka vyprodukována ve třetích zemích, "zemědělská produkce EU / mimo EU", byla-li část zemědělských složek vyprodukována ve Společenství a část ve třetí zemi. Uvedený výraz "EU" nebo "mimo EU" lze nahradit či doplnit názvem země v případě, že v této zemi byly vyprodukovány všechny zemědělské složky, z nichž se produkt skládá.. Pro biopotraviny dovezené do EU ze třetích zemí je evropské logo dobrovolné. **(1)**

obrázek 2 Grafický znak loga Evropského společenství označující ekologickou produkci

Zdroj: MZe

2.4.4 Označování bioproduktů

Bioprodukt sloužící jako surovina k výrobě biopotraviny je označen jako ekologický tak, že se k jeho názvu vždy uvede slovo „bio“ a identifikační kód kontrolního orgánu. Nevylučuje-li to povaha bioproduktu i grafický znak. Takto je možné označit pouze rostlinný, živočišný bioprodukt, biopotravinu, krmivo a rozmnožovací materiál na který kontrolní orgán vydal osvědčení o původu. Osvědčení lze vydat po uplynutí přechodného období. Je zakázáno označovat produkt nebo výrobek na který nebylo

vydáno osvědčení o původu slovem „bio“, „eko“ nebo grafickým znakem nebo jakýmkoli údajem poukazujícím na ekologický způsob zemědělské výroby.

Produkty z přechodného období je možné označit, za podmínek, kdy byla dodržena délka přechodného období nejméně 12 měsíců před sklizní, slovy „produkt z přechodného období na ekologické zemědělství“. Sousloví ekologické zemědělství však nesmí být výraznější než „produkt z přechodného období.“ **(23 a 20)**

2. 5 Kvalita bioproduktů

Jedním z hlavních cílů ekologického zemědělství je produkce potravin s autentickou chutí, složením a kvalitou. Toho je na farmě dosaženo přísným zákazem používání geneticky modifikovaných organismů a přísným zákazem používání pesticidů (herbicidů, fungicidů...), syntetických hnojiv a antibiotik. Kvalita produkce se též zvyšuje víceletým střídáním plodin, ponecháním dostatečně dlouhého času rostlinám a zvířatům, aby dorostli do zralého stádia, a používáním původních druhů rostlin a plemen zvířat. Ve zpracování se ke kvalitní produkci přispívá přísným zákazem používání GMO a přísnými omezeními pro aditiva, pomocné látky při zpracování a syntetické vstupy. **(5)**

Kvalita je tedy určována kvalitou celého zemědělského postupu. Je dána způsobem, jakým byly rostliny vypěstovány, jak byla zvířata chována, jak byl produkt zpracován, skladován a distribuován. Technologie produkce je určena přísnými předpisy a zajištěna kontrolním systémem. Zákony a prováděcí předpisy určují způsoby pěstování rostlin, chovu hospodářských zvířat a další postupy zpracování bioproduktů. **(31)**

2.5.1 Nutriční kvalita

Ve srovnávacích studiích odlišných pěstelských technologií bývají po stránce obsahu výživově významných látek častěji lépe hodnoceny produkty ekologického zemědělství. Obsah bílkovin bývá nižší v důsledku nepoužívání dusíkatých minerálních hnojiv, obsahují však vyváženější složení aminokyselin. Díky nižšímu obsahu lepkových bílkovin má například biopšenice horší pekařské vlastnosti. Co se sacharidů týká, zatím výzkumy nepotvrdily žádný rozdíl. **(21)**

Maso a mléko obsahují o 10 - 60 % více prospěšných mastných kyselin. Na obsah vitamínů není mnoho studií, uvádí se, že u bioproduktů je o něco více obsažen vitamín C.

2.5.2 Technologická kvalita

Technologická kvalita zahrnuje vhodnost pro různé formy zpracování v průmyslu i v kuchyni (loupateľnost, výtěžnost, barevnou stálost, vhodnost k vaření, pečení, k různým formám konzervace atd.), odolnost při transportu, skladovateľnost aj.

Produkty z ekologického zemědělství se zpravidla vyznačují lepší skladovateľností. Ekologicky vypěstované produkty při skladování podléhají hnilobným procesům méně, než konvenční, díky nižšímu obsahu vody a dusíkatých látek. Biozelenina obsahuje až o 20 % více sušiny než konvenční. **(4)**

2.5.3 Senzorická kvalita

U senzorické hodnoty hraje velmi závažnou roli vliv odrůdy, klimatu, geografická poloha, srážky, období sklizně a další faktory, které se na senzorické kvalitě mohou projevit. Dále pak obchodní jakostní klasifikace pro jednotlivé druhy produktů. Hmotnost, velikost, tvar, barva a vnější vzhledová

bezchybnost jsou pro jednotlivé třídy předepsány normou a rozhodují o cenových relacích. Optimální vnější senzorické vlastnosti jsou u většiny produktů daleko snadněji dosažitelné v konvenční výrobě za pomoci často vydatného hnojení a využití prostředků nepovolených v ekologickém zemědělství.

Senzorická jakost bioproduktů může být horší i v důsledku zvýšeného obsahu kyselin, tříslovin, alkaloidů a některých minerálních látek. Ekologicky vypěstované produkty mají zpravidla také pevnější, tvrdší a houževnatější strukturu. . **(21 a 18)**

2.5.4 Hygienicko-toxikologická kvalita

Hygienická jakost vyjadřuje zejména stupeň kontaminace produktů cizorodými a ostatními škodlivými látkami. Zdravotní hlediska jsou hlavní motivací zájmu spotřebitelů o biopotraviny, což potvrdily průzkumy trhu v zahraničí. Ekologický způsob pěstování rostlin dává předpoklady k tomu, aby produkty byly méně zatíženy např. toxickými kovy, rezidui pesticidů i dusičnany. V poslední době se diskutuje o

přírodních toxických látkách v potravinových surovinách a v potravinách. Někteří odborníci přisuzují přirozeným toxinům (včetně mikrobiální kontaminace) dokonce významnější negativní úlohu ve výživě než „klasickým“ antropogenním kontaminantům, jakými jsou těžké kovy, rezidua syntetických pesticidů a potravinářská aditiva. V jednotlivých rostlinných druzích se vyskytuje řada různých bioaktivních látek, z nichž mnohé jsou toxické. Vyvinuly se jako součást obranného systému rostlin proti různým chorobám a škůdcům a jsou proto někdy též evidovány jako přírodní pesticidy.(22 a 5)

2.6 Zpracování bioprodukce

Výrobou biopotravin se rozumí čištění, třídění, upravování, opracování nebo zpracování bioproduktů, popřípadě přidání dalších látek povolených zákonem a prováděcí vyhláškou, včetně balení a dalších úprav biopotraviny za účelem uvádění do oběhu. (9)

Manipulace a zpracování bioproduktů mají být co nejšetrnější s cílem zachovat kvalitu a neporušenost produktu a usilovat o minimální výskyt škůdců a chorob.Co nejvíce má být omezeno užití přídatných a pomocných látek, biopotraviny by měly mít 100 % složek s certifikovaným ekologickým původem. Škodliví činitelé mají být regulováni prevencí (hygienou, čistotou) a šetrnými fyzikálními postupy.

Procesy při zpracování musí být časově a prostorově odděleny od provozů s konvenčními produkty a postupy. Je nutné používat postupy šetrné, způsobující minimální fyzikální, chemické a biologické změny.

Prováděcí vyhláškou k zákonu o ekologickém zemědělství jsou vyjmenovány povolené postupy zpracování.

Patří mezi ně mechanické zpracování (mletí, drcení, stloukání), uzení bez použití chemikálií, tepelné zpracování (odpařování, sušení, pečení pasterace, sterilace), lisování, filtrace a čiření, chlazení a mrazení, homogenizace, extruze, fermentace, síření, emulgace, extrakce parou nebo alkoholem, destilace.

Zakázány jsou operace, které nepatří k přirozeným postupům, jako je výměna kationů a anionů, bělení, nakládání s používáním chemikálií, působení hormonů, hydrogenace,

uzení s použitím chemikálií, zjemňování s použitím chemikálií, ozařování, mikrovlnný ohřev a přidávání přídatných látek a sladidel syntetického původu a oxidu siřičitého s výjimkou ošetřování vína.

Zpracovávat bioprodukty se smí pouze takovými postupy, které vedou k zajištění ekologické integrity produktů. Tedy, že veškeré zpracování bioproduktů musí probíhat v provozech zcela zřetelně prostorově nebo časově oddělených od provozů, kde se zpracovávají suroviny vyrobené konvenčními postupy. Během dopravy bioproduktů musí být učiněna nezbytná opatření, zajišťující ochranu bioproduktů před kontaminací a jejich oddělení od surovin vyráběných konvenčními postupy.

Celý výrobní postup musí být zajištěn dokumentovaným a účinným kontrolním systémem. Získané záznamy, vedené v knize vstupů a výstupů při výrobě biopotravin a v deníku výroby, umožní kontrolnímu orgánu ekologického zemědělství sledovat:

- původ, vlastnosti a množství bioproduktů, surovin, přídatných látek a pomocných látek, které byly dodány do výrobní jednotky;
- vlastnosti a množství produktů, které opustily výrobní jednotku;
- všechny informace, které mohou být vyžadovány pro účely důkladné kontroly výrobních operací, jako jsou údaje o původu, vlastnostech a množství přísad a přídatných látek, o výrobních zařízeních, o složení výrobků. (21)

2.7 Skladování bioproduktů

Skladování bioproduktů je možné za splnění následujících požadavků. Bioprodukty musí být skladovány odděleně od konvenčních produktů, v prostorách a za podmínek, které umožňují jejich jednoznačnou identifikaci. Při přepravě musí být přijata vhodná opatření bránící záměně nebo smíchání s konvenčními produkty. Skladovací prostory musí být pravidelně čištěny a udržovány v čistotě. Čistota prostorů musí být pravidelně kontrolována. Používané zařízení, které přicházejí do styku s biopotravinou, musí být konstruováno z takového materiálu a takovým způsobem, aby bylo umožněno čištění. Nezbytné je zabránit absorpci zpracované hmoty v zařízení a tím i kontaminaci potravin. Pro veškeré mokré čistící postupy u zařízení přicházejících do styku s

bioprodukty, musí být použita pitná voda. Suché metody čištění mohou být použity v případech, kde je to praktické a nedojde k ohrožení nezávadnosti výrobku.

Materiály povolené pro strojní technologii a obaly jsou: nerez ocel, porcelán, sklo, keramika, dřevo (neplatí pro živočišné produkty v přímém kontaktu s ním), papír nepropustný pro tuky (pergamen), polyetylenové a polypropylenové folie, papír, karton, celofán. K asanaci a čištění výrobních zařízení a skladů je možné použít: páru, oxid uhličitý, dusík, chlornan, hydroxid sodný, kyselinu dusičnou, uhličitán sodný, pasti, feromony, optické lapače a chlazení. **(17)**

2.8 Charakteristika významnějších biokomodit v regionu

2.8.1 Rostlinná produkce

Obilniny

Obilniny poskytují více než polovinu energetické potřeby lidské populace. Využívají se nejen pro lidskou výživu, ale také pro krmení hospodářských zvířat a v průmyslu.

V mírném pásmu jsou pěstovány na 50 % orné půdy. Podíl ekologicky pěstovaných obilnin v ČR činil v roce 2007 přibližně 10 000 ha, což zaujímá pouze několik procent z celkové výměry ekologického zemědělství. Výnos značně závisí na volbě předplodiny a osevním postupu. **(21)**

Pšenice

Pšenici je možné považovat za nejstarší obilninu, která má původ v oblasti přední Asie, případně severní Afriky a rozšířila se na většinu jižní i severní polokoule. Pšenice setá patří mezi nejnáročnější obilniny. Nejvhodnějšími půdami pro její pěstování jsou úrodné půdy – černozemě, hlinité, strukturné, vododržné a s neutrální reakcí. Pšenice má slabě rozvinutý kořenový systém a pomalý jarní vývoj, díky čemuž špatně konkuruje plevelům. Pokud se pěstuje ve příznivém prostředí, oproti ostatním druhům v ekologickém zemědělství dosahuje vysokého výnosu. **(11)** Je hlavní plodinou sušších a teplejších oblastí. **(31)** Nejvhodnějšími předplodinami jsou ty, které potlačují plevele,

například jeteloviny. Po sobě by se pšenice neměla pěstovat 3 – 5 let, vzhledem k výskytu houbových chorob. (11)

Oves

Je nejméně náročnou obilninou na živiny, snáší i kyselé půdy, je ale citlivý na bilanci živin. Je významnou obilninou horských a podhorských oblastí, zejména díky tomu, že nemá přílišné nároky na teplo, ale trpí nedostatkem vláhy. Díky své vysoké nutriční hodnotě je vhodným krmivem pro zejména mladá zvířata. Oves je také nejméně ze všech obilnin napadán chorobami. (11)

Žito

Žito seté má mohutné kořeny, proto jej lze pěstovat i v chudších půdách, jeho klasy jsou až 2 m vysoké, je mrazuvzdorné, nenáročné a dobře konkuruje plevelům. V konvenčním zemědělství jeho význam poklesl, neboť má sklon k polehání a obtížněji se sklízí, a i pro velkopekářny je náročnější technologie na výrobu žitného chleba. Avšak pro své pozitivní vlastnosti je vhodnou tržní plodinou pro ekologické zemědělství. (11)

Tritikále

Tento druh obilnin byl vytvořen člověkem a velmi rychle se rozšířil. Je podobné pšenici a žitu, z nichž vzniklo. Tritikále snáší i horší půdně klimatické podmínky. Má menší nároky na hnojení a ochranu proti škůdcům a chorobám než pšenice. Vlastní i některé vlastnosti výhodné pro ekologické zemědělství. Zejména menší náročnost na hnojení, vysoký výnosový potenciál a je tolerantní k podmínkám prostředí a má vysokou krmnou hodnotu zrna.

Ječmen

Ječmen patří mezi nejstarší zemědělské plodiny. Jeho pěstování je možné ve všech výrobních oblastech. Nemá velké nároky na teplotu a vláhu, ale je náročný na kvalitu půdy. (11)

Špalda

Špalda je prastará, nešlechtěná odrůda pšenice. V České Republice v poslední době její obliba velmi stoupá. Její předností je vhodnost pro ekologické zemědělství, zejména

díky vyšší konkurenceschopnosti plevelům. Oproti pšenici seté je méně náročná a odolnější. Špalda má také vyšší obsah bílkovin, minerálních látek, tuku, vlákniny a vitamínů než pšenice setá. Před zpracováním se musí loupát, neboť jde o pluchatý druh. **(11)**

Kukuřice setá

Kukuřice je teplomilná rostlina, má nízké nároky na vláhu. Vhodnější jsou lehčí půdy a pozemky, které se dobře prohřívají. Po sobě ji je možné pěstovat až za 3 roky. **(31)**

Hrách setý

Společně s fazolem obecným, lupinou, čočkou jedlou patří do čeledi bobovité. Luskoviny obecně, jsou pro ekologické zemědělství významné díky schopnosti poutat vzdušný dusík a mají výborný odplevelující a hnojivý efekt. Luskoviny se využívají pro produkci semen s vysokým obsahem bílkovin, k zajištění krmiv, produkci biomasy a hnojení. Hrách je pro ekologické zemědělství zajímavý především díky dobré bílkovinné hodnotě. **(10)**

Tato plodina vyžaduje středně těžké, vyvápňené a dostatečně humózní půdy. Nevhodné jsou zamokřené pozemky. **(31)**

Trvalé travní porosty

Travní porosty hrály v zemědělství vždy specifickou roli. Optimální složení trvalého travního porostu je přibližně následující: 50 – 70 % trav a 30 – 50 % bylin a jiných rostlin. Úkolem TTP je především zajistit dostatečnou produkci kvalitní píce, udržovat a zvyšovat úrodnost půdy a podpora a obohacení biodiverzity. Pro extenzivní hospodaření jsou vhodné druhy trav sveřep vzpřímený, kostřava ovčí, smělek jehlanovitý, ovsík vyvýšený, kostřava luční a další. Z bylin pak smetanka lékařská, pampeliška srstnatá, kontryhel obecný, jitrocel kopinatý, řebříček obecný a další. **(10)**

Biozelenina

Na našem trhu je stále nedostatkovým zbožím. Ekozelinářů je málo a jejich výpěstky jsou dostupné většinou jen regionálně. Od konvenčního pěstování se liší zejména nepoužíváním syntetických hnojiv a ochranných prostředků. **(11)**

Zeleninu lze s úspěchem pěstovat zejména v nižších, teplejších polohách a na úrodných strukturních půdách. Zelenina je velmi náročná na ruční i strojovou práci, u většiny druhů je nutné zavlažovací zařízení a k uskladnění prostory s vhodnými mikroklimatickými parametry.(31)

Zeleninu je možné rozdělit do následujících skupin. Listová zelenina – její výhodou je, že se může konzumovat díky své ranosti celý rok, pěstování je nenáročné, obsahuje minerální látky (železo, hořčík,...) a vitamíny. Má nízký obsah energie a příznivé dietetické účinky. Mezi nejčastěji pěstované druhy patří hlávkový salát, špenát, čekanka a rebarbora.

Kořenová zelenina – pěstování je též snadné, navíc má dobrou skladovatelnost. Nejvýznamněji pěstovanou kořenovou zeleninou je mrkev, petržel, celer bulvový, ředkev, ředkvička, tuřín, červená řepa a křen.

Košťálová zelenina – většina pěstovaných druhů patří do čeledi brukvovitých, bohaté na minerální látky a některé druhy mají protirakovinné účinky. V ČR nejčastěji pěstované druhy patří zeli, kapusta hlávková a růžičková, květák, brokolice a kedlubna. (10)

Biobrambory

V ekologickém zemědělství jsou typickou tržní plodinou. Např. v roce 1998 dosáhla produkce biobrambor 1 018 tun. Ekologickému způsobu pěstování se daří produkovat biobrambory s výbornou kvalitou, chutí i skladovatelností, což je oceňováno spotřebiteli. V ČR se brambory dají pěstovat téměř všude a na nejrozličnějších výměrách od malých políček na zahrádce po velké lány.

Bramborám nejlépe vyhovují podhorské podmínky, mírně chladnější podnebí se stejnoměrně rozdělenými srážkami. Na osevní postup nejsou brambory příliš vybíravé, často se zařazují po obilovinách. Výnos a škrobnatost hlíz přímo podmiňuje termín výsadby. Výsadba činí kolem 40 – 46 tisíc trsů na hektar.

Brambory se sklízí za sucha, když jsou vyzrálé a jejich slupka je pevná a oddělují se snadno od stonků.

Způsobů odbytu biobrambor je několik. Prodej ze dvora, který se uskutečňuje přímo na farmě, patří v ČR mezi běžný a dosti rozšířený způsob odbytu. Prodej na tržišti je možný především ve větších městech, kde je dostatečná frekvence nakupujících spotřebitelů. Výhodnější jsou speciální biojarmarky, kam přicházejí poučení zákazníci.

V dnešní době je však v ČR biojarmarků a trhů málo. Dodávka velkoodběrateli, jejímž největším přínosem je jednorázové vykoupení velkého množství produkce velkoodběratelem. Tato výhoda je však vyvážena nižší cenou, kterou pěstitel může získat. Dodávka do maloobchodu je u biobrambor doposud velmi málo rozšířený způsob odbytu, stejně tak jako prodej rozvážkou spotřebiteli.

Skládování biobrambor je možné především ve sklepích (zejména u menší rodinné farmy) nebo bramborárnách. Pro ekologické pěstování je dobré volit odrůdy vyzkoušené v regionu, s dobrou odolností proti plísním a ostatním chorobám. V ekologickém zemědělství se dává přednost ranějším odrůdám. **(3)**

Bio jablka a ovoce

V našich klimatických podmínkách se dobře pěstují jabloně, hrušně, švestky, třešně, višně a jahody. V České republice jsou jabloně na prvním místě v rozsahu a významu pěstovaných ovocných druhů. **(31)** Pro pěstování jabloní jsou velmi dobré podmínky na podstatné části území ČR. Jablky lze zásobovat trh po celý rok. Při ekologickém pěstování zpravidla nelze docílit tak vysokých úrod ani tak vysokého podílu plodů bez nějaké vady na kráse, jako při pěstování konvenčním. Za biojablka platí spotřebitelé v zemích EU až trojnásobnou cenu než za jablka konvenční. Značná je i poptávka po šťávách a koncentrátech z biojablek i po sušených plodech ve formě plátků, přísad do musli a čajů z ovoce a bylin.

Jedna jabloň či hrušeň i ve vysokém věku urodí v dobrém roce až několik set kilogramů ovoce. Potíž je v tom, že úrody kolísají, po velmi vysoké úrodě strom jeden až dva roky odpočívá a plodí poměrně málo.

Pro zpracování na tržní produkty (mošty, jablečné víno a pálenky nebo sušené plody) je možné jablka nechat opadat, popřípadě z části setřást.

Mezi žádané zimní odrůdy patří například Topaz, Otava, Goldstar a letní odrůdy Hana a Nela. Velký podíl také činí odrůdy Idaret, Spartan, Šampion, které jsou však velmi náchylné na strupovitost a proto nevhodné pro ekologické pěstování.

O tom, jaké odrůdy trh přijme, rozhoduje převažující vkus konzumentů a vliv obchodníků. Na prvním místě je však kvalita. Velkoobchod si žádá velké jednotné partie. Odrůdy žádané, plodí jablka s atraktivním vzhledem, která jsou dostatečně veliká

(65-80 mm), po vyskladnění a transportu vydrží bez újmy na kvalitě co nejdéle, neotlačují se, mají pevnou, ale rozplývavou dužninu, jejich chuť a aroma je příjemné. Jednotlivý pěstitel dokáže ovlivnit zvyklosti zákazníků jen ve velmi omezeném dosahu. Nové odrůdy může uvést při prodeji do lokálních obchodů, na tržnicích a ze dvora. Prosadit nové odrůdy na trhu v národním a globálním měřítku je záležitostí dlouhodobé spolupráce pěstitelských sdružení s obchodníky. **(8 a 25)**

2.8.2 Živočišná produkce

V ekologických chovech na trvalých travních porostech jednoznačně dominují chovy krav bez tržní produkce mléka, zaměřené především na produkci masného zástavového skotu. Daleko za těmito chovy následují chovy ovcí, dojnic, koní a koz. **(8)**

Chov skotu

Chov skotu v masném systému je možné charakterizovat jako chov krav, které jsou připouštěny býky masných plemen, a kdy je celá produkce mléka krav odsána telaty, která mají neomezený přístup ke své matce až do odstavu. Stádo musí být vyrovnané jak věkově tak hmotnostně, proto se provádí sezónní připouštění plemenic, aby telení probíhalo podle konkrétních místních podmínek, v časných jarních měsících a nepřekročilo dobu dvou měsíců. Chov krav bez tržní produkce mléka je možné provozovat v několika základních produkčních zaměřeních. Mohou to být plemenné chovy, ve kterých jsou zařazena čistokrevná stáda masných plemen skotu a produkuje se plemenný a chovný skot. Dále jsou možné užitkové chovy s produkcí zástavového skotu, které s sebou nesou nejmenší požadavky na chovatelské zázemí a jejichž výstupem jsou zástavová 8 – 10 měsíční telata o hmotnosti 250 – 330 kg. Tomuto systému jsou podobné chovy s produkcí jatečných telat k porážce ihned po odstavu. Posledním možným systémem je výkrm odstavených zvířat, k němuž lze využít jak býčků tak i jaloviček, které nejsou potřebné či vhodné pro obnovu stáda.

Zákon o ekologickém zemědělství zakazuje podniku se souběžnou produkcí (ekologickou a konvenční) chovat krávy v systému masného skotu ve statutu ekologickém i konvenčním. Ekologický chovatel musí organickou hmotu (statková hnojiva) vyprodukovaná zvířaty vracet na pozemky trvalých travních porostů.

Chovaná plemena musí být adaptována na místní podmínky a musí být volena s ohledem na využívání přirozených systémů chovu při zachování jejich zdraví. V ČR se chovají plemena z následujících kategorií. Hobby plemena – plemena nejmenšího tělesného rámce, nejodolnější, vhodná pro nejextenzivnější způsob hospodaření. Patří mezi ně skotský náhorní skot (highland) a galloway. Anglická plemena středního rámce – jsou odolná v nepříznivých chovatelských podmínkách a vhodná pro extenzivní způsob hospodaření. Představitelem je hereford a aberdeen-angus. Evropská plemena středního rámce – mají vyšší ustajovací, krmivářské a chovatelské nároky, hodí se do polointenzivního až intenzivního způsobu hospodaření. Zástupci této kategorie jsou například plemena limousine a masný simental. Francouzská plemena velkého rámce – vhodná pro intenzivnější způsoby hospodaření, jsou to nejnáročnější plemena na chovatelské podmínky, avšak s vysokým přírůstkem. Zástupci této kategorie jsou plemena charolais a blonde d'Aquitaine.

V chovu masného skotu v podmínkách ČR se předpokládá, že minimálně polovinu roku je chov realizován na pastvinách a přes zimní období jsou zvířata soustřeďována do zimovišť. Ekologické zemědělství nepřipouští ustájení využívající roští, roštových stání a bezstelivových systémů ustájení.

Velikost stáda musí být v souladu s etologickými potřebami zvířat a nesmí vyvolávat stres, obecně by na 1 dobytčí jednotku mělo připadnout 0,5 ha pastviny. Platí zákaz používat geneticky modifikované organismy, není povoleno provádět zákroky, které mění vzhled zvířete či funkci jeho orgánů. **(8)**

Chov ovcí a koz

U obou druhů lze chov v menším měřítku zvládnout i u začínajících ekozemědělců. Investice do založení chovu je relativně nízká. Ovce a kozy se vyznačují všestrannou užitkovostí, včetně vhodnosti pro mimoprodukční využití při spásání travních porostů, eliminaci plevelů a náletů. Chov je založen na pastevních chovech s menší intenzitou vypásání. Oba druhy jsou mnohem méně závislé na koncentrovaných krmivech než skot a v současnosti se chovají téměř výlučně extenzivně s minimalizací vstupů. Zvířatům je nutné zajistit přiměřenou ochranu před klimatickými extrémami, někdy stačí i jednoduchý přístřešek. V ekologickém zemědělství jsou vhodné masné, kombinované a dojné typy. Z masných plemen ovcí se více chovají suffolk, charollais, kombinované plemena

šumavské ovce a valaška, chovají se také romanovské a východofríské ovce. U koz se preferují dojné typy koz jako původní selské plemeno koza bílá krátkosrstá, koza hnědosrstá a masný typ – koza búrská. Pro trh jsou vhodné produkty maso, mléko a různé sýry. (31)

2.9 Trh s biopotravinami

Biopotraviny jsou jasným příkladem výrobků, kde marketing může prokázat dobrou službu. Z povahy ekologické produkce je zřejmé, že bioprodukty budou na cenově vyšší úrovni než produkty konvenční. Je proto třeba spotřebitele přesvědčit o vlastnostech bioproduktů, které jsou důvodem pro jejich nákup, a aby byly tyto produkty v nabídce prodejních jednotek viditelné. Aby cena nebyla navyšována o další náklady, je nutné pečlivě volit formu distribuce a minimalizovat náklady na dodání konečným zákazníkům. (37)

Nejčastěji používanou strategií v ekologickém zemědělství bývá zaměření se na dvě až tři cílové trhy – primární, sekundární a záchranný trh. Primárním trhem, je ten, na kterém chce být podnikatel konkurenceschopný. Na sekundárním trhu budou dosahované ceny nižší, ale trh je pro ekologického zemědělce dostupnější například z hlediska vzdálenosti, což mu umožní konkurovat. Trh záchranný může být v podobě přímého prodeje konečným spotřebitelům. (20)

2.9.1 Vhodné marketingové strategie

- Strategie tržní penetrace: snaha lépe uspokojit potřeby současného trhu se stávající nabídkou produktů a snaha zamezit konkurentům získat podíl na trhu na svůj úkor.
- Strategie rozvoje trhu: snaha nalézt nové trhy pro stávající produkty, snaha o nalezení nových možností spotřeby nebo zákazníků na nových trzích pro současné produkty.

- Strategie rozvoje produktů: vývoj nových výrobků pro zákazníky na stávajícím trhu, například zařazení nových plodin, odrůd či plemen, a tím nahradit ty, které se nedaří prodat.
- Strategie diverzifikace: snaha o oslovení nové skupiny zákazníků na nových trzích s novým typem výrobku. Např. nabídka nové plodiny na trh, kam producent zatím nedodával. (20)

2.9.2 Ceny biopotravin

Ceny biopotravin v západní Evropě jsou v porovnání s konvenčními produkty výrazně vyšší (o 60 – 300 %). V ČR jsou ceny biopotravin domácího původu vyšší oproti konvenčním pouze o 10 – 70 %. Rozdíl je způsoben vyššími rozdíly mezi nákupními cenami. Nákupní ceny rostlinných produktů jsou v ČR pouze o 5 – 30 % vyšší než ceny produktů konvenčních. Živočišné produkty se často prodávají jako konvenční, tedy bez označení a cenového zvýhodnění. (20)

2.9.3 Informovanost zákazníků

Ve vyspělých zemích je všeobecná úroveň ekologického uvědomění i informovanost o biopotravinách výrazně vyšší než v ČR. Informovanost je větší ve větších městech a u lidí s vyšším vzděláním. (20)

2.9.4 Poptávka po biopotravinách

Všeobecně poptávku po potravinách ovlivňuje výše příjmů a cen potravin, ale i stupeň samozásobení, stravovací zvyklosti, úroveň vzdělání a informovanosti a další faktory. Poptávka po biopotravinách má svá specifika. Největší vliv na poptávku má garantovaná pravost ekologického výrobku, kvalita produktu, kontrola produkčního procesu a spolehlivost dodavatelů a výrobců. Střední význam při ovlivnění poptávky má prodejní cena, obchodní rozpětí a chuť bioproduktu. Nejméně poptávku ovlivňuje známost značky, balení a servis dodavatele. (20)

Přes poměrně nízké ceny je podíl rodinných výdajů na potraviny v ČR relativně velký, což je také příčinou soustředění zájmu na levnější výrobky a nižšího zájmu o bioprodukty.

O biopotraviny největší zájem projevují rodiny s malými dětmi, staří občané a nemocní. Biopotraviny by měly být distribuovány zejména do školních jídelen, nemocnic a domovů seniorů. Bohužel u těchto skupin spotřebitelů jsou příjmy nejnižší, což přímo či zprostředkovaně limituje ceny, resp. stlačuje poptávku po biopotravinách dolů. **(20)**

2.9.5 Nabídka biopotravin

Dovoz biopotravin ze zahraničí roste vzhledem k omezené nabídce domácí bioprodukce a také díky stoupající poptávce. Nákupní ceny závisí také na složitosti odbytových cest. V Česku rychle narůstá počet výrobců biopotravin. Zvýšil se počet ekologických zemědělců i výrobců českých biopotravin, avšak zhruba 60 procent biopotravin prodávaných na našem trhu pochází z dovozu. **(20)**

2.9.6 Vývoj a trendy na trhu s biopotravinami

V Evropě je největší maloobchodní trh s biopotravinami v Německu (zhruba 4mld. EUR). Na druhé příčce je Velká Británie (1,75mld. EUR), dále pak Francie a Itálie. V roce 2005 v ČR byl maloobchodní obrat biopotravin 350 mil. Kč, v roce 2011 se odhaduje obrat ve výši 1,3mld. Kč. Potenciál růstu českého trhu je obrovský. **(20 a 32)** V Evropě je nejpopulárnější kategorií ovoce a zelenina, následuje mléko a mléčné výrobky a maso. **(20)**

Trendy v prodeji biopotravin

Vlivy, které v posledních letech ovlivňují vývoj trhu s biopotravinami, lze charakterizovat jako:

1. Potřeba změny - Biopotraviny splňují potřebu změny, do budoucnosti jejich rozšíření poroste na úkor běžných výrobků.
2. Prání individuality - Řada spotřebitelů je ochotna zaplatit vyšší cenu za výrobky, které nejsou na trhu běžné, kterými se odliší od ostatních. Zvláštností biopotravin může být kromě specifické a kontrolované produkce specifická balení a prodeje.
3. Rostoucí požadavky zákazníků - Biopotraviny jsou specifickým zbožím prodávaným obvykle za vyšší ceny. Zákazník proto očekává kromě splnění standardních požadavků (hygiena prodeje, čistota, kvalita, úroveň zpracování, balení) i něco navíc. Zvláštností

biopotravin je osvědčení o původu a možnost seznámení s produkčním procesem, získání dalších informací o původu zboží, jeho vlastnostech a využití.

4. Potřeba úspory času - Spotřebitelé chtějí mít výrobky stále dostupné - tento trend souvisí se zařazením biopotravin do sortimentu supermarketů.

5. Pohodlnost - Spotřebitel si přeje potravinářské výrobky, jejichž úprava je rychlá a nenáročná. Příkladem takových bioproduktů může být omytá a nakrájená zelenina, čerstvě lisovaná ovocná šťáva, krájený sýr nebo salám.

6. Vliv dětí

7. Velikost balení - Stále více jsou žádány malé tzv. svačtinové porce. Výrobce i prodejce proto musí předkládat různé velikosti balení.

8. Konzumace mimo domov - Pro prodejce je důležité navázat kontakt s velkými kuchyněmi, případně se sdružit s dalšími výrobci a prodejci tak, aby byly požadavky odběratele (závodní, školní kuchyně, nemocnice, restaurace, apod.) uspokojeny. I velcí odběratelé vyžadují produkty upravené (umyté, oloupané, nakrájené atd.)

9. Dodávka místních specialit - dodávka restauracím v regionu či přímá příprava tradičních jídel je velmi efektivním způsobem přímé realizace bioprodukce.

10. Dodávky domů (22)

2.10 Formy prodeje biopotravin

Cesty uvádění bioproduktů na trh mohou být klasifikovány jako přímé a nepřímé. Při nepřímém uvádění na trh vstupuje do hry prostředník, kdežto při přímém dochází k interakci mezi producentem a spotřebitelem. Pečlivé zhodnocení potenciálních potřeb zákazníků před samotným rozhodnutím ohledně produkce může zemědělcům pomoci vybrat vhodné trhy podle jeho marketingových plánů a možností. Producenti biopotravin musejí znát požadavky na kvalitu, kvantitu, balení i dodávky, a zvážit, zda mají schopnosti tyto potřeby uspokojit. V centru veškerého podnikatelského snažení musí být vždy zákazník. Je proto nutné celý proces uplatnění bioproduktů na trhu plánovat, používat metody moderní komunikace a využívat všech vhodných marketingových nástrojů pro získání a udržení zákazníků (32)

Mezi **nepřímé** distribuční cesty lze zařadit:

- zprostředkovatele
- velkoobchody
- odbytová družstva
- zpracovatelé bioproduktů a výrobci biopotravin
- specializované prodejny s biopotravinami a racionální výživou
- restaurace a hotely
- velkokapacitní kuchyně a veřejné stravování (nemocnice, závodní a školní jídelny)
- konvenční prodejny potravin a řetězce supermarketů

Přímé distribuční cesty zahrnují:

- prodej přímo na farmě
- vlastní sběr zákazníky (samosběr)
- biotržnice
- „biobedýnky“
- nákupní společenství zákazníků
- on-line nákup přes internet **(32)**

2.10.1 Přímý prodej

Potraviny, které nevyžadují mnoho zpracování, jako ovoce, zelenina, maso a některé mléčné výrobky, jsou ideální pro přímý prodej konečným zákazníkům. **(24)**

Přímý prodej má smysl především pro ekologické zemědělce, kteří produkují menší množství širokého spektra plodin. Pro farmáře, produkující velké množství jedné komodity je výnosnější prodávat formou prostředníků.

Přímý prodej konečným spotřebitelům slibuje ekologickému zemědělci větší podíl na tržbě. Pro mnoho menších farmářů může být přidání hodnoty prostřednictvím určitého zpracování produktů a jejich nabídka přímým spotřebitelům významným zdrojem finanční jistoty. Zemědělci, kteří nejsou konkurenceschopní na celostátním trhu, si mohou vybudovat prosperující místní trh. Přímý prodej konečným spotřebitelům je velmi náročný na čas a pracovní sílu, vyžaduje od farmáře úsilí, kreativitu, prodejní

dovednosti apod. při jednání s lidmi. Dochází k přímé komunikaci mezi producentem potravin a zákazníkem. Výhodou je možnost navázání úzkého a vřelého vztahu se zákazníky, ti pokud cítí k farmáři určitou emocionální vazbu zůstávají většinou loajální, přestože je podobné zboží k dostání v obchodě za nižší cenu. (24)

Vlastní sběr zákazníky

Samosběr je typ přímého marketingu, kdy si zákazníci sami sbírají ovoce a zeleninu přímo na farmě. Tento způsob vyhledávají zákazníci, kteří upřednostňují čerstvé a kvalitní produkty za nižší ceny. Pro některé spotřebitele může být samosběr formou rodinného výletu. Důležitou roli v tomto způsobu prodeje je rozmanitost nabídky, kvalita a značná publicita a reklama. Výhodou pro zemědělce jsou snížené náklady se sklizní, tříděním, balením a skladováním, přímá platba v hotovosti a dobrá zpětná vazba. (32)

Prodej na farmě nebo ve stánku

Obchod „ve dvoře“ má smysl, pokud bude zásoben širším sortimentem a veden po celý rok. Doplňkový sortiment může tvořit zpracované ovoce (např. marmelády) a nepotravinářské zboží (kožky, výrobky ze dřeva, suché květiny apod.) Šíře a kvalita sortimentu podpoří zájem spotřebitelů, ale současně nutí k pestřejší produkci či zpracování a balení nebo doplnění zboží od jiných producentů. (20)

Producenti častěji využívají prodeje z farmy nebo ze stánku u silnic, aby prodali přebytečnou úrodu a zvýšili svůj příjem. Stánek také bývá často umístěn kousek od farmy nebo sadu a většinou jen v sezóně. Zákazníci se zastavují, aby nakoupili čerstvou, vysoce kvalitní bioprodukcí v přátelské atmosféře a za rozumnou cenu. (32)

Prodej na biotržnicích

Tržiště představují plochy se stánky (prodejními pulty), které si pronajímají individuální obchodníci, většinou se trhy konají jen v některé dny a tradičně se na nich prodávají čerstvé potraviny. (26) Tyto trhy pořádané ekologickými zemědělci jsou v poslední době velmi populární formou prodeje. Zemědělci přicházejí na určené místo nabízet své produkty přímo spotřebitelům. Úspěšné biotrhy jsou velmi důležitým zdrojem příjmů pro drobné zemědělce, kteří se jich účastní. (32) Zákazníci navštěvují biotrhy nejen kvůli

výhodě nižších cen, ale také proto, že dávají přednost čerstvým, kvalitním potravinám a mohou nakoupit velké množství, mohou komunikovat s pěstiteli či chtějí podporovat místní zemědělce. (20)

Nákupní společenství zákazníků

Jde o systém, při kterém si místní spotřebitelé předplatí na celou sezónu pravidelné dodávky čerstvých bioproduktů. Výhodou pro biozemědělce je jistota odbytu. Tento systém je rozšířen zejména v USA a Velké Británii. (32)

Biobedýnky

Další způsob prodeje biozeleniny lze nazvat systémem biobedýnek. Tento systém se v posledních letech rychle rozšiřuje, zejména ve Velké Británii, Německu a Rakousku. Systém je založen na principu dodání bedýnky čerstvé, místně produkované a sezónní biozeleniny či ovoce buď přímo zákazníkovi domů nebo na předem určené distribuční místo. Nejdůležitějšími faktory úspěchu systému jsou zajištění stálé vysoké kvality a rozmanitosti zboží, přiměřená hodnota za danou cenu a spolehlivé dodávky. (36)

Přímé doručování a on-line prodej přes internet

Tento způsob prodeje může mít řadu forem navazujících na objednávkový systém (zásilkový prodej), rozvoz do domu apod. Formy prodeje na objednávku jsou limitovány hygienickými, přepravními a dalšími předpisy. Platební styk se uskutečňuje prostřednictvím bankovních operací. Je možné využívat marketingových předností internetového prodeje. (20)

2.10.2 Nepřímý prodej

Zprostředkovatelé

Tyto subjekty bioprodukty nenakupují, ale slouží jako prostředníci (makléři), dojednávající obchody mezi biozemědělci a kupujícími. Makléři se snaží nalézt nejvyšší kvalitu produktů za ceny přijatelné jak pro prodávajícího, tak pro kupujícího. Zprostředkovatelé zajišťují zemědělci reputaci a starají se o prodej, zatímco zemědělec se stará o produkci, sběr, třídění a balení. (32)

Odbytová družstva

V ČR zatím nejsou odbytová družstva ekologických zemědělců příliš rozšířená, ale v budoucnu si jejich vznik vynutí trh a poptávka po velkých množstvích. Cílem odbytového družstva je zajistit vyšší ceny, garantovat prodej a snížit vstupní a provozní náklady svých členů. Družstva sbírají produkci od svých členů, a tím zajišťují požadované množství pro kupující, jež by jednotliví členové nebyli schopni sami zajistit. Družstva také mohou poskytovat služby, jako sklizeň, balení, skladování, chlazení a transport. Pro své členy mohou zajišťovat výkup, zpracování a vyjednávání smluv. (32)

Zpracovatelé bioproduktů a výrobci biopotravin

Zpracovatelé disponují kapacitou, pro zpracování velkého množství produkce. Se zemědělci uzavírají smlouvy o dodávkách určitého množství a kvality v přesně určený termín. (32)

Maloobchodní prodejny a specializované prodejny

Odbytové možnosti pro malé a střední ekozemědělce nabízejí i maloobchodní prodejny, zejména specializované bioprodejny nebo potraviny zdravé výživy. Tyto prodejny jsou vhodné pro bioovoce a zeleninu, čerstvé byliny a koření, mléko a mléčné výrobky, vejce, sýry a maso. Specializované prodejny nabízejí široký sortiment biopotravin, často s důrazem na regionalitu a místní zdroj. Hlavní prodejní devizou těchto specializovaných prodejen je široká nabídka, biospeciality a odborné poradenství. Výhodou prodeje maloobchodům pro ekozemědělce je většinou platba v hotovosti při dodání, možnost získat vyšší ceny a prodej bez nutnosti prostředníka. Nevýhodou bývá pravděpodobnost vysokých dopravních nákladů na jednotku zboží a vyšší požadavky na kvalitu produktů. Maloobchodní prodejny vyžadují také časté rozvozy menšího množství široké škály produktů. (32)

Někteří maloobchodníci nechtějí nakupovat místní biovýrobky přímo od farmářů především z obavy z nevyrovnaného sortimentu a nedostatečného objemu produktů. Pro maloobchodníky je snadnější objednat více produktů od jednoho distributora, než pracovat s množstvím jednotlivých pěstitelů. (13)

Velkokapacitní kuchyně a veřejné stravování

V Evropě se stává tento trh pro biopotraviny velice perspektivním. Některé státy tento způsob odbytu podporují a sílí poptávka ze strany institucí (nemocnic, škol a domovů seniorů) vařit z biopotravin. Výhodou pro ekozemědělce je potenciálně velký trh, předem dobře odhadnutelná velikost a termín dodávek. Nevýhodou jsou především vysoké nároky na logistiku, míru zpracování a balení. (32)

V ČR vzniklo několik projektů na podporu zavedení biopotravin do školských jídelen. Například projekt „Bio do škol“ jehož cílem je zapojit biopotraviny do školního jídelníčku. (27) Projekt identifikuje obrovskou příležitost v oblasti zdravého stravování dětí, jejíž využití může mít dalekosáhlé pozitivní důsledky na zdraví české populace, ekonomický růst venkova a ekologizaci českého zemědělství. (29)

Řetězce supermarketů

Supermarkety jsou dnes na celém světě největším odbytovým místem pro biopotraviny. Nabízejí omezený sortiment těch nejpopulárnějších položek, často vyrobených pro řetězce pod vlastní značkou. Zboží je nakupováno centrálně, co možná nejefektivněji a nejlevněji, a jeho geografický původ není tak důležitý. Hlavním prodejním argumentem je nízká cena. Výhodou pro zákazníka je pohodlný nákup, výhodné ceny a důvěrné prostředí pro „konvenční“ spotřebitele, naproti tomu stojí anonymita nákupu, nerovnoměrná kvalita, malý výběr a žádné poradenství. Pro ekozemědělce nabízejí výhodu odbytu velkého množství produkce. Málokdy se ale zemědělci podaří dostat do řetězce bez prostředníka, navíc řetězce nastavují přísné podmínky, například: dodávky úzké škály produktů v konstantní kvalitě po celý rok, v přesně stanovenou dobu, a navíc poplatek za zalistování položky. Nevýhodou bývá také velký tlak na ceny, dlouhé lhůty splatnosti faktur a nejistota odběrů v okamžiku levnější nabídky. (32 a 20)

Prodej do restaurací

Jednou z možností prodeje bioproduktů je navázání spolupráce s restauracemi. Zákazníci z řad restaurací nabízejí stálý odbyt během celé produkční sezóny. Předem sjednané objednávky umožňují pěstovat jen to, co už je vlastně prodáno. Restaurace musejí své zákazníky zaujmout a rády zdůrazňují lokální původ surovin. (35) Restaurace jsou ideálním prodejním místem pro biozeleninu, maso a vejce. (32)

3 Cíle a metodika

3.1 Cíle práce

Hlavní cíl:

Zpracování prostorové analýzy výroby a zpracovatelských kapacit bioprodukce v Jihočeském kraji.

Dílčí cíle:

- Na základě datových podkladů VÚZE zpracovat produkční mapy, zachycující teritoriální koncentraci výroby jednotlivých biokomodit v rámci Jihočeského kraje.
- Posouzení vhodného rozmístění zpracovatelských kapacit a návrh na optimalizaci výroby a zpracování bioprodukce v dané oblasti.

3.2 Hypotézy

1. Nerovnoměrné rozmístění ekologických zemědělců v kraji
2. Málo pestrá produkce z ekologických farem
3. Nízké zastoupení zpracovatelských kapacit v regionu

3.3 Použité metody

Na základě získaných databází ekologických farem z ÚZEI a MZe bylo každé farmě přiděleno číslo, pod kterým byla zanesena do geodatabázového programu Janitor s podporou ukládání prostorových dat. Současně s tím byla s pomocí mapového vyhledávače na www.mapy.cz každá farma z databáze přesně lokalizována a farmy umístěné mimo Jihočeský kraj byly vyřazeny. Vytřídila se tak výsledná databáze 238 farem ekologicky hospodařících v Jihočeském kraji se v roce 2008 se kterou se dále pracovalo. Obdobně se postupovalo i v případě zpracovatelů bioprodukce.

Druhým krokem byla analýza dat týkající se ekologické produkce z výsledného souboru farem. V programu Microsoft Excel byly vytvořeny tabulky a grafy použité v práci, charakterizující skladbu produkce a výměry osetých/osázených ploch.

Následně byla na základě výměry osetých/osázených ploch a průměrných výnosů z tuny produkce na hektar odhadnuta ekologická produkce v tunách. Stavby hospodářských zvířat byly přepočteny na VDJ (velkou dobytčí jednotku).

V třetím kroku pak došlo k vyhodnocení produkčních map a zpracovatelských kapacit bioprodukce.

3.4 Postup řešení

1. Studium odborné literatury
2. Zpracování datových podkladů z ÚZEI (Ústav zemědělské ekonomiky a informací, dříve Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky)
3. Vypracování produkčních map (koncentrace výroby vybraných biokomodit)
4. Vyhodnocení mapových podkladů v kontextu realizovaných dotazníkových průzkumů
5. Formulace závěrů

3.5 Zdroje informací

1. Odborná literatura
2. Internetové zdroje
3. Zákony a vyhlášky
4. Propagační materiály
5. Statistické ročenky MZe
6. Data MZe a ÚZEI
7. Výstupy z průzkumů realizovaných Katedrou obchodu a cestovního ruchu EF

4 Praktická část

Pro praktickou část byla klíčová data získaná z interní databáze ÚZEI vztahující se ke stavům k 31. 3. 2008, která byla uvolněna pro využití ve výzkumném záměru katedry obchodu EF JU v první polovině roku 2009. Jelikož práce byla zpracovávána v souvislosti s výzkumným záměrem v měsících duben až říjen 2009 s předpokládaným datem obhajoby v červnu 2010 nemohla být data týkající se ekologické produkce aktualizována.

4.1 Obecná charakteristika Jihočeského kraje

Jihočeský kraj je charakterizován především jako oblast s rozvinutým rybníkářstvím a lesnictvím. Průmysl se zaměřením na zpracovatelské činnosti se zde ve větší míře rozvinul v průběhu minulého století.

Kraj se skládá ze tří krajinných typů. Z oblasti mírně zvlněných pahorkatin a vrchovin se střídáním drobnějších útvarů lesní a zemědělské krajiny, oblasti Šumavy a Novohradských hor a jejich podhůří, kde je vysoká lesnatost, louky a rašelinné komplexy a třetím typem je oblast jihočeských pánví s velkým počtem rybníků a významnými mokřadními ekosystémy.

Rozloha kraje představuje 10 057 km čtverečních. Jednu třetinu z území zaujímají lesy a necelých 5 procent pokrývají vodní plochy. Velká část území se nachází v nadmořské výšce 400 - 600 m. Nejvyšším bodem na území kraje je Plechý (1 378 m) a nejnižším místem (330 m) hladina Orlické přehrady na Písecku.

Na suroviny není kraj příliš bohatý, pominou-li se rozsáhlé lesní porosty především jehličnaté se zastoupením smrku a borovice na Šumavě a v Novohradských horách, a ložiska písků, štěrkopísků, rašeliny.

Životního prostředí v kraji patří ve srovnání s ostatními kraji České republiky k méně poškozeným. Zhoršené ovzduší imisemi postihuje zejména okresní města a jejich okolí. Jedná se především o České Budějovice, Tábor, Sezimovo Ústí, Český Krumlov a Větřní. Jihočeský kraj má nejmenší hustotu zalidnění ze všech krajů České republiky (62 obyvatel na km²). Žije zde přes 630 tisíc obyvatel. Naopak vyniká vysokým počtem sídel (623 obcí).

4.2 Obecná charakteristika konvenční produkce v kraji

Zemědělská produkce je zaměřena především na pěstování obilovin, olejnin a pícnin a brambor. V živočišné výrobě dominuje chov skotu a prasat. Velmi významné je zde rybníkářství, rozloha rybníků činí kolem 25 000 ha, a vyloví se z nich téměř polovina produkce ryb České republiky.

Celková výměra zemědělské půdy v kraji je 493 810 ha. Z toho 318603 ha tvoří orná půda, což je 64,5 % celkové výměry zemědělské půdy a 31,9 % z celkové plochy kraje. Trvalé travní porosty pokrývají 160 588 ha, což je 32,5 % celkové výměry zemědělské půdy a 15,9 % celkové plochy kraje. Nejvyšší podíl trvalých travních porostů se nachází v okresech Český Krumlov a Prachatice, naopak nejnižší podíl mají okresy Písek a Tábor.

V Jihočeském kraji se ročně průměrně sklízí přes 700 tisíc tun obilovin. Největší zastoupení má pšenice s 53 procenty z celkové výroby obilovin. Následují okopaniny (převážně brambory) se sklízí přes 100 tisíc tun. Luskovin bývá vyprodukováno kolem 6 tis. tun, s největším podílem hrachu setého. Technických plodin se produkuje nejvíce řepky (přes 120 tisíc tun). Pícniny se produkují v množství kolem 330 tisíc tun. Vypěstovaná konzumní zelenina činí necelé 3 tisíce tun.

Živočišná výroba v Jihočeském kraji je zaměřena na chov skotu. Jeho stavy čítají přes 200 tisíc kusů. Stavy prasat jsou přes 300 tisíc ks. Téměř 25 tisíc kusů je chovaných ovcí, kolem 3,5 tisíce koní a 3,5 milionu kusů drůbeže. 723 578.

Jihočeský kraj je svými výše zmiňovanými oblastmi výhodný pro systém ekologického hospodaření, zejména díky svým podhorským a horským oblastem se zachovalým životním prostředím, kde je vhodné využívat extenzivními způsoby hospodaření.

4.3 Charakteristika ekologického zemědělství v regionu

Ze statistik Ministerstva zemědělství a ÚZEI byla získána data od všech registrovaných ekologických zemědělců působících v Jihočeském kraji. Jejich přehled obsahuje příloha 1. K 31.12.2008 bylo registrováno 238 ekologických zemědělců. Ke stejnému datu roku 2007 jich bylo registrováno 170 a například v roce 2005 bylo registrováno jen 105

ekologických zemědělců. Z těchto čísel je patrné, že každým rokem dochází ke značnému nárůstu počtu ekofare. Mezi hlavní důvody tohoto růstu patří jednak zvyšující se poptávka po bioproduktech a značné kompenzace pro ekologické zemědělství z Programu rozvoje venkova na léta 2007-2013.

Sestavení a vyhodnocení zemědělského profilu – charakteristiky ekologického zemědělství v Jihočeském kraji na základě získaných podkladů z MZe a ÚZEI, bylo prvním krokem k vyhotovení produkčních map zemědělské produkce v kraji a nezbytnou součástí práce.

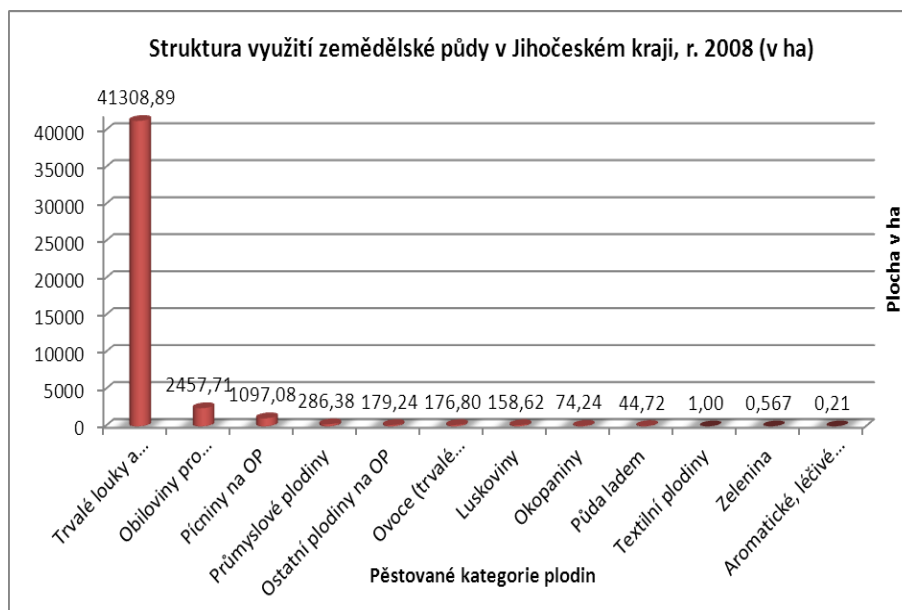
Zemědělská půda je pro účely práce rozdělena na ornou půdu, trvalé louky a pastviny a trvalé kultury. Kategorie orná půda je složena z produktových podkategorií: obiloviny pro produkci zrna, pícniny na orné půdě, průmyslové plodiny, ostatní plodiny na orné půdě, luskoviny, okopaniny, textilní plodiny, zelenina, aromatické, léčivé rostliny a koření a půda ladem. Výměry osetých/osázených ploch udává graf 1.

V práci jsou zahrnuty plochy přechodného období, neboť v době zpracování a odevzdání práce došlo u většiny ploch, které byly ve dvouletém přechodném režimu ke konverzi na certifikovaný režim. A bylo proto vhodné s nimi počítat.

Jak je z grafu 1 patrné, největší rozlohu zaujímaly trvalé louky a pastviny (41 308,89 ha), což tvoří 91 % z celkové zemědělské plochy. Orná půda se podílela na celkové výměře zemědělské půdy 9,3 % a trvalé kultury 0,4 %. Tento stav je dán zejména polohou kraje a četností podhorských a horských oblastí a souvisí s extenzivním chovem hovězího dobytka. Na druhém místě v osetých plochách jsou obiloviny pro produkci zrna, jejichž plocha na celkové výměře ekologicky obhospodařovaných zemědělských ploch činila 2 457,21 ha. Pícniny na orné půdě byly nasety na 1097,08 ha. Ostatní plodiny nepřesáhly výměru 1000 ha.

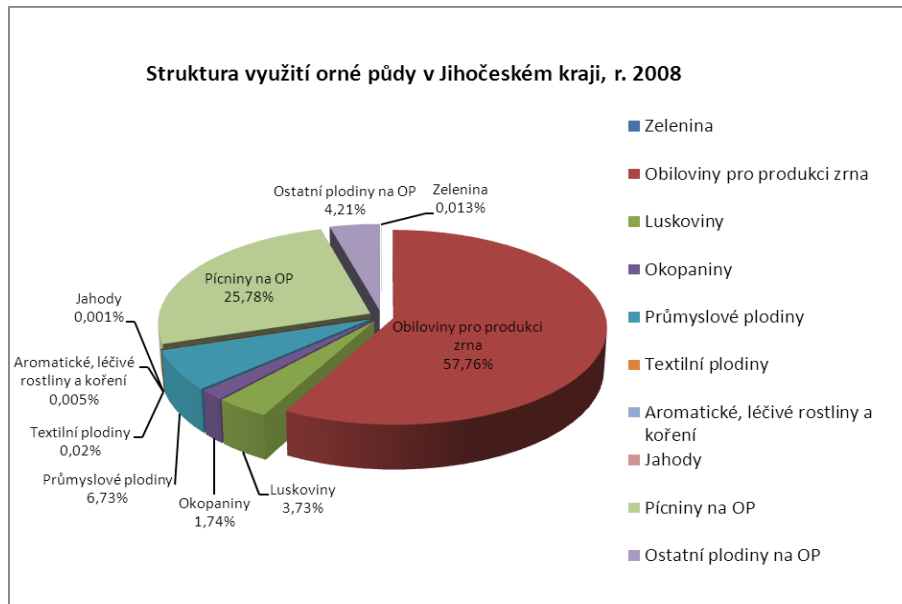
Graf 2 zobrazuje strukturu využití orné půdy. 57,76 % tvoří obiloviny pro produkci zrna, 25,78 % pícniny na orné půdě a 6,73 % průmyslové plodiny. Méně významněji se podílely luskoviny s 3,73 % a okopaniny, které zaujímaly 1,74 % z orné půdy. Ostatní produktové kategorie se podílely na celkové ploše orné půdy jen nepatrně.

Graf 1 Struktura využití zemědělské půdy v Jihočeském kraji, r. 2008 (v ha)

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 2 Struktura využití orné půdy v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

4.3.1 Rostlinná produkce

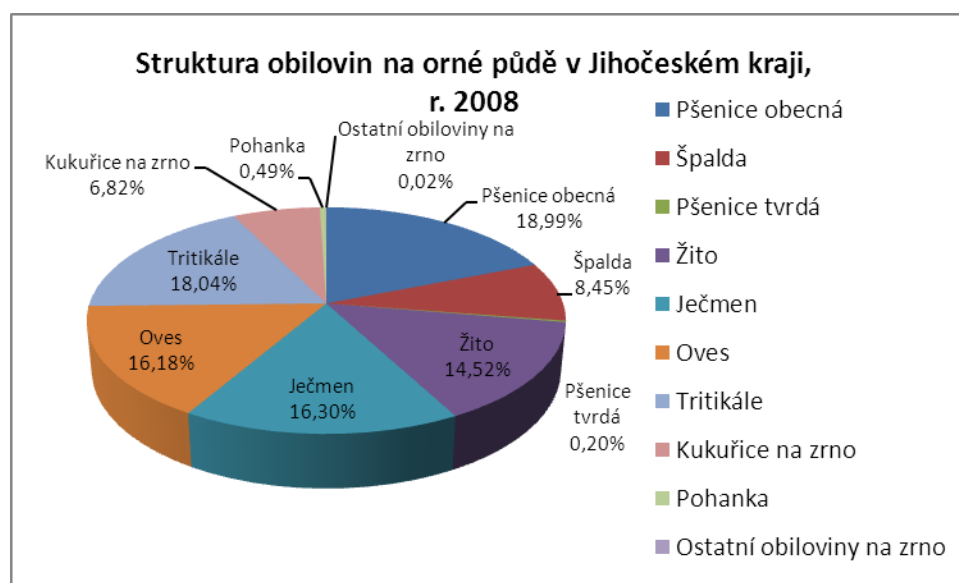
Obiloviny pro produkci zrna

V Jihočeském kraji se obiloviny pěstovali v roce 2008 na 2457,71 ha zemědělské půdy. Kategorie obilovin se skládá z pšenice obecné, špaldy, pšenice tvrdé, žito, ječmene, ovsu, tritikále, kukuřice na zrno, pohanky a ostatních obilovin na zrno včetně osiv. Největší zastoupení měla pšenice obecná (466,6 ha), tritikále (443,4 ha), ječmen (400,6 ha), oves (397,55 ha) a žito (356,96 ha).

Mezi největší pěstitele obilovin v kraji patří AGRA Zvůkov spol. s r.o. (674,02 ha), Kocourek KG v Dešné (236,41 ha) a 1. Jihočeská zemědělská a. s. (208,9 ha).

Obiloviny pro produkci zrna zaujímají 57,76 % podíl na orné půdě. Odhad jejich celkové produkce činí 8428,3 tun.

Graf 3 Struktura obilovin v PO a EZ na orné půdě v Jihočeském kraji, r. 2008 v %

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Pro pekařský sortiment jsou nejvýznamnějšími plodinami pšenice, žito a ječmen. Přehled nejvýznamnějších pěstitelů těchto obilnin a umístění jejich farmy přináší následující tabulky.

Tabulka 1: Nejvýznamnější pěstitelé obilovin pro produkci zrna v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Obiloviny pro produkci zrna
122	AGRA Zvíkov, spol. s r.o.	Ortvínovice 32, Zvíkov	674,02
111	Kocourek KG, organizační složka	Dešná 19	236,41
45	l. Jihočeská zemědělská a.s.	Jemčina 15	208,9
191	Farma Šumava s.r.o.	Ktiš 11	202,97
149	BEMAGRO s.r.o.	Malonty 101	174
33	Šumava, a.s.	Nišovice 55, Volyně	139,81
83	ANIBAS s.r.o.	Palackého nám. 59/1, Dačice	136,54
200	Kovář Václav, JUDr.	Záblatí, (u Prachatic)	70,11
44	Farma Písečné spol. s r.o. - farma Číměř	Číměř 101 (Písečné 147)	65,35
	Ostatní ekofarmy		549,6
		Celkem (ha)	2457,71

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Pšenice

K největším pěstitelům pšenice obecné v kraji patří AGRA Zvíkov, spol. s r. o. (286,37 ha), BEMAGRO, s. r. o. (32 ha) a ANIBAS, s. r. o. (30,08 ha). Pšenice se celkem pěstovala na 466,6 ha.

Tabulka 2: Nejvýznamnější pěstitelé pšenice v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Pšenice obecná
122	AGRA Zvíkov, spol. s r.o.	Ortvínovice 32, Zvíkov	286,37
149	BEMAGRO s.r.o.	Malonty 101	32
83	ANIBAS s.r.o.	Palackého nám. 59/1, Dačice	30,08
130	Krokovice, spol. s r.o.	Písečné nad Dyjí 23	24,99
179	Červenkova Magdalena	Samota Hemera 73, Týn nad Vltavou	18,36
82	HOFSTÄTTER - EKO, s.r.o.	Hluboká 28, Slavonice	16,07
18	Krejcar David - K. Ú. Těšínov	Těšínov 7, Protivín	10,51
163	Lepša Vladimír	Rejta 371	9,95
180	Pech Michal	Dvorec 5, Strunkovice nad Blanicí	7,14
		Celkem (ha)	466,6152

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Žito

Pěstováním žita se v jihočeském kraji v roce 2008 významněji zabývala farma

1. Jihočeská zemědělská, a. s. (166,26 ha), Agrobiologica, s. r. o. (62,43 ha) a Šumava, a. s. (40,33 ha). Žito se celkově pěstovalo na 356,96 ha.

Tabulka 3: Nejvýznamnější pěstitelé žita v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Žito
45	1. Jihočeská zemědělská a.s.	Jemčina 15	166,26
25	Agrobiologica s.r.o	Obora u Vyšného, Nové Hradky	62,43
33	Šumava, a.s.	Nišovice 55, Volyně	40,33
83	ANIBAS s.r.o.	Palackého 59/1, Dačice	29,38
149	BEMAGRO s.r.o.	Malonty 101	21
164	BIOAGRAR s.r.o.	Palackého 59/1, Dačice	17,7
110	FARM and FOREST COMPANY, s.r.o. (FARMA KRANZL, s.r.o.)	Palackého.59/1, Dačice	10,64
129	Cepák Miloš	Tuší 150, Suchdol nad Lužnicí	4,21
213	Průka Václav	Rejta 337, Trhové Sviny	3
		Celkem (ha)	356,96

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Ječmen

Nejvýznamnějšími pěstiteli ječmene byly v jihočeském kraji v roce 2008 farmy AGRA Zvíkov, spol. s r. o. (197,16 ha), 1. Jihočeská zemědělská, a. s. (42,64 ha) a ekofarmář Martinka Luděk (30,27 ha). Celkem se ječmen pěstoval na 400,62 ha.

Tabulka 4: Nejvýznamnější pěstitelé ječmene v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Ječmen
122	AGRA Zvíkov, spol. s r.o.	Ortvínovice 32, Zvíkov	197,16
45	1. Jihočeská zemědělská a.s.	Jemčina 15	42,64
149	BEMAGRO s.r.o.	Malonty 101	31
171	Martinka Luděk	Rožmitál na Šumavě1	30,27
131	Farma KRANZL, s.r.o. (Farm and Forest, s.r.o)	Palackého nám. 59/1, Dačice	20,39
82	HOFSTÄTTER - EKO, s.r.o.	Hluboká 28, Slavonice	13
200	Kovář Václav, JUDr.	Záblatí, (u Prachatic)	11,9

169	Janošřák Adam	Malonty 175	8,16
117	Král Martin	Cerhonice 72, Čímelice	7,89
		Celkem (ha)	400,62

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Níže uvedený text se týká stavu pěstování méně významných druhů obilnin pěstovaných v Jihočeském kraji.

Oves se v roce 2008 v jihočeském kraji pěstoval na 397,56 ha. Největšími producenty byly farmy Kocourek KG (organizační složka) (96,95ha), Šumava, a. s. (64,28 ha) a Farma Písečné, spol. s r. o. (38,64 ha).

Pěstováním špaldy se v jihočeském kraji zabývají pouze dvě farmy: Kocourek KG (organizační složka) (139,46ha) a Šumava, a. s. (35,2 ha). Celková plocha osetí špaldou v roce 2008 činí 207,66 ha.

Pšenici tvrdou v roce 2008 v jihočeském kraji pěstovala pouze farma BEMAGRO, s. r. o. na výměře 5 ha.

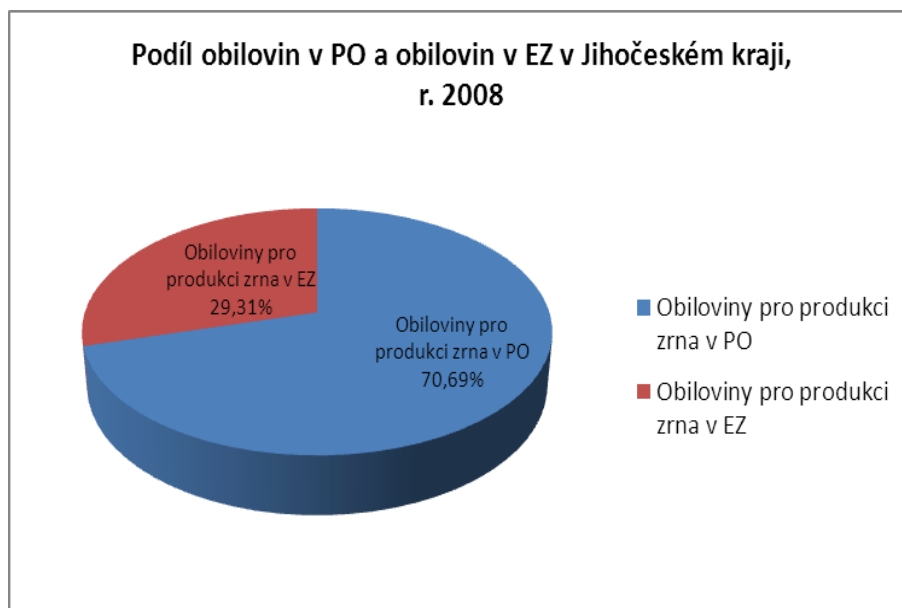
Tritikále se v roce 2008 v jihočeském kraji pěstovalo na 443,4 ha. Největší plochu měly osetou farmy Farma Šumava, s. r. o. (202,97 ha), Berthold Leibetseder, spol. s r. o. (59,67 ha) a ANIBAS, s. r. o. (42,79 ha).

Kukuřici na zrno v roce 2008 v jihočeském kraji pěstovaly jen farmy AGRA Zvíkov, spol. s r. o. (159,5 ha) a Krokovice, spol. s r. o. (8 ha). Celkem byla kukuřice pěstována na 167,5 ha.

Pohanku pěstovala v roce 2008 v jihočeském kraji pouze farma BEMAGRO, s. r. o. (12 ha).

Poměr pěstovaných obilnin v přechodném období ku certifikované produkci zobrazuje graf 4. V přechodném období bylo téměř 71 % osetých ploch obilovin pro produkci zrna.

Graf 4 Podíl obilovin v PO a obilovin v EZ v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Luskoviny

Luskoviny se pro účely práce dělí na dvě skupiny:

- Luskoviny na zrno – to jsou suché luskoviny, jejichž hlavním cílem pěstování je produkce zrna. Do této skupiny spadá hrách, fazole, lupina, peluška, sója, bob a ostatní luskoviny.
- Luskoviny zelené – pěstovány jako zelenina pro konzumaci v čerstvém stavu. Z této skupiny se pěstují převážně hrášek, fazole a zelená fazolka.

Celková výměra luskovin činila v Jihočeský kraj v roce 2008 158,62 ha a zaobírala 3,73 % podíl na orné půdě. Největší podíl na pěstovaných luskovinách měl bob (43,61 %), peluška (26,19 %) a hrách (23,08 %). Strukturu luskovin na orné půdě udává graf 5. Z pěstované struktury luskovin, je zřejmé, že většina byla pěstována pro krmné účely. Odhad celkové produkce luskovin na zrno činil 240,8 t a luskovin zelených 122,4 t.

a) Luskoviny na zrno

Luskoviny na zrno v roce 2008 se v jihočeském kraji byly nejvíce pěstovány na farmách Kocourek KG, (organizační složka) (65,1 ha), Hofstätter - Eko, s. r. o. (31,3 ha) a Krokovice, spol. s r. o. (20 ha).

Přehled nejvýznamnějších pěstitelů luskovin na zrno udává tabulka 5.

Hrách byl v roce 2008 v jihočeském kraji pěstován na 36,66 ha. Největšími producenty byly farmy Krokovice, spol. s r. o. (20 ha), Kovář Václav (12,5 ha) a Pojzl Jaroslav - Ekofarma Kuří (2,11 ha). Fazole pěstovala pouze farma EWE CZ, s. r. o. (Farma Mlýnec) na ploše 0,05 ha. Bob se pěstoval na 69,27 ha půdy. Největšími pěstiteli byly farmy Kocourek KG (organizační složka) (65,1 ha), Hofstätter - Eko, s. r. o. (2,5 ha) a AGRA Zvíkov, spol. s r. o. (1,47 ha). Pelušku v roce 2008 v jihočeském kraji pěstovali na farmách Hofstätter - Eko, s. r. o. (25,8 ha) a ANIBAS s. r. o. (15,8 ha).

Tabulka 5: Přehled pěstitelů luskovin na zrno v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Luskoviny na zrno
111	Kocourek KG, organizační složka	Dešná 19	65,1
82	HOFSTÄTTER - EKO, s.r.o.	Hluboká 28, Slavonice	31,3
130	Krokovice, spol. s r.o.	Písečné nad Dyjí 23	20
83	ANIBAS s.r.o.	Palackého nám. 59/1, Dačice	15,8
200	Kovář Václav, JUDr.	Záblatí, (u Prachatic)	12,5
19	Pojzl Jaroslav - Ekofarma Kuří	Benešov nad Černou	2,11
122	AGRA Zvíkov, spol. s r.o.	Ortvínovice 32, Zvíkov	1,47
34	Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích	Na zlaté stoce 3, České Budějovice	0,1152
99	EWE CZ s.r.o. - Farma Mlýnec	Smrkov 10, Jistebnice	0,1
		Celkem (ha)	148,4952

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

b) Luskoviny na zeleno

Luskoviny na zeleno pěstovali v roce 2008 pouze na 3 farmách uvedených v tabulce 6. Hrášek se v jihočeském kraji pěstoval na farmách Hřebíková Renáta (0,025 ha) a Hrňa Aleš (0,019 ha). Fazole a zelené fazolky pěstovala farma Hřebíková Renáta na ploše 0,025 ha a na farmě BEMAGRO s. r. o. v roce 2008 pěstovaly i ostatní luskoviny na 10 ha.

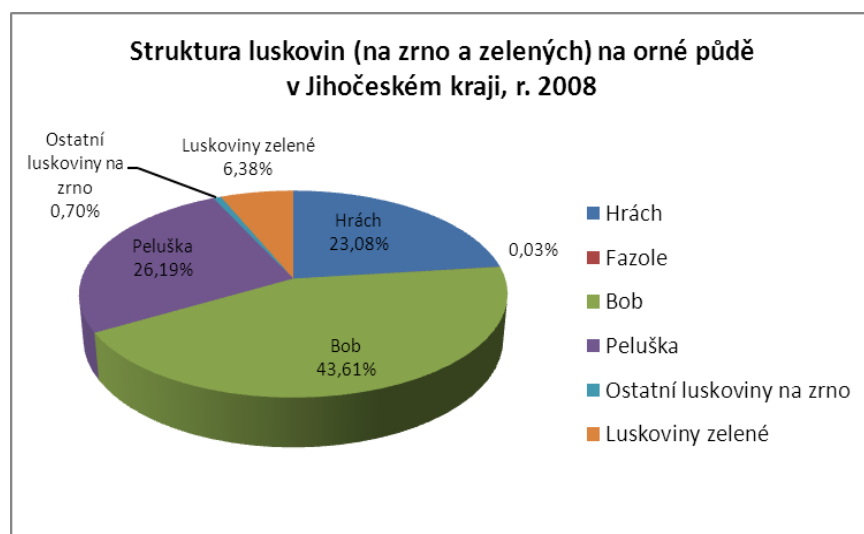
Luskoviny se v Jihočeském kraji z více než 60 procent pěstovali v režimu ekologického zemědělství, v přechodném období bylo evidováno 39,42 % osetých ploch, jak udává graf 6.

Tabulka 6: Přehled pěstitelů luskovin „na zeleno“ v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Luskoviny zelené
149	BEMAGRO s.r.o.	Malonty 101	10
112	Hřebíková Renáta	Budkov 13	0,1
146	Hrňa Aleš	Mlynářovická 55, Volary	0,028
		Celkem (ha)	10,128

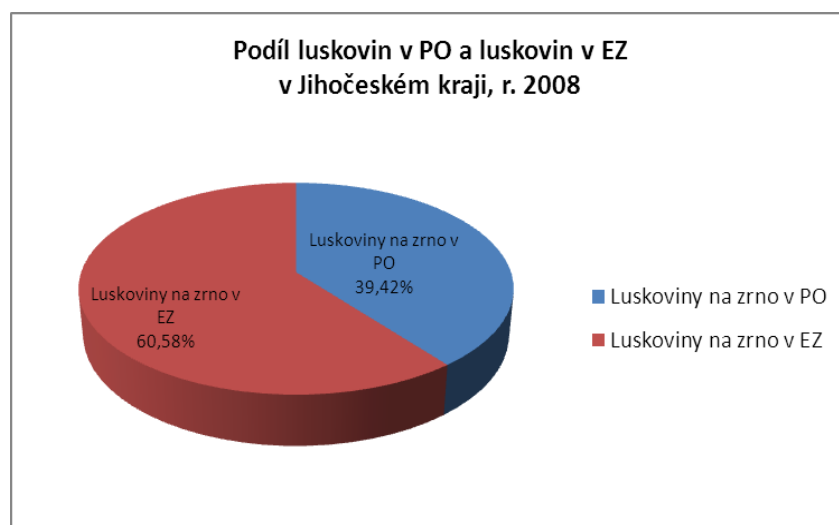
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 5 Struktura luskovin (na zrno a zelených) na orné půdě v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 6 Podíl luskovin v přechodném období ku certifikované produkci v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Okopaniny

Tato produktová kategorie zahrnuje rané a sadbové brambory, ostatní krmné okopaniny a ostatní brukvovité rostliny, které nejsou určené pro sadbu. Výměra okopanin za Jihočeský kraj v roce 2008 činila 74,24 ha. Z čehož bylo v přechodném období 4,49 ha, tj. 6 % a výměra certifikované produkce 69,37 ha, tj. 94 %, jak zobrazuje graf 7.

Podíl okopanin na orné půdě (zejména brambor, které byly zastoupeny na 74,04 ha) byl 1,74 %. Celková produkce brambor byla odhadována na 1263,69 tun.

Mezi největší pěstitele brambor v roce 2008 v jihočeském kraji patřily farmy Kocourek KG (organizační složka) (23,49 ha), Hofstátter - eko, s. r. o. (19 ha) a ANIBAS, s. r. o. (14,3 ha). Nejvýznamnější pěstitelé jsou uvedeni v tabulce 7.

Tabulka 7: Přehled nejvýznamnějších pěstitelů brambor v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Brambory
111	Kocourek KG, organizační složka	Dešná 19	23,49
82	HOFSTÄTTER - EKO, s.r.o.	Hluboká 28, Slavonice	19
83	ANIBAS s.r.o.	Palackého nám. 59/1, Dačice	14,3
25	Agrobiologica s.r.o	Obora u Vyšného, Nové Hradky	9,93
149	BEMAGRO s.r.o.	Malonty 101	3
21	Janoušek Jan	Hoštice 17, Volyně	1,03
169	Janošťák Adam	Malonty 175	0,7
14	Zeman Tomáš	Ludvíkov 213, Jistebnice	0,5
17	Kouba Jiří	Vodňanské Svobodné Hory 3	0,4
178	Švarc Jiří	Říhov 51, Stachy	0,33
56	Kraml Eduard	Jirkalov 57, Stachy	0,3
185	Krejso František	Horosedly 13, Čkyně	0,25
99	EWE CZ s.r.o. - Farma Mlýnec	Smrkov 10, Jistebnice	0,2
213	Průka Václav	Rejta 337, Trhové Sviny	0,2
		Celkem (ha)	74,0412

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Na grafu 7 je vidět, že podíl certifikovaných okopanin tvořil 93,92 %.

Průmyslové rostliny

Tato produktová kategorie je složena převážně z:

- a) Olejnin – sem patří řepka a řepice, slunečnice a mák
- b) Textilních plodin
- c) Aromatických, léčivých rostlin a koření

Výměra ploch, na kterých se v roce 2008 v Jihočeském kraji pěstovaly průmyslové plodiny byla 286,6 ha. Z této výměry se nacházelo téměř 100 % v režimu přechodného období.

Průmyslové plodiny zaujímaly 6,76 % podíl na orné půdě. Nejvíce zastoupena byla řepka a řepice s výměrou 251,8 ha a mák (34,5 ha). Odhad celkové produkce průmyslových plodin činil 296,3 tun.

Olejnin v roce 2008 pěstovali v jihočeském kraji jen tři farmy. EWE CZ, s. r. o. - Farma Mlýnec pěstovala slunečnici na 0,1 ha, AGRA Zvíkov, spol. s r. o. pěstovala řepku a řepici na 186,51 ha, a farma Krokovice, spol. s r. o. pěstovala řepku a řepici na 65,26 ha a mák na 34,51 ha. Strukturu pěstovaných olejnin uvádí graf 8.

Tabulka 8 uvádí přehled pěstitelů průmyslových plodin v Jihočeském kraji v roce 2008.

Tabulka 8: Přehled pěstitelů olejnin v Jihočeském kraji, r. 2008

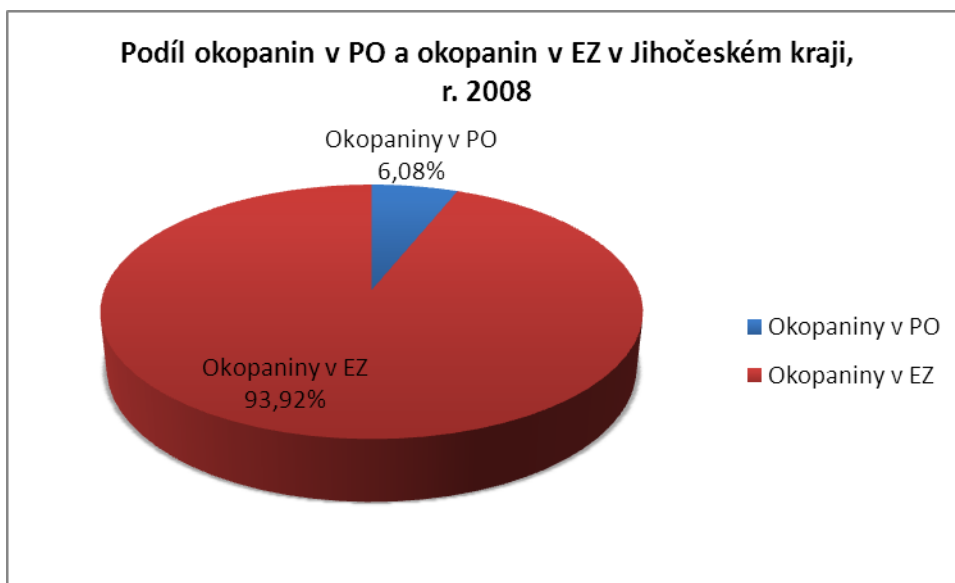
Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Slunečnice	Řepka a řepice	Mák	Průmyslové plodiny
122	AGRA Zvíkov, spol. s r.o.	Ortvínovice 32, Zvíkov	0	186,51	0	186,51
130	Krokovice, spol. s r.o.	Písečné nad Dyjí 23	0	65,26	34,51	99,77
99	EWE CZ s.r.o. - Farma Mlýnec	Smrkov 10, Jistebnice	0,1	0	0	0,1
		Celkem (ha)	0,1	251,77	34,51	286,38

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Textilní plodiny v roce 2008 pěstovala v jihočeském kraji pouze farma Langová Hana na 1 ha půdy.

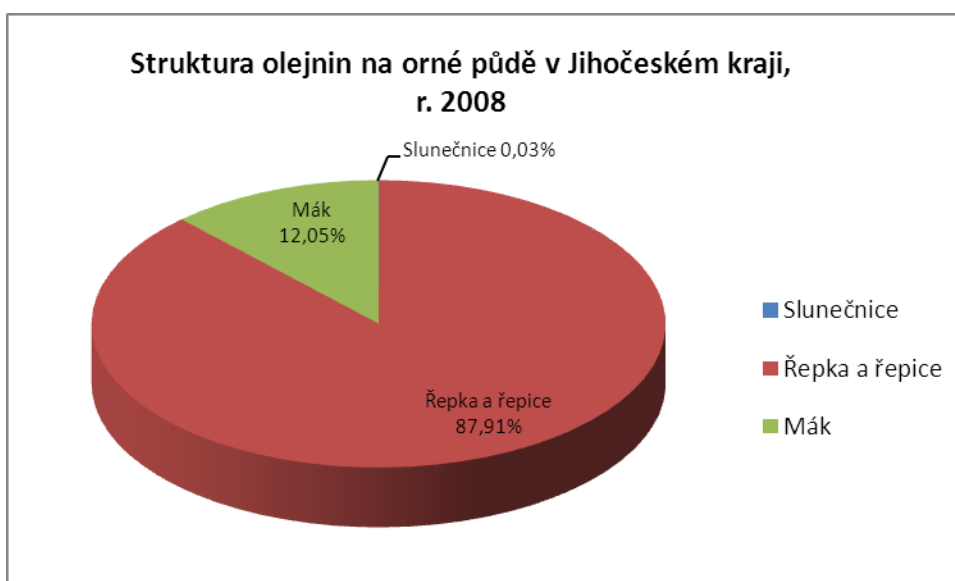
Aromatické, léčivé rostliny a koření pěstovala v roce 2008 v jihočeském kraji na 0,21 ha farma EWE CZ, s. r. o. - Farma Mlýnec

Graf 7 Podíl okopanin v přechodném období a v režimu ekologického zemědělství v Jihočeském kraji, r.2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 8 Struktura olejnin na orné půdě v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

.

Zelenina

Zelenina je rozdělena do čtyřech produktových skupin. Tvoří ji:

- Košťáloviny/brukvovité (bez kořenových). Tato kategorie zahrnuje květák, kapustu, brokolici, hlávkové zelí a ostatní brukvovité.
- Listová nebo stonková zelenina (bez brukvovitých. Do této kategorie patří celer, salát, pór, chřest, čekanka a ostatní listová zelenina.
- Plodová zelenina, zahrnující rajčata, papriky, dýně a okurky.
- Kořenová a hlízová zelenin. Sem spadá mrkev, petržel, česnek, cibule a šalotka, ostatní kořenová zelenina.

Zelenina se v Jihočeském kraji pěstovala v roce 2008 na výměře 0,57 hektarů. Z čehož připadalo na certifikovanou produkci 89 %, tj. 0,51 ha, a 11 % tvořila plocha přechodného období, jak je patrné z grafu 9.

Svoji výměrou osetí tvořila zelenina na orné půdě pouze 0,01 %. Největší zastoupení měla dýně (0,12 ha), salát a rajčata (každý 0,05 ha). Odhadovaná celková produkce byla 7,75 tun.

Graf 10 uvádí strukturu zeleniny na orné půdě. Největší zastoupení měla plodová zelenina (31,39 %) a kořenová a hlízová zelenina (29,81 %).

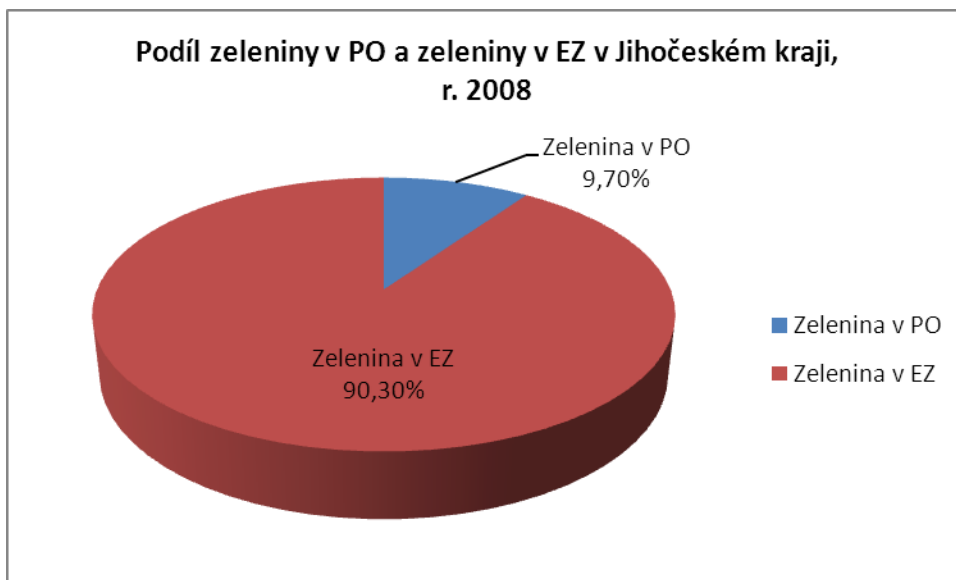
Pěstováním košťálové a brukvovité zeleniny se v roce 2008 v jihočeském kraji zabývaly farmy Hrňa Aleš na ploše 0,8 ha a farma EWE CZ, s. r. o. - Farma Mlýnec na ploše 0,025 ha.

Tabulka 9 Pěstitelé košťálovin/brukvovitých (bez kořenových) v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Květák, brokolice	Kapusta	Zelí hlávkové	Ostatní brukvovité	Košťáloviny/ brukvovité (bez kořenových)
99	EWE CZ s.r.o. - Farma Mlýnec	Smrkov 10, Jistebnice	0,00625	0,00625	0,00625	0,00625	0,025
146	Hrňa Aleš	Mlynářovická 55, Volary	0,02	0,02	0,02	0,02	0,08
		Celkem (ha)	0,02625	0,02625	0,02625	0,02625	0,105

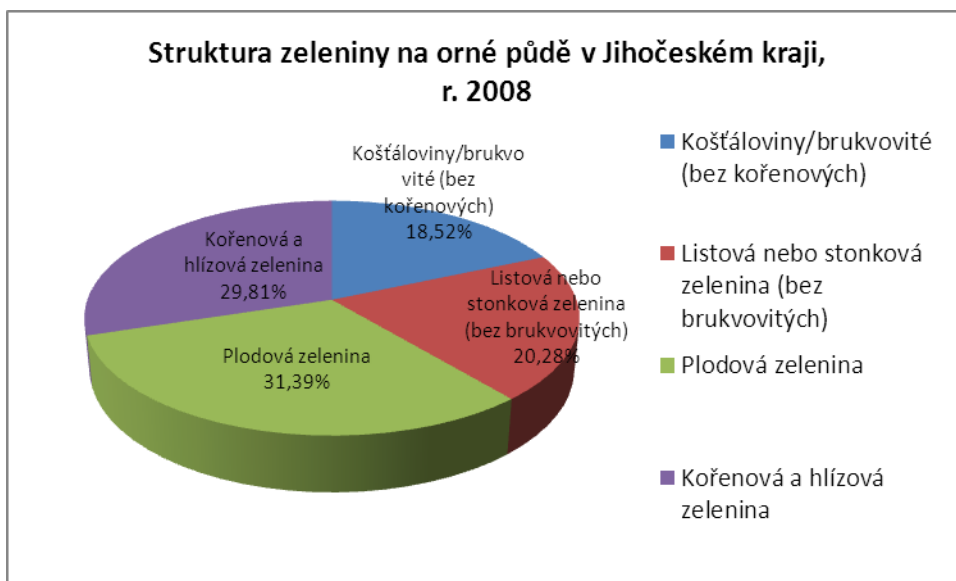
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 9 Podíl zeleniny v přechodném období a zeleniny v režimu ekologického zemědělství v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 10 Struktura zeleniny na orné půdě v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Pěstování listové nebo stonkové zeleniny se konalo na farmách Hřebíková Renáta (0,05 ha), Hrňa Aleš (0,04 ha) a EWE CZ s. r. o. - Farma Mlýnec (0,025 ha)

Tabulka 10 Pěstitelé listové nebo stonkové zeleniny (bez brukvovitých) v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Celer	Pór	Salát	Čekanka	Chřest	Ostatní listová zelenina	Listová nebo stonková zelenina (bez brukvovitých)
99	EWE CZ s.r.o. - Farma Mlýnec	Smrkov 10, Jistebnice	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0	0,025
112	Hřebíková Renáta	Budkov 13	0	0	0,025	0	0	0,025	0,05
146	Hrňa Aleš	Mlynářovická 55, Volary	0	0	0,02	0	0	0,02	0,04
		Celkem (ha)	0,005	0,005	0,05	0,005	0,005	0,045	0,115

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Plodovou zeleninu pěstovaly farmy Hrňa Aleš (0,063 ha), Hřebíková Renáta (0,05 ha), Just Michal (0,05 ha) a EWE CZ, s. r. o. - Farma Mlýnec (0,015 ha).

Tabulka 11 Pěstitelé plodové zeleniny v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Rajčata	Paprika	Okurky	Dýně	Plodová zelenina
146	Hrňa Aleš	Mlynářovická 55, Volary	0,02	0	0	0,043	0,063
112	Hřebíková Renáta	Budkov 13	0,025	0	0	0,025	0,05
168	Just Michal	Mičovice 2	0	0	0	0,05	0,05
99	EWE CZ s.r.o. - Farma Mlýnec	Smrkov 10, Jistebnice	0,005	0,005	0,005	0	0,015
		Celkem (ha)	0,05	0,005	0,005	0,118	0,178

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Kořenová a hlízová zelenina se pěstovala na farmách Hřebíková Renáta (0,1 ha), Hrňa Aleš (0,039 ha), EWE CZ, s. r. o. - Farma Mlýnec (0,025 ha) a Just Michal (0,005 ha).

Tabulka 12 Pěstitelé kořenové a hlízové zeleniny v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Mrkev	Petržel	Česnek	Cibule	Ostatní kořenová	Kořenová a hlízová zelenina celkem
112	Hřebíková Renáta	Budkov 13	0,025	0,025	0	0,025	0,025	0,1
146	Hrňa Aleš	Mlynářovická 55, Volary	0,01	0,01	0	0,019	0	0,039
99	EWE CZ s.r.o. - Farma Mlýnec	Smrkov 10, Jistebnice	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0,025

	Farma Mlýnec	Jistebnice						
168	Just Michal	Mičovice 2	0,005	0	0	0	0	0,005
		Celkem (ha)	0,045	0,04	0,005	0,049	0,03	0,169

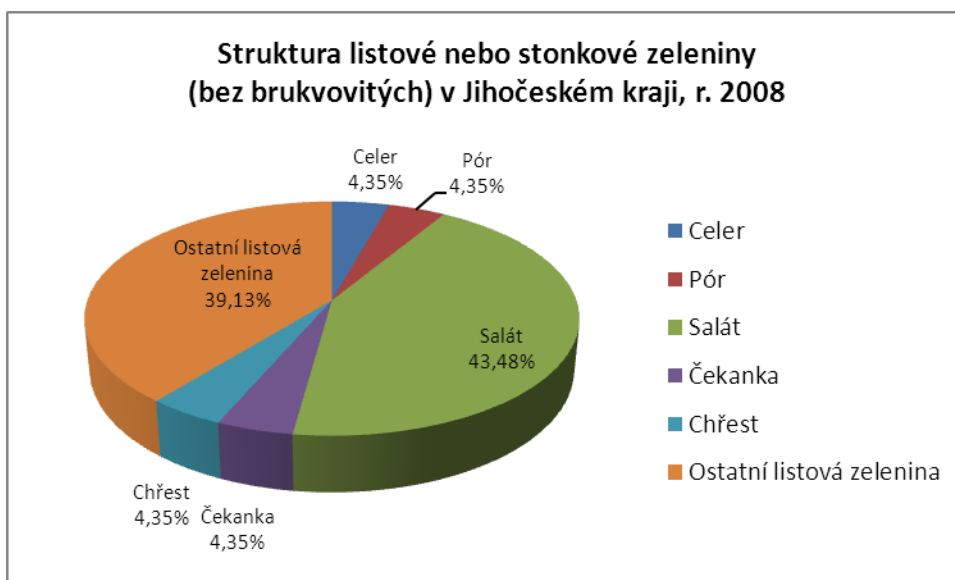
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 11 Struktura košťálovin/brukvovitých (bez kořenových) na orné půdě v Jihočeském kraji, r. 2008

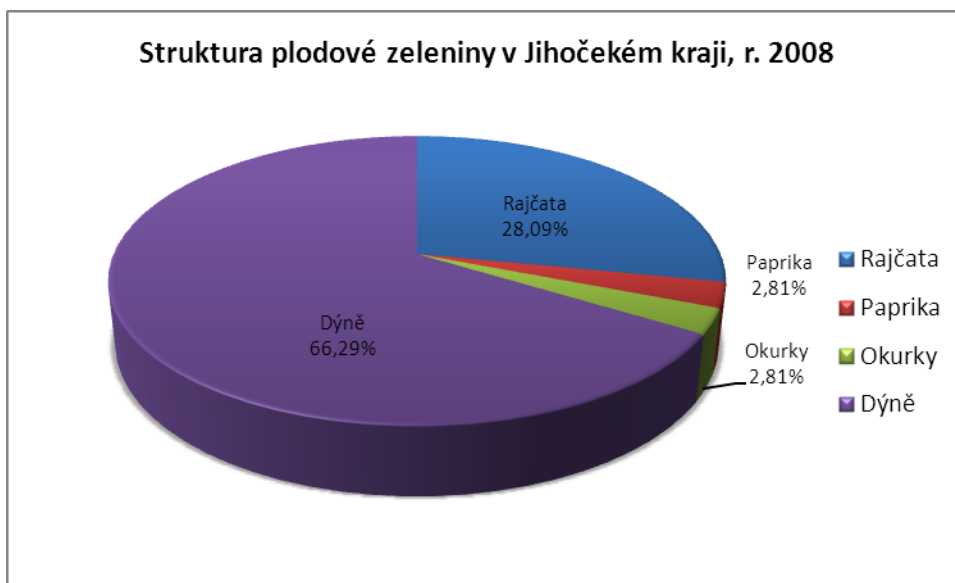
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 12 Struktura listové nebo stonkové zeleniny (bez brukvovitých) na orné půdě v Jihočeském kraji, r. 2008

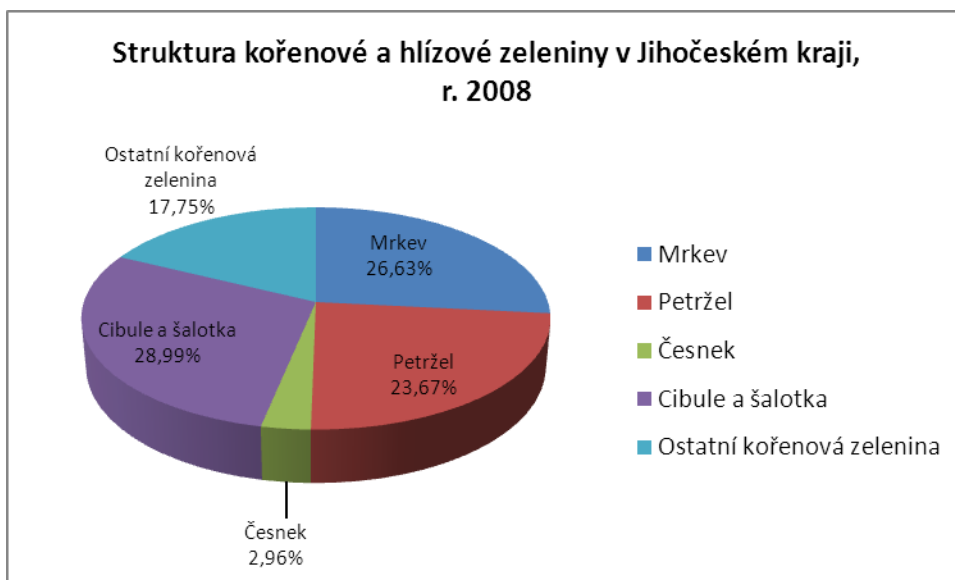
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 13 Struktura plodové zeleniny na orné půdě v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 14 Struktura kořenové a hlízové zeleniny na orné půdě v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Trvalé kultury a jahody (ovoce)

Kategorie trvalé kultury obsahuje ovocné stromy a jahody.

V Jihočeském kraji se v roce 2008 pěstovaly tyto druhy ovoce: jabloně, hrušně, třešně, višně, švestky meruňky, broskvoně, ořechy, jiné bobuloviny a jahody. Jejich strukturu udává graf 15.

Výměra sadů v Jihočeském kraji byla 176,8 hektarů a 0,03 ha jahod. Trvalé kultury a jahody se podílely na zemědělské půdě 0,4 %. Nejvíce zastoupeny byly jabloně (117,9 ha), švestky (25 ha) a bobuloviny (25 ha). Celková odhadovaná produkce činila 867,1 tun ovoce.

Největším pěstitelem ovoce byla farma Volfířov a.s., kde mají vysázeny jabloně na 102,28 ha, švestky na 25 ha, bobuloviny na 25 ha a hrušně na 5 hektarech zemědělské půdy. Druhým největším pěstitelem byl Netík Jiří, který pěstoval jabloně na 8 ha. Přehled pěstitelů a vybraných druhů ovoce udává tabulka 13.

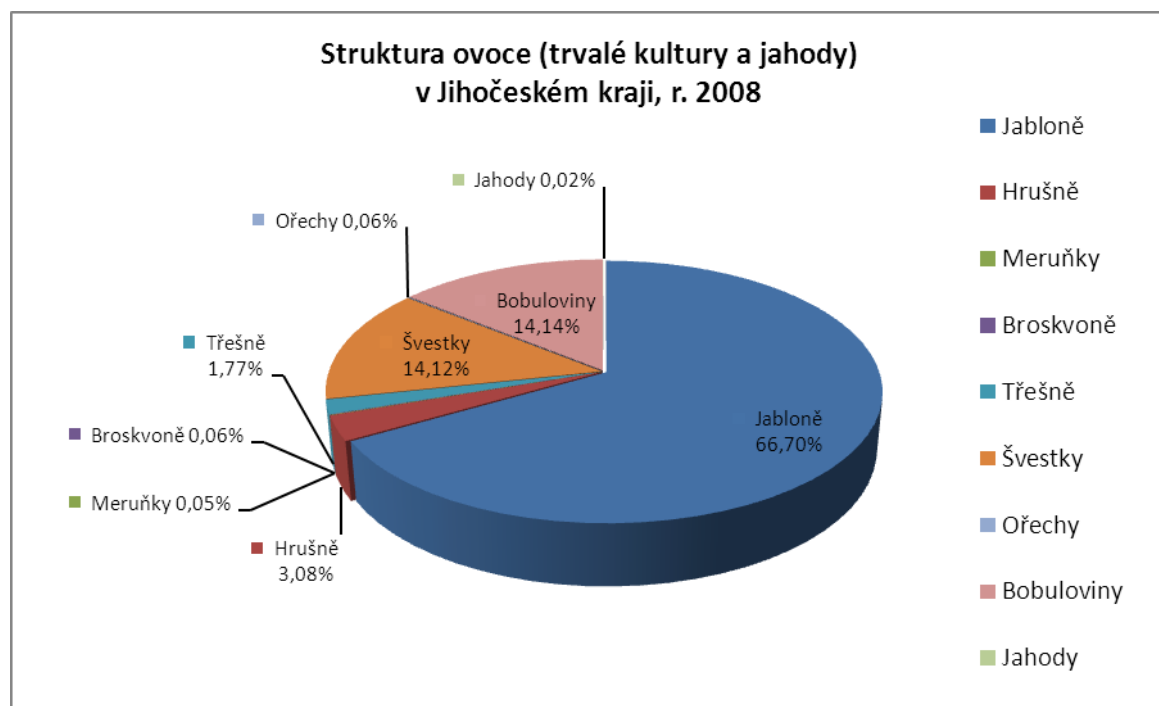
Tabulka 13: Přehled pěstitelů a vybraných druhů ovoce v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Jabloně	Hrušně	Třešně	Švestky	Bobulo- viny	Jahody	Ovoce (trvalé kultury a jahody)
228	Volfířov a.s.	Volfířov 3	102,28	5	0	20	25	0	152,28
237	Netík Jiří	Čihovice 30	8	0	0	0	0	0	8
215	Frejlichová Jitka	Dynín 28	0	0	0	4,07	0	0	4,07
49	AGROSPOL DUBOVICE	Sedlo u Číměře 57	3,43	0	0	0	0	0	3,43
4	Langová Hana	Peníkov 21, Stojecín	0	0	3,02	0	0	0	3,02
177	Kittlová Veronika	Olšina 30,H. Planá	1,38	0	0	0	0	0	1,38
103	Benda Jiří	Petřkovice 4,	0,7	0	0	0,26	0	0	0,96
104	Šimák Vlastimil	Sedlecká, Jistebnice	0,5	0	0	0,43	0	0	0,93
175	Pejcha Pavel, Mgr.	Zahrádka 42	0,82	0	0	0	0	0	0,82
112	Hřebíková Renáta	Budkov 13	0,1	0,1	0	0,1	0	0,025	0,515
13	Benda Stanislav	Hronova Vesec 1	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0	0,5
24	Seberová Marie, Ing.	Nišovice 33, Volyně	0,27	0,15	0	0	0	0	0,42
134	Veis Miroslav, Mgr.	Újezdec 8	0,25	0	0	0	0	0	0,25
167	Stráská Lucie	Švihov 1, Husinec	0,1	0,1	0,01	0,01	0	0	0,22
99	EWE CZ s.r.o. -	Smrkov 10, Jistebnice	0	0	0	0	0	0,005	0,005
		Celkem (ha)	117,93	5,45	3,13	24,97	25	0,03	176,8

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

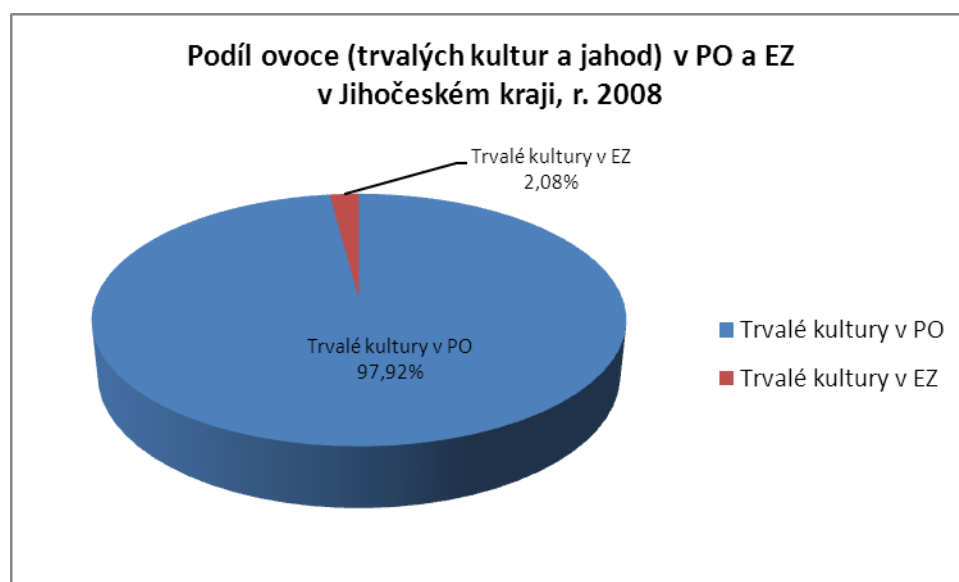
Převážná část sadů se nacházela v režimu přechodného období (98 %), jak je znázorněno v grafu 16.

Graf 15 Struktura ovoce (trvalých kultur a jahod) v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 16 Podíl ovoce (trvalých kultur a jahod) v PO a EZ v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Pícniny na orné půdě

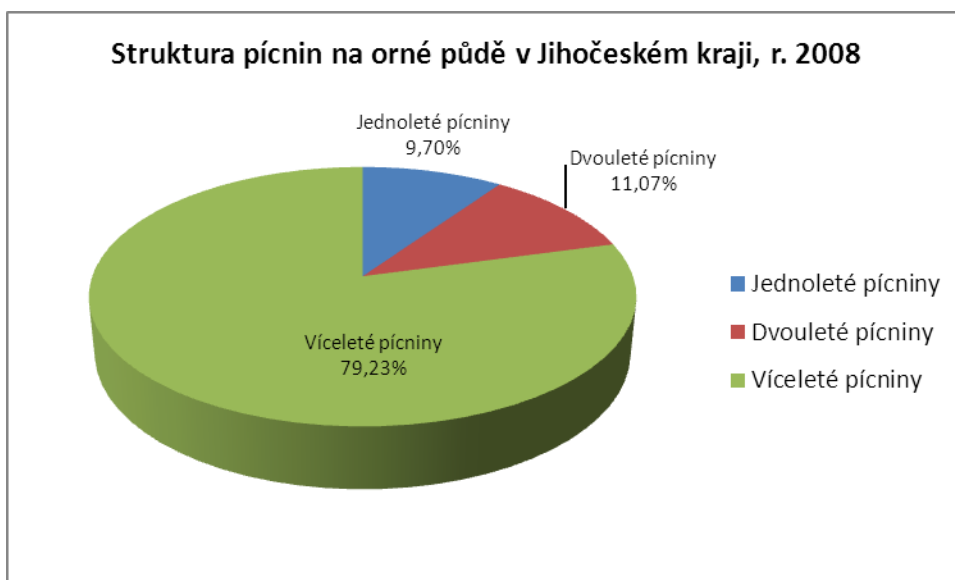
Tato produktová kategorie je složena z:

- a) jednoletých pícnin
- b) dvouletých pícnin
- c) víceletých pícnin

Výměra pícnin za Jihočeský kraj v roce 2008 byla 1097,08 hektarů. Na této ploše se podílelo přechodné období 85,9 % (941,99 ha). Certifikovaná plocha činila 155,09 ha.

Největší zastoupení měla kategorie víceleté pícniny (869,24 ha), která tvořila bezmála 80 % produkce pícnin, jak udává graf 17. Pícniny celkově zaujímaly 25,78 % podíl na orné půdě.

Graf 17 Struktura pícnin na orné půdě v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Mezi nejvýznamnější pěstitele v Jihočeském kraji v roce 2008 patřila farma BEMAGRO s.r.o. sídlící v Malontech s 411 ha pícnin a farma AGROWALD, s.r.o. s 211,22 ha pícnin, jak je patrné z tabulky 14.

Tabulka 14 Přehled nejvýznamnějších pěstitelů pícnin na orné půdě v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Pícniny na OP
149	BEMAGRO s.r.o.	Malonty 101	411
46	AGROWALD, s.r.o.	Přízeř 31, Rožmberk nad Vltavou	211,22
44	Farma Písečné spol. s r.o. - farma Číměř	Číměř 101 (Písečné 147)	137,37
122	AGRA Zvíkov, spol. s r.o.	Ortvínovice 32, Zvíkov	69,64
20	ZVO, s.r.o. (Zemědělství-výroba a obchod s.r.o.)	Dřešín 1, Čestice	60,79
18	Krejcar David - K. Ú. Těšínov	Těšínov 7, Protivín	33,64
171	Martinka Luděk	Rožmitál na Šumavě 1	26,23
125	Šebelka Milan - ANGUS FARMA	Rančice 3	18,68
49	AGROSPOL DUBOVICE s.r.o.	Sedlo u Číměře 57	16,16
27	Houška Jan (H - Farma)	Pístina 2, Stráž nad Nežárkou	15,4
		Celkem (ha)	1097,0828

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Trvalé louky a pastviny (trvalé travní porosty)

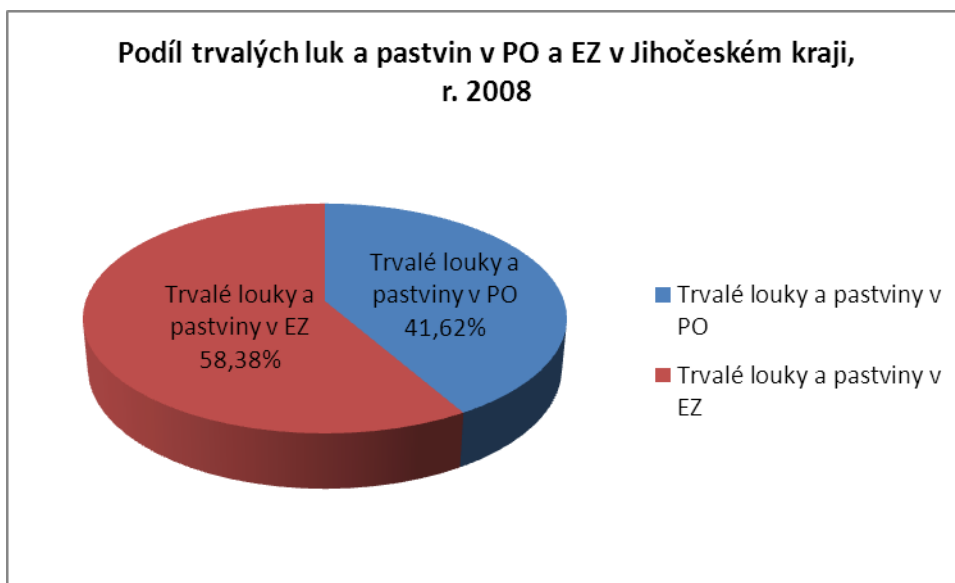
Trvalé travní porosty jsou složeny z těchto kategorií:

- a) louky
- b) pastviny (bez extenzivní pastvy)
- c) extenzivní pastviny

Celková výměra trvalých travních porostů zaujímala v roce 2008 v Jihočeském kraji rozlohu 41308,89 hektarů. Z této plochy připadlo na certifikovanou produkci 58,4 % (24088,33 ha), zbylých 41,62 % (17220,56) ha tvořila plocha v přechodném období, jak udává graf 18.

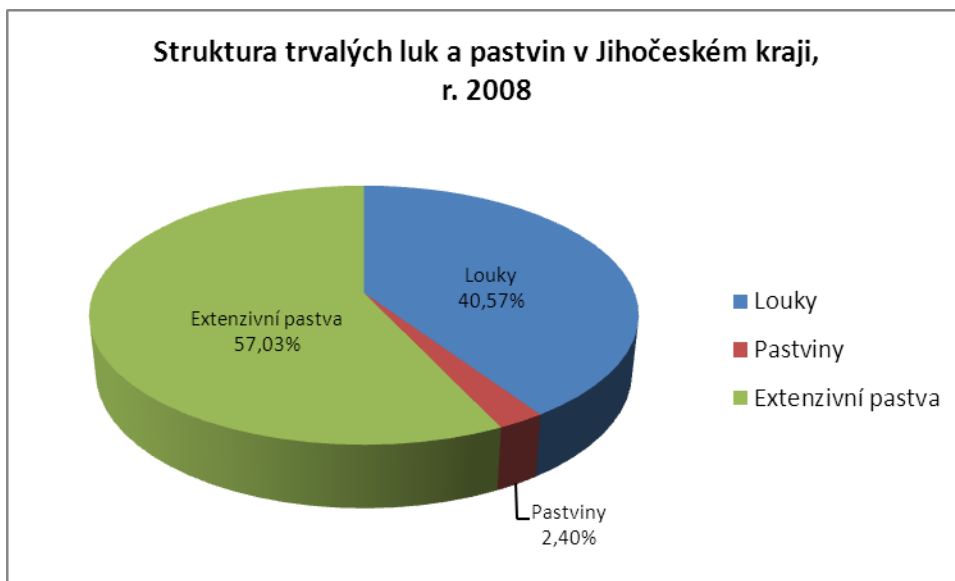
Trvalé travní porosty zabírají největší podíl na zemědělské půdě (90,15 %). Strukturu trvalých luk a pastvin zobrazuje graf 19. Největší zastoupení na zemědělské půdě mají extenzivní pastviny (23578,68 ha) a louky (16 774,87 ha).

Graf 18 Podíl trvalých luk a pastvin v PO a EZ v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 19 Struktura trvalých luk a pastvin v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Nejvíce trvalých luk a pastvin obhospodařují farmy AGRO Šumava, s.r.o. v Horní Plané, BEMAGRO s.r.o. a Šedivý Josef. Tedy farmy s velkým počtem hospodářských zvířat. Přehled farem s nejvíce hektary trvalých luk a pastvin udává tabulka 15.

Tabulka 15 Přehled nejvýznamnějších farem obhospodařujících trvalé louky a pastviny v Jihočeském kraji, r.2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Trvalé louky a pastviny
29	AGRO Šumava s.r.o.	Horní Planá 125	1813,65
149	BEMAGRO s.r.o.	Malonty 101	1714,74
1	Šedivý Josef	Bělá, Malonty	1441,27
98	FARMA MILNÁ s.r.o.	Milná 7, Frymburk	1394,3
46	AGROWALD, s.r.o.	Přízeř 31, Rožmberk nad Vltavou	1387,35
69	Farma Chvalšiny, s.r.o. – Ekofarma Tichá	Chvalšiny 106	1219,56
71	SITTER s.r.o.	Valtrov 41, Horní Planá	1205,59
73	KERIM spol. s r.o.	Přední Výtoň 31	1106,28
107	Vokál Pavel, Ing. - farma Strážný	Strážný 11	1062,7
74	Vojenské lesy a statky ČR, sp. Zemědělská správa Květušín	Jiráskova 150, Horní Planá	962,44
		Celkem (ha)	41308,89

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Ostatní plodiny na orné půdě

Tuto kategorii tvoří různorodé skupiny:

- a) květiny a okrasné rostliny (nezahrnující pěstitelské školky)
- b) orná půda na osivo a sadbu
- c) dočasné travní porosty
- d) ostatní plodiny

Celková výměra ostatních plodin na orné půdě za Jihočeský kraj v roce 2008 byla 179,24 ha. Na této výměře se podílela certifikovaná produkce 61 % (108,91 ha). V přechodném období bylo 70,33 ha. Dohromady ostatní plodiny tvořily 4,21 % podíl na orné půdě. Přehled pěstitelů ostatních plodin udává tabulka 16.

Tabulka 16: Přehled ostatních plodin na orné půdě a jejich pěstitelů v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Dočasné travní porosty	Ostat. plodiny na OP	Orná půda na osivo a satbu	Květiny a okrasné	Ostat. plodiny na orné půdě celkem
33	Šumava, a.s.	Nišovice 55, Volyně	0	32,8	32,8	0	65,6
83	ANIBAS s.r.o.	Palackého nám. 59/1, Dačice	0	15,79	15,79	0	31,58
217	Podolák Jiří, Ing.	Mladošovice 70	18,87	0	0	0	18,87
47	Prchlík František	Mutice 5, Nová Ves u Mladé Vožice	10,43	0	0	0	10,43
149	BEMAGRO s.r.o.	Malonty 101	10	0	0	0	10
18	Krejcar David – K. Ú. Těšínov	Těšínov 7, Protivín	0	8,62	0	0	8,62
45	1. Jihočeská zemědělská a.s.	Jemčina 15	0	8,03	0	0	8,03
180	Pech Michal	Dvorec 5, Strunkovice nad Blaníci	7,46	0	0	0	7,46
176	Winkler David	17. Listopadu 552, Suchdol nad Lužnicí	5	0	0	0	5
235	Javůrek Pavel	Dobrohošť 12	3,53	0	0	0	3,53
182	Citterbartová Emilie	Březi 27, Rožmitál pod Třemšínem	0	1,43	1,43	0	2,86
179	Červenková Magdalena	Samota Hemera 73, Týn nad Vltavou	2,4	0	0	0	2,4
185	Krejsa František	Horosedly 13, Čkyně	1,69	0	0	0	1,69
169	Janošťák Adam	Malonty 175	1,37	0	0	0	1,37
165	Pejša Jiří	Pejšova Lhota 1, Jistebnice	0,85	0	0	0	0,85
213	Průka Václav	Rejta 337, Trhové Sviny	0,7	0	0	0	0,7
99	EWE CZ s.r.o. – Farma Mlýnec	Smrkov 10, Jistebnice	0	0,1	0	0,1	0,2
112	Hřebíková Renáta	Budkov 13	0	0,025	0	0,025	0,05
		Celkem (ha)	62,3	66,795	50,02	0,125	179,24

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

4.3.2 Živočišná produkce

Z hospodářských zvířat se v Jihočeském kraji v roce 2008 chovali koně, skot, ovce, kozy, drůbež, včely a 2 ostatní zvířata. Údaje o počtech chovaných kusů hospodářských zvířat udává graf. 20. Převažoval chov skotu (10 897 ks), ovcí (2155 ks) a koz (362 ks). Z drůbeže byly chovány především nosnice pro produkci biovejčků.

Skot

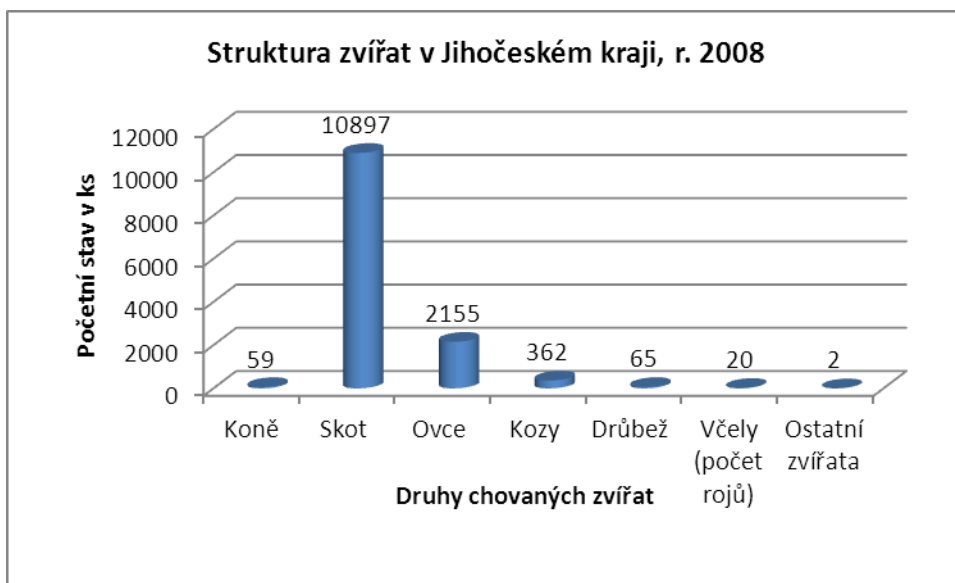
Chovaný skot se dělí na následující kategorie:

- a) Skot mladší než 1 rok (3321 ks v r. 2008)
- b) Skot mezi 1.a 2. rokem (2039 ks v r. 2008)
- c) Skot starý 2 a více let, který se dále člení na:
 - Krávy bez tržní produkce mléka (4376 ks v r. 2008)
 - Dojnice (243 ks v r. 2008)
 - Skot na porážku starý 2 a více let (793 ks v r. 2008)
 - Ostatní skot starý 2 a více let (125 ks v r. 2008)

Celkem se v Jihočeském kraji v roce 2008 chovalo 10897 kusů skotu. 40,68 % tvořil chov krav bez tržní produkce mléka (KBTPM) a téměř 28 % se podílí na stavech kategorie ostatní telata. Informace o struktuře skotu podává graf 21.

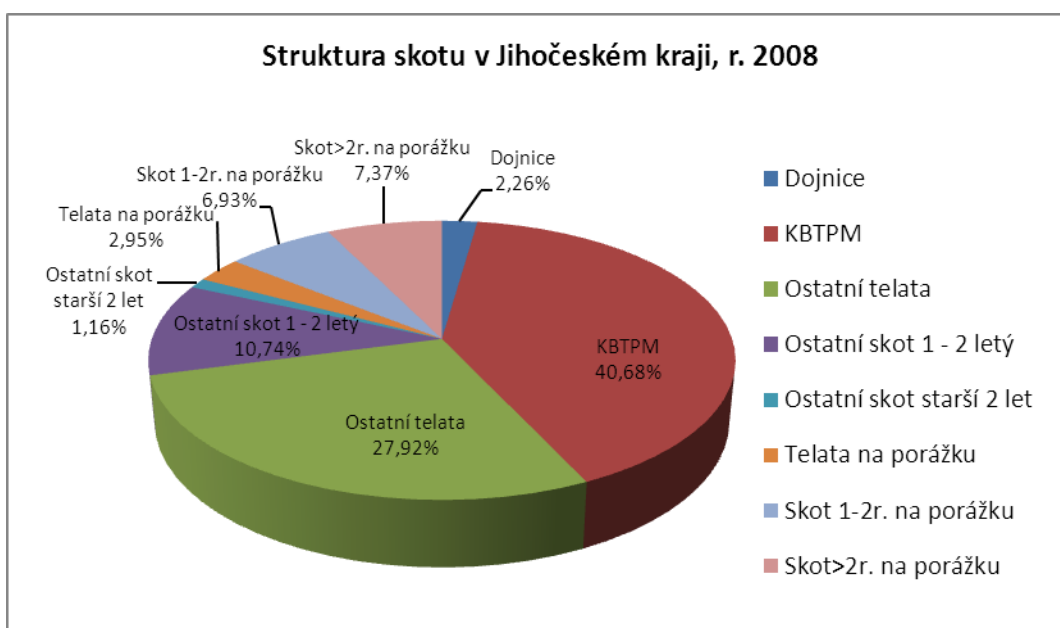
Skotem mladším 1 roku se rozumí telata, krávy bez tržní produkce mléka (KBTPM) jsou kusy primárně určené k produkci telat na porážku.

Graf 20 Struktura zvířat v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 21 Struktura skotu v Jihočeském kraji, r.2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Tabulka 17 udává přehled nejvýznamnějších chovatelů skotu v Jihočeském kraji. Nejvíce kusů hovězího dobytka chovají na farmách AGRO Šumava s.r.o., SITTER s.r.o.(obě hospodaří v oblasti Horní Plané), a ZVO, s.r.o. v Dřešínku.

Tabulka 17: Přehled nejvýznamnějších chovatelů skotu v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Skot
29	AGRO Šumava s.r.o.	Horní Planá 125	905
20	ZVO, s.r.o. (Zemědělství-výroba a obchod s.r.o.)	Dřešín 1, Čestice	857
71	SITTER s.r.o.	Valtrov 41, Horní Planá	820
145	AGRO - MAMBAK, s.r.o.	Horní Dvořiště 72	664
1	Šedivý Josef	Bělá, Malonty	565
147	Pavelec Stanislav	Studánky, Vyšší Brod	524
33	Šumava, a.s.	Nišovice 55, Volyně	440
201	ZEFA Nová Pec s.r.o.	Pěkná, Nová Pec	412
35	Farma Přídolí, spol. s r.o.	Přídolí 100, Český Krumlov	321
74	Vojenské lesy a statky ČR, sp.	Jiráskova 150, Horní Planá	316
	Zemědělská správa Květušín		
		Celkem (ks)	10897

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Dojnice

Dojnice – krávy primárně určené k produkci mléka, se v roce 2008 chovaly v Jihočeském kraji pouze na 4 farmách uvedených v tabulce 18. Nejpočetnější stádo vlastní ZEFA Nová Pec s.r.o.

Tabulka 18 Chovatelé dojnic v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Dojnice
201	ZEFA Nová Pec s.r.o.	Pěkná, Nová Pec	140
145	AGRO - MAMBAK, s.r.o.	Horní Dvořiště 72	83
96	Vlnieška Jan	Olšina 16, Horní Planá	17
182	Citterbartová Emilie	Březí 27, Rožmitál pod Třemšínem	3
		Celkem (ks)	243

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Krávy bez tržní produkce mléka

Krávy bez tržní produkce mléka tvoří nejpočetnější skupinu skotu. Přehled nejvýznamnějších chovatelů ukazuje tabulka 19.

Tabulka 19: Nejvýznamnější chovatelé krav bez tržní produkce mléka v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	KBTPM
29	AGRO Šumava s.r.o.	Horní Planá 125	650
20	ZVO, s.r.o.	Dřešínek 1, Čestice	575
1	Šedivý Josef	Bělá, Malonty	320
147	Pavelec Stanislav	Studánky, Vyšší Brod	288
145	AGRO - MAMBAK, s.r.o.	Horní Dvořiště 72	236
33	Šumava, a.s.	Nišovice 55, Volyně	218
74	Vojenské lesy a statky ČR, sp. ZS Květušín	Jiráskova 150, Horní Planá	200
201	ZEFA Nová Pec s.r.o.	Pěkná, Nová Pec	156
8	Karas Aleš, Ing.	Horní Vltavice 78	153
		Celkem (ks)	4376

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Ovce

Ovcí se v roce 2008 v Jihočeském kraji chovalo 2155 kusů. Nejvíce kusů bylo chováno na farmě Diany Jornánové (776 ks), Jana Nováka (423) a Kristiny Ichové (345 ks). Přehled nejvýznamnějších chovatelů udává tabulka 20.

Tabulka 20: Největší chovatelé ovcí v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Ovce
144	Jordánová Diana	Trojany 1, Dolní Dvořiště	776
194	Novák Jan	Michlova Huť 7	423
9	Ichová Kristina - zemědělská farma Horní Vltavice	Kostelní 54, Horní Vltavice	345
240	Štěpánek Pavel, Ing.	Slunečná 3, Volary	108
77	Něnička Jaroslav - Rodinná farma Janova Ves	Janova Ves 30	100
27	Houška Jan (H - Farma)	Pístina 2, Stráž nad Nežárkou	94
40	Smolík Václav	Branná 56, Třeboň	60
37	Bergmüller, s.r.o.	Michnice 1, Kaplice	50
95	Pínová Naděje	Dluhošův 39	35
30	Petržilek Václav	Olšany 9, Strmilov	35
		Celkem (ks)	2155

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Kozy

V roce 2008 v Jihočeském kraji bylo chováno 362 kusů koz na 8 farmách. Nejvíce kusů měla farma Špatný Jakub (97 ks), Citterbartová Emilie (95 ks) a Štěpánek Pavel (90 ks). Přehled chovatelů koz uvádí tabulka 21.

Tabulka 21: Přehled chovatelů koz v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Kozy
198	Špatný Jakub	Bílsko 25	97
182	Citterbartová Emilie	Březi 27, Rožmitál pod Třemšínem	95
240	Štěpánek Pavel, Ing.	Slunečná 3, Volary	90
4	Langová Hana	Peníkov 21, Stojecín	45
146	Hrňa Aleš	Mlynářovická 55, Volary	28
105	Moravec Stanislav	Vlkonice 129, Vacov	5
24	Seberová Marie, Ing.	Nišovice 33, Volyně	1
207	Brautferger Jiří	Lipka 28, Vimperk	1
		Celkem (ks)	362

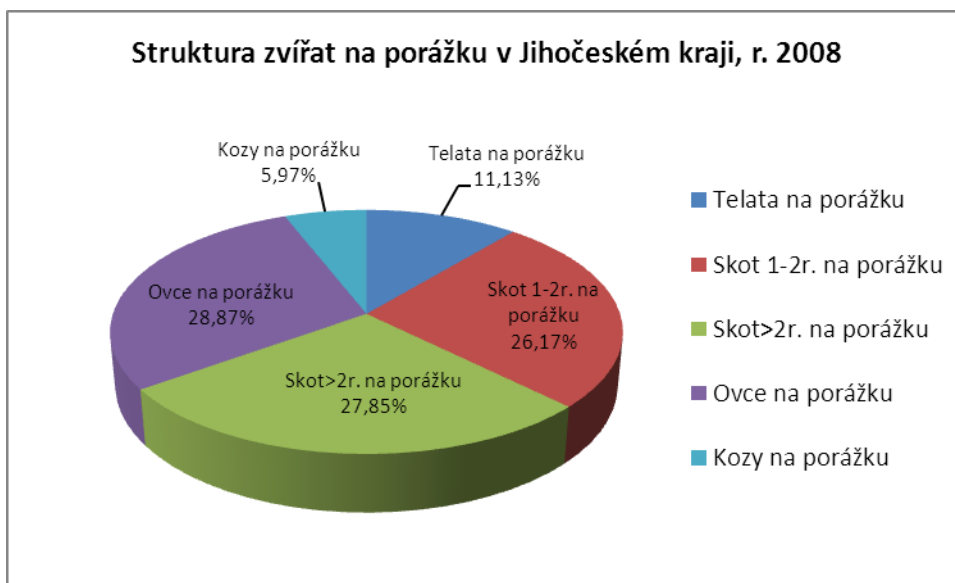
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Zvířata na porážku

Zvířata na porážku jsou jateční kusy chované pro produkci masa. V roce 2008 se v Jihočeském kraji chovalo celkem 2 847 kusů zvířat určených primárně na porážku. Největší podíl má jateční skot, dohromady 65 %. Strukturu zvířat určených na porážku udává graf 22.

Graf 23 udává strukturu zvířat chovaných na porážku přepočtenou na velké dobytčí jednotky, podle klíče: VDJ = velká dobytčí jednotka = 500 kg živé váhy. Koeficient pro výpočet VDJ: telata = 0,3, skot 1-2r. = 0,6, skot starší 2 let a KBTPM = 1, ovce a kozy = 0,15.

Graf 22 Struktura zvířat na porážku v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Graf 23 Struktura zvířat na porážku přepočtených na dobytčí jednotky v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Skot na porážku

Skot na porážku tvoří tyto kategorie:

- a) telata na porážku,
- b) skot 1-2 roky na porážku,
- c) skot nad 2 roky na porážku.

V roce 2008 bylo v Jihočeském kraji 317 ks telat na porážku, 745 ks 1-2letého na porážku a 793 ks skotu staršího 2 let. Celkem tedy 1855 kusů.

Největší stavy jatečního skotu byly na farmách Stanislava Pavelce, farmě Sitter, s.r.o. a Agro Mambak, s.r.o. Počet kusů a informací o místě chování jatečního skotu udává tabulka 22.

Tabulka 22: Přehled největších chovatelů skotu na porážku v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Umístění farmy	Skot na porážku
147	Pavelec Stanislav	Studánky, Vyšší Brod	210
71	SITTER s.r.o.	Valtrov 41, Horní Planá	200
145	AGRO - MAMBAK, s.r.o.	Horní Dvořiště 72	164
29	AGRO Šumava s.r.o.	Horní Planá 125	125
23	Zidek Stanislav	Bořanovice 11	60
85	GW FARMA s.r.o.	Křišťanov 12	60
35	Farma Přídolí, spol. s r.o.	Přídolí 100	50
57	Sova Jaroslav	Záhoří 36, Čkyně	50
68	MANI, spol. s r.o. - farma Drochov	Drochov, Kaplice	50
74	Vojenské lesy a statky ČR, sp. ZS Květušín	Jiráskova 150, Horní Planá	50
81	Václavík Jiří	Skláře 5, Český Krumlov	50
101	Kamír Vlastimil - Farma Borová	Borová 44	50
201	ZEFA Nová Pec s.r.o.	Pěkná, Nová Pec	41
37	Bergmüller, s.r.o.	Michnice 1, Kaplice	40
87	Martínek Roman	Zálezky 31, Čkyně	35
		Celkem (ks)	1855

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Ovce a kozy na porážku

Tato kategorie se skládá z jatečních ovcí a koz na maso. V roce 2008 bylo v Jihočeském kraji 822 ks ovcí a 170 ks koz na porážku. Celkem tedy 992 kusů.

4.4 Produkční mapy vybraných biokomodit

Na základě získaných dat z MZe a VÚZE a jejich vyhodnocení v předešlé části práce byly vytvořeny podklady pro produkční mapy. Tyto podklady k produkčním mapám se staly součástí Atlasu ekologického zemědělství v méně příznivých oblastech, Jihočeský kraj: produkce 2008, na kterém se podílel kolektiv autorů v rámci výzkumného záměru JU.

Z důvodu zachování přehlednosti jsou všechny produkční mapy k nahlédnutí na CD, které je součástí práce. Soubory na CD jsou označeny jako „listy“, a komentáře v této části práce uvedené jsou v přímé vazbě s nimi. Zmenšené produkční mapy, které nejsou obsaženy v následujícím textu, jsou obsahem příloh 9 – 16.

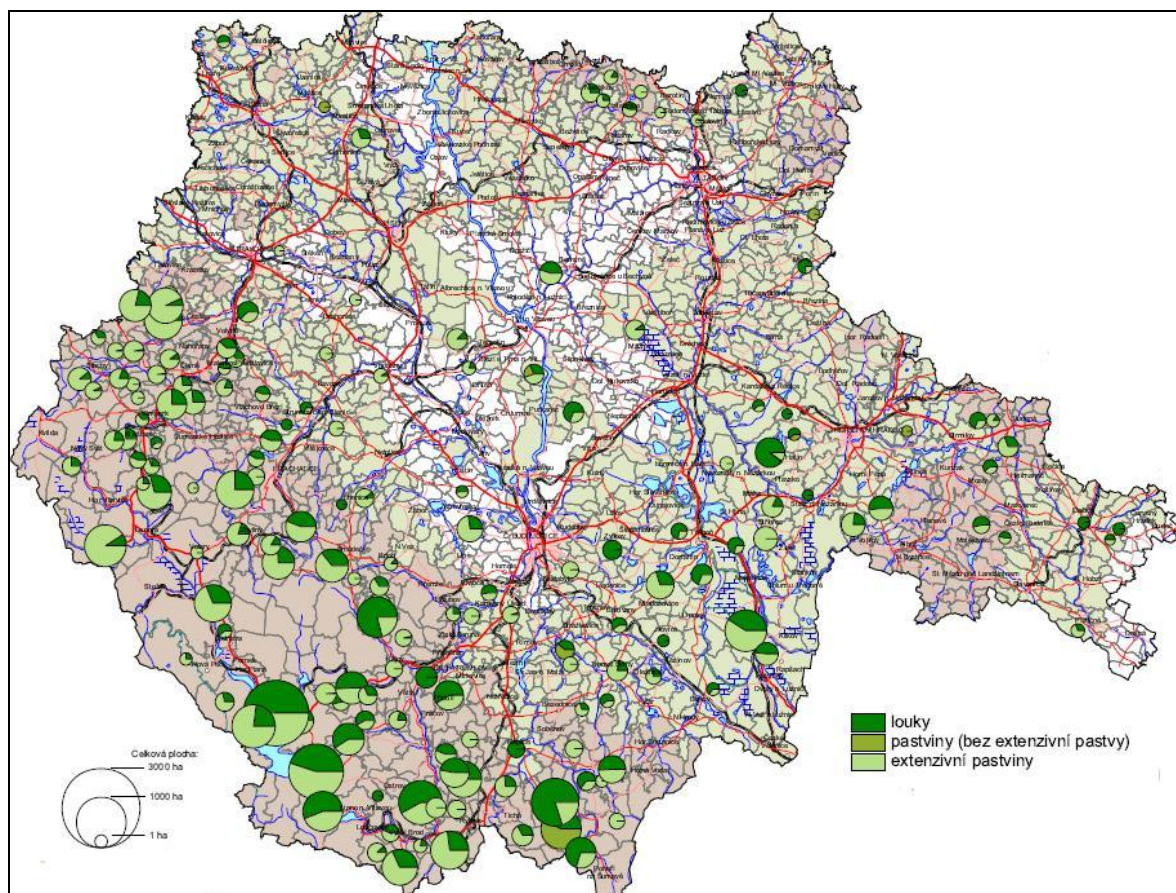
Největší zastoupení orné půdy se nachází v oblastech Dačicka, v okolí Tábora, Blatné a Strakonice. V těchto lokalitách činil podíl orné půdy přes 60 %. Naopak nejméně tomu je v oblastech Šumavy a Novohradských hor. V těchto horských a podhorských oblastech dominuje podíl trvalých travních porostů, zejména luk a pastvin, který činí přes 80 % zemědělské půdy. Produkční mapa trvalých luk a pastvin je uvedena na obrázku 3.

Trvalé kultury jsou nejčastěji zastoupeny ve středně vysoko položených oblastech kraje. Největší sady se nacházejí v okolí obcí Volfířov na Dačicku a na Prachaticku. Největší pěstitel - zemědělský podnik Volfířov a.s. obhospodařoval 152,28 ha ovocných sadů, z toho 102,8 ha tvořily jabloně. Je zde tedy velký potenciál produkce bioovoce, neboť v roce 2008 byla většina jeho sadů v systému konverze k ekologickému zemědělství.

Rozmístění a strukturu osetých ploch obilovinami zobrazuje mapa na obrázku 4. Největší zastoupení obilovin je na Budějovicku na pozemcích obhospodařovaných farmou AGRO Zvíkov. Ta na 674 ha pěstovala převážně pšenici, ječmen a kukuřici. V oblasti Dačicka jsou významnými ekologickými producenty farmy Kocourek KG (238 ha) a 1. Jihočeská zemědělská a.s. (208 ha). Dalším významným pěstitel je farma Šumava s.r.o. v Ktiši, hospodařící v podhorských oblastech Šumavy, která se v produkci obilnin specializovala na pěstování tritikále (202 ha) a farma BEMAGRO hospodařící na pozemcích v oblasti Novohradských hor, která se zaměřovala na

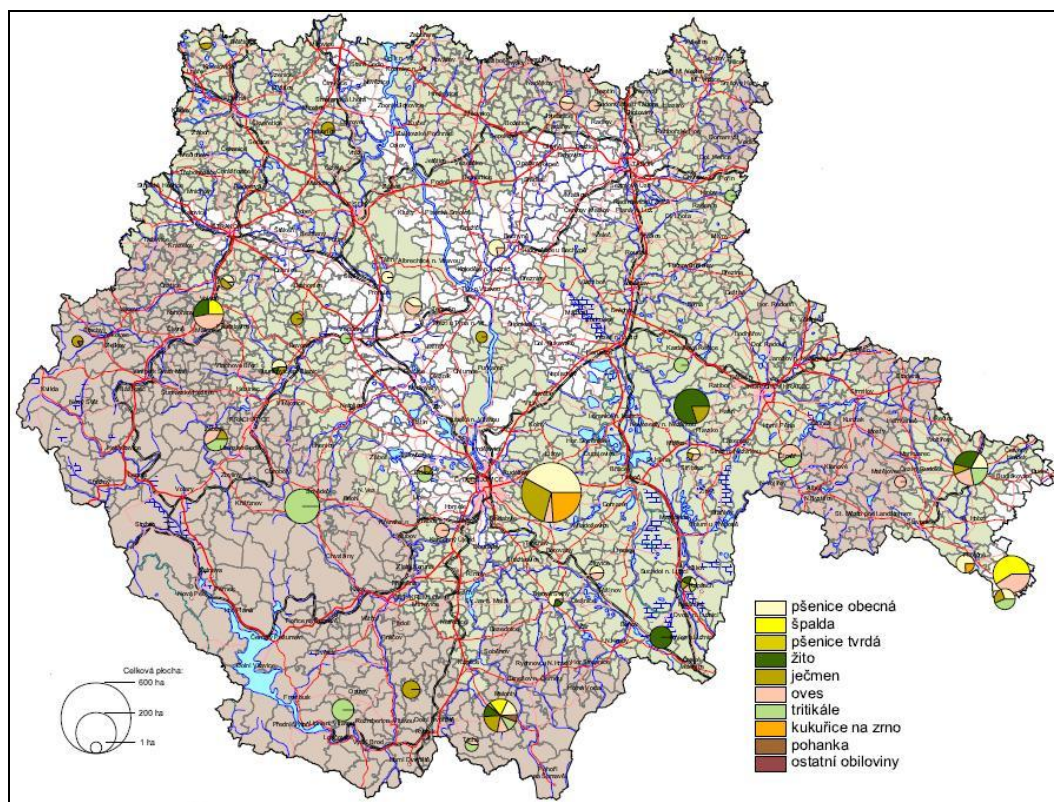
pěstování širokého spektra obilovin (zejména pšenice, žito, ječmene a také pohanky, jako jediná farma v Jižních Čechách). Významným pěstitelem obilovin na Strakonicku je farma Šumava a.s. sídlící v Nišovicích u Volyně (140 ha). Tyto farmy hospodaří na více než 50 % orné půdy v Jihočeském kraji.

obrázek 3 Produkční mapa trvalých travních porostů v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

obrázek 4 Produkční mapa obilovin v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

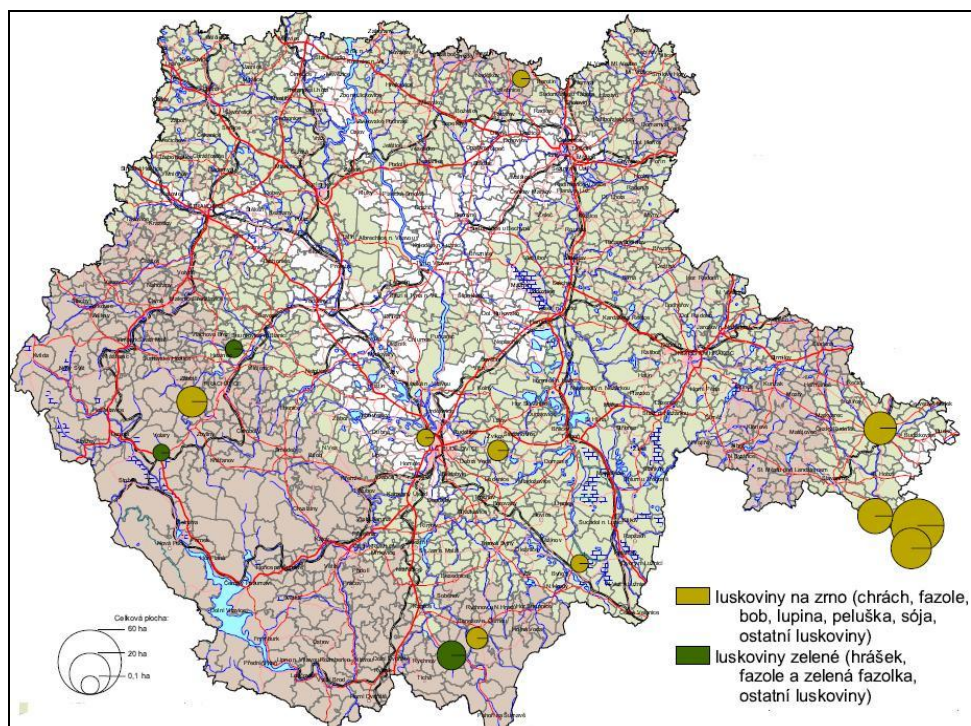
Oseté plochy luskovinami zobrazuje produkční mapa na obrázku 5. Nejvíce luskovin na zrna se pěstovalo na Dačicku celkem na 4 farmách bylo oseto přes 130 ha. Luskoviny na zeleno byly pěstovány nejvíce kolem Malont na Kaplicku. Tyto plochy byly v přechodném období.

Okopaniny byly pěstovány zejména na farmách v předhůří Šumavy a na Dačicku. V okresech Tábor, Strakonice a Písek se na orné půdě téměř nevyskytovaly.

Co se technických plodin týče, dominovala produkce olejnin, zejména řepky. Největší oseté plochy řepkou byly na Českobudějovicku pěstovány farmou Agro Zvíkov.

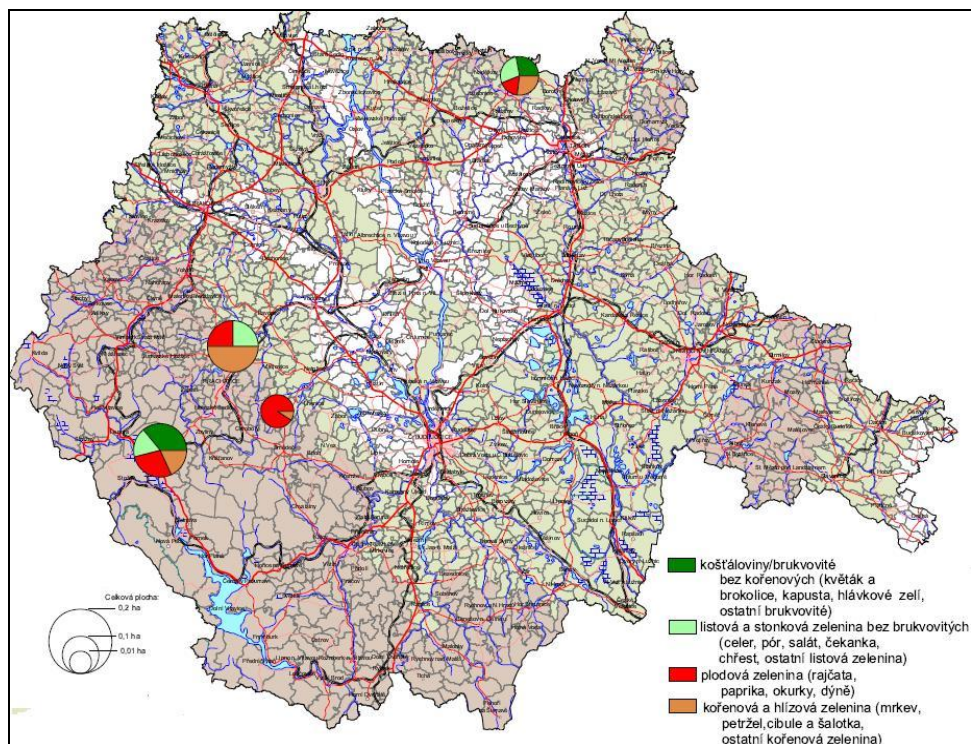
Produkce zeleniny byla rozmístěna do dvou center, jak je patrné z obrázku 6. Tři Farmy pěstovaly zeleninu v okrese Prachatice a jedna na Tábořsku. V těchto dvou oblastech byly zastoupeny všechny kategorie zeleniny.

obrázek 5 Produkční mapa luskovin v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

obrázek 6 Produkční mapa zeleniny v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

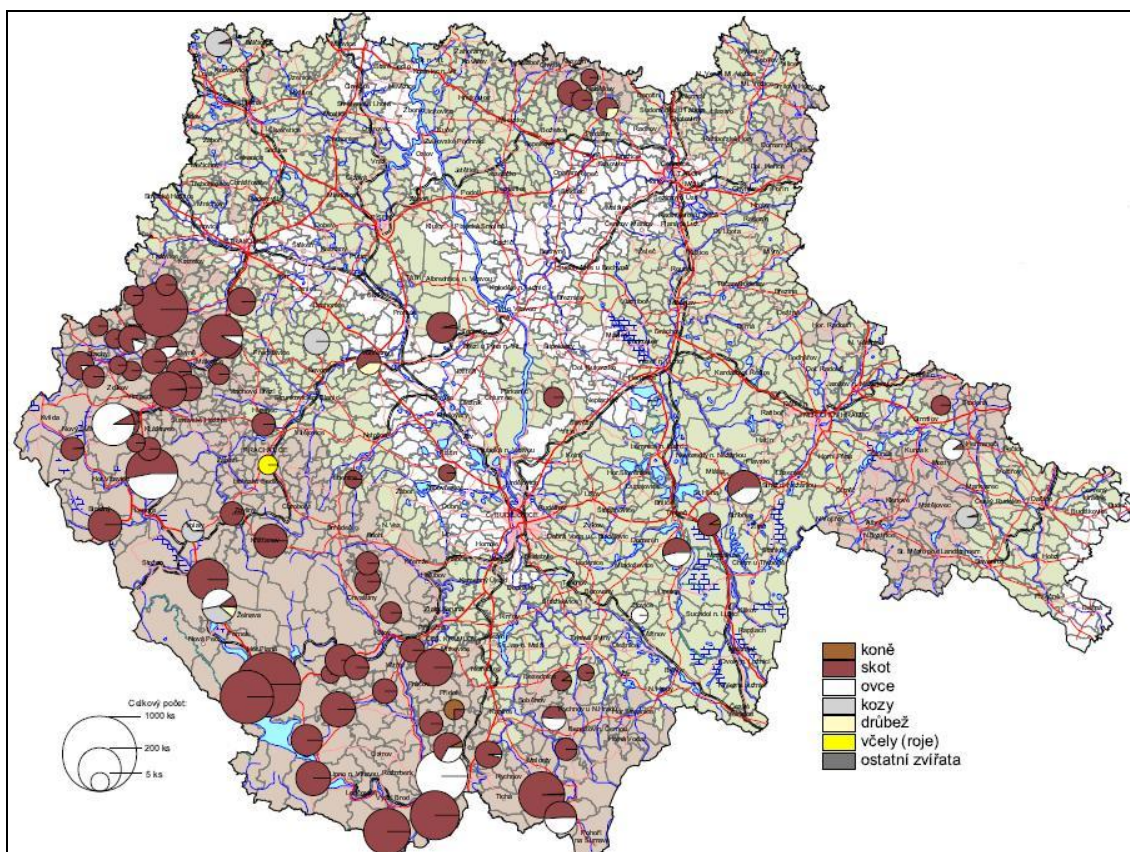
Z produkční mapy píce je patrné, že plochy pěstovaných píce opisují v podhorských oblastech Šumavu a táhnou se až na Dačicko. Až na 4 farmy umístěné kolem Dolního Dvořiště a dvou farem na Tábořsku se mimo zmiňované území nepěstovaly.

Převážná většina trvalých luk a pastvin se vyskytovala v oblasti Šumavy, Novohradských hor a na Jindřichohradecku. Okresy Písek a Tábor měli nejméně těchto trvalých travních porostů.

Certifikované ovocné sady se ponejvíce nachází ve 3 oblastech – v předhůří Šumavy kolem Prachatic, na Tábořsku v okolí Nadějkova a na Dačicku.

Hospodářská zvířata byla chována převážně v oblastech Šumavy, Novohradských hor, Třeboňsku a v okolí Nadějkova na Tábořsku, jak je patrné z produkční mapy uvedené na obrázku 7.

obrázek 7 Produkční mapa hospodářských zvířat v Jihočeském kraji, r. 2008

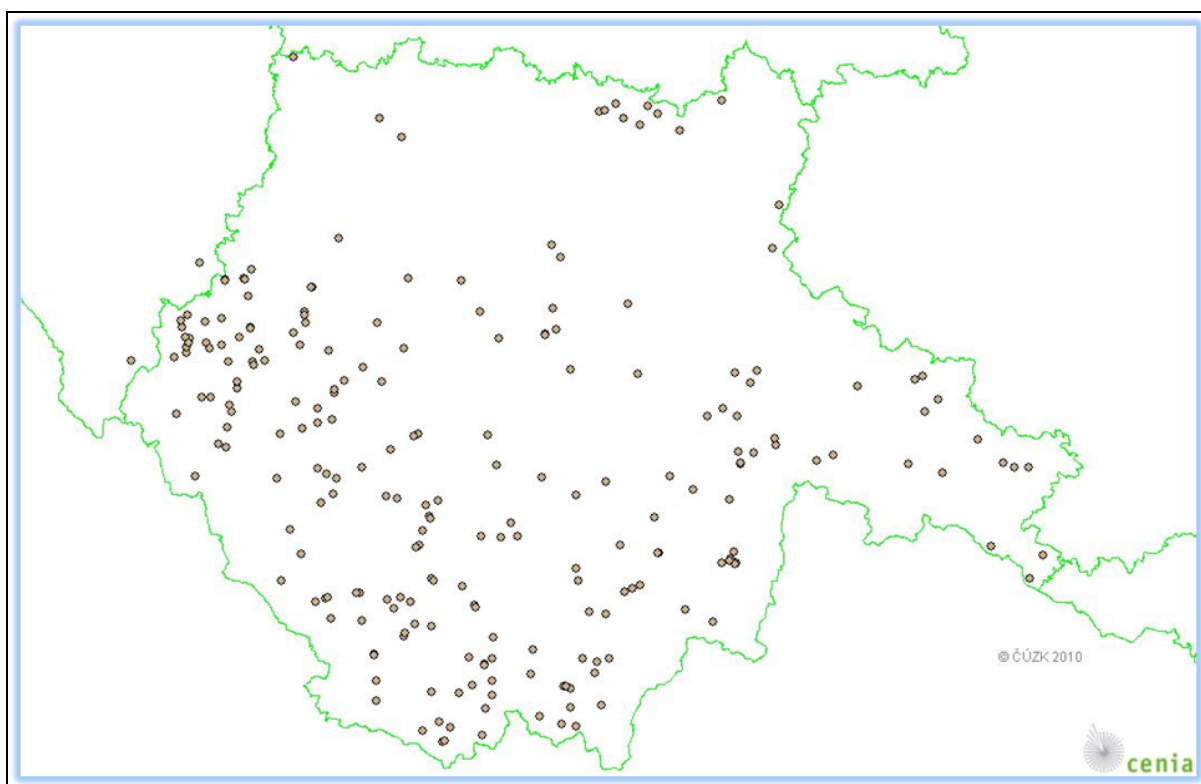

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

4.5 Prostorová analýza bioprodukce

Z výše uvedené charakteristiky ekologického zemědělství v regionu a na základě produkčních map vybraných komodit je patrné, že nejvíce ekologických farem se nachází v horských a podhorských oblastech kraje. Poloha farmy byla zanesena pomocí programu Janitor na mapový podklad. Při posouzení mapového souboru je patrné, že nejvíce farem se nachází v okrese Český Krumlov (67 farem) a Prachatice (61 farem). Farmy zde umístěné se zaměřují převážně na chov skotu bez tržní produkce mléka, obhospodařují trvalé louky a pastviny. Seznam ekofarem je uveden v příloze 1. Na obrázku 8 je patrné nerovnoměrné rozmístění ekologicky hospodařících farem. Lokalizaci jednotlivých farem podle okresů udávají podrobněji mapy v příloze 2 – 8.

Obrázek 8 Rozmístění ekofarem v Jihočeském kraji v roce 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Z produkčních map je zřejmé, že nejvýznamněji se podílí na ekologické produkci trvalé louky a pastviny, které jsou základem pro chovy hospodářských zvířat, převážně extenzivním způsobem. Trvalé louky a pastviny se vyskytují nejvíce v oblasti Šumavy. Chov hospodářských zvířat je proto rozšířen právě tam. Do předhůří Šumavy je nejvíce situována produkce píce, avšak nejrozšířenější plochy se nachází v oblastech Novohradských hor na farmě v Malontech (411 ha).

4.6 Prostorová analýza zpracovatelských kapacit

4.6.1 Certifikování zpracovatelé

Nejvíce jsou zastoupeny zpracovatelé masa (6 zpracovatelů), 4 zpracovatelé pekárenských produktů 3 zpracovatelé mléka a mléčných výrobků, 3 zpracovatelé ovoce.

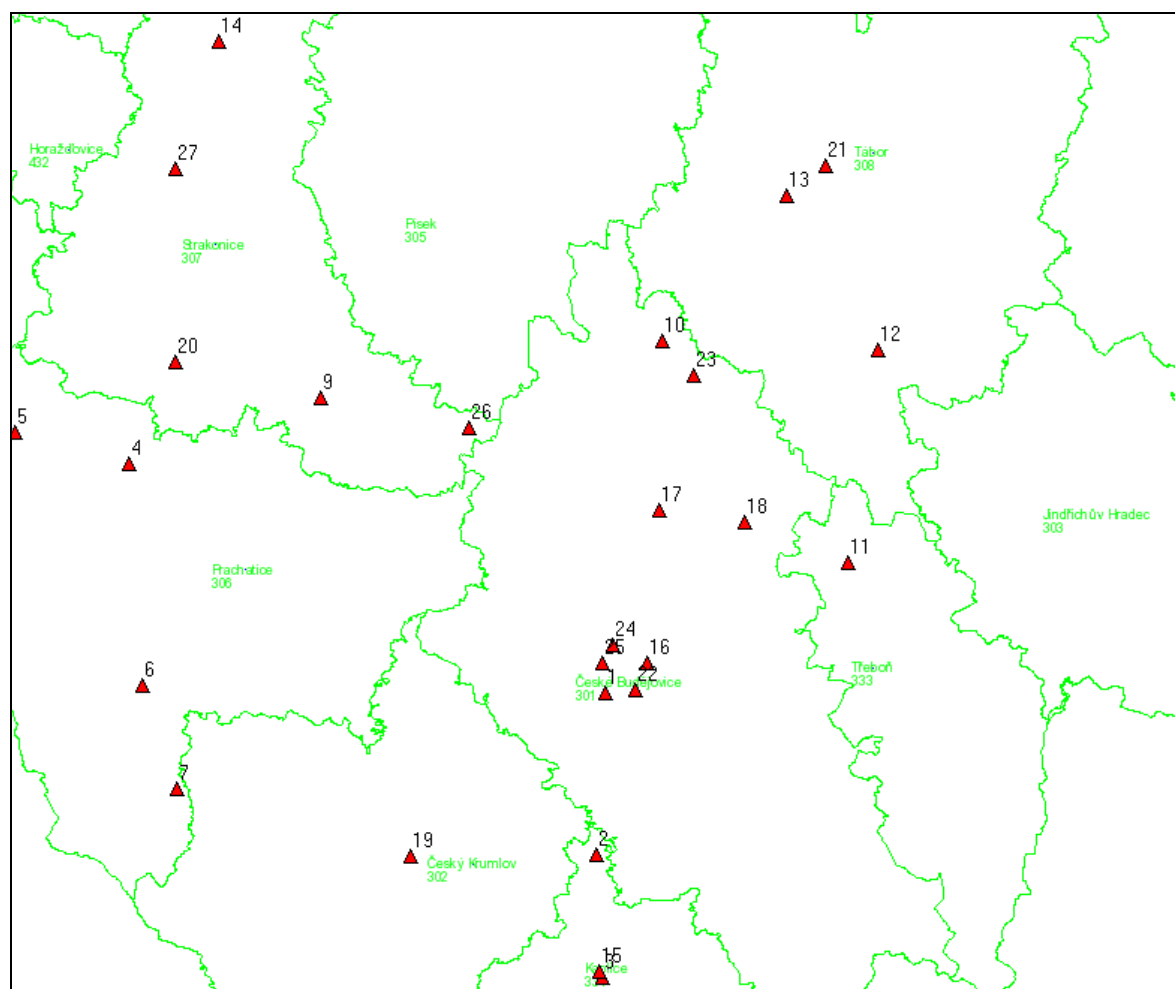
Tabulka 23 Přehled certifikovaných zpracovatelů bioproduktů v Jihočeském kraji

Číslo	Název podniku	Název a adresa provozovny	Okres	Činnost
1	Bajer Petr	Bajer Petr - Játka, Staré Vráto 21, 370 01 České Budějovice	České Budějovice	játka
2	Foiti řeznictví a uzenářství v.o.s.	Velešín	Český Krumlov	játka
3	M.I.L.O.S. Inc. Česká republika - Játka Mostky	Kaplice	Český Krumlov	játka
4	Harvalík Radek - Játka Hradčany	Bošice	Prachatice	játka
5	Krtouš Vladimír, Ing. - Porážkové místo Branišov	Zdítov	Prachatice	játka
6	ZEFA Volary s.r.o.	Volary	Prachatice	játka
7	Štěpánek Pavel, Ing.	Slunečná 3	Prachatice	mlékárna, sýrárna
8	Citterbartová Emilie	Rožmitál pod Třemšínem	Strakonice	mlékárna
9	Špatný Jakub	Bavorov	Strakonice	mléko
10	EXTRUDO Bečice s.r.o.	Týn nad Vltavou	České Budějovice	pekařské polotovary
11	Baštýř Marek - Pekařství MPM	Lomnice nad Lužnicí	Jindřichův Hradec	pekárna
12	GOLDIM spol. s r.o.	Soběslav	Tábor	kaše
13	Zeelandia spol. s r.o.	Zeelandia spol. s r.o. - VVJ, Malšice čp. 267, 391 75 Tábor	Tábor	pekařské polotovary
14	FRUTANA spol. s r.o.	Blatná	Strakonice	ovoce
15	Frulika s. r. o.	Kaplice	Český	ovoce

			Krumlov	
16	ZÁRUBA M&K a.s.	ZÁRUBA M&K a.s., Vrbenská 27, 370 01 České Budějovice	České Budějovice	vaječné výrobky
17	Lihovar Poněšice s.r.o.	Poněšice	České Budějovice	palírna
18	BIOGENA CB spol. s r.o.	Ševětín	České Budějovice	čaj, káva
19	ZITA KÁJOV s.r.o.	Kájov	Český Krumlov	krmiva
20	SCHAUMANN ČR s.r.o.	Volyně	Strakonice	krmiva
21	DOM OSIVO Bohemia s.r.o.	Slapy	Tábor	osivo
22	AGRO TRADE spol. s r.o.	České Budějovice	České Budějovice	seno, granule
23	BIONATURA s.r.o.	Bečice 7, 375 01, Týn nad Vltavou	České Budějovice	on-line obchod
24	DRUID CZ s.r.o.	České Budějovice	České Budějovice	prodejce, distributor
25	ESSA, spol. s r.o.	České Budějovice	České Budějovice	balení
26	Byliny Mikeš	Číčenice	Strakonice	obchod a zpracování bylin
27	ESSA - PACK, spol. s r.o.	ESSA - PACK, spol. s r.o., Zadní Zborovice 27, 386 01 Strakonice	Strakonice	balení

Zdroj: Data VÚZE a MZe, vlastní návrh

obrázek 9 Certifikovaní zpracovatelé bioproduktů v Jihočeském kraji

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

4.6.2 Vybraní konvenční zpracovatelé zemědělské produkce

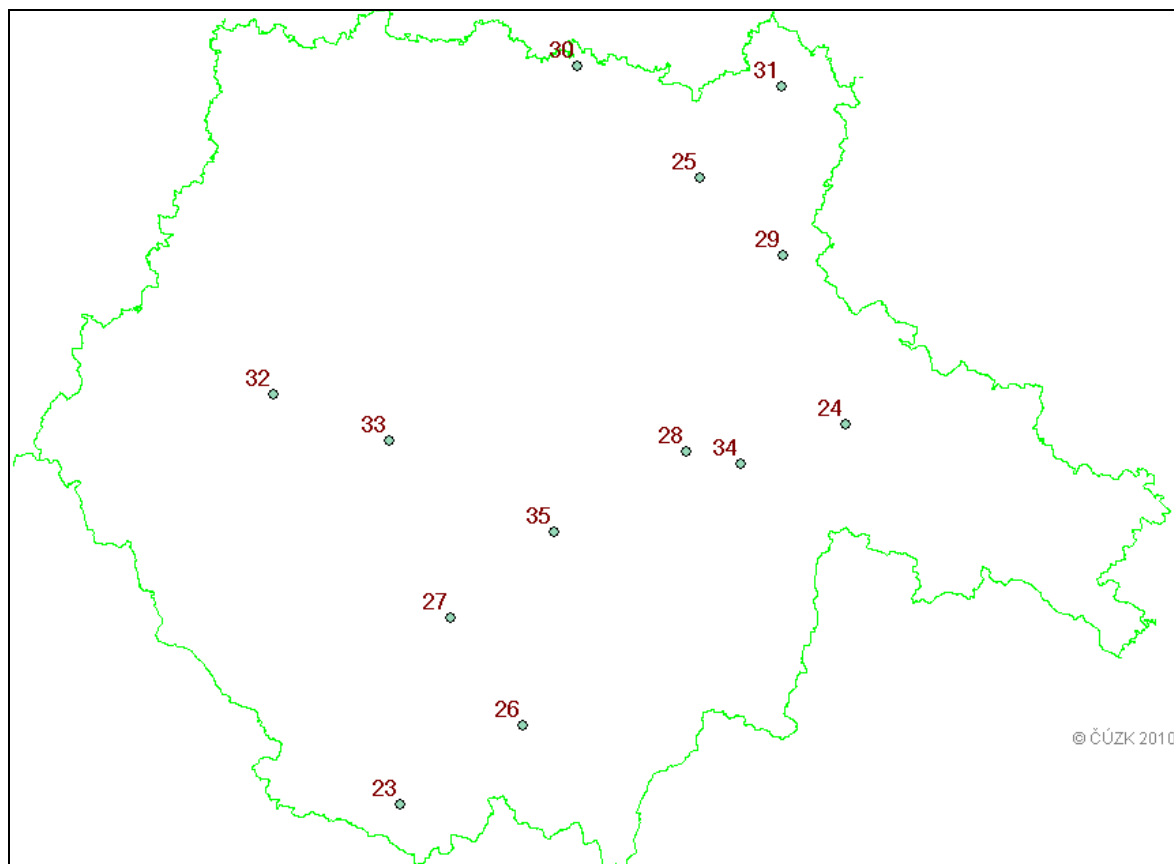
Tabulka 24 Přehled vybraných konvenčních zpracovatelů zemědělské produkce

Číslo	Název podniku	Adresa provozovny	Okres	Obor
1	AGRO-LA, spol. s r.o.	Jindřichův Hradec, Jiráskovo předměstí 630/III	Jindřichův Hradec	mlékárna
2	MADETA a.s.	České Budějovice 4, Rudolfovská tř	České Budějovice	mlékárna
3	MLÉKÁRNA V ŽIROVNICI PAVEL NECHYBA	Nádražní 341, 39468 Žirovnice	Jindřichův Hradec	mlékárna
4	Sýrárna Bratří Brunnerů s.r.o.	Jarošov nad Nežárkou, Jarošov nad Nežárkou 97	Jindřichův Hradec	mlékárna
5	BEATA, spol. s r.o.	Bavorovská 101, 38411 Netolice	České Budějovice	mlýn
6	BRABEC JOSEF - mlýn Horažďovice-Zářečí	Zářečská 651, 34101 Horažďovice	Strakonice	mlýn
7	BRATŘI ZÁTKOVÉ a.s.	Pod Skálou 131, 37382 Boršov nad Vltavou - Poříčí	České Budějovice	mlýn
8	MLÝN A KRUPÁRNA MRŠKŮŠ, s.r.o.	U Jatek 127, 34101 Horažďovice	Strakonice	mlýn, karpárna
9	MLÝN MIROTICE - Josef Vodička	Náměstí Mikoláše Alše 55, 39801 Mirotice		mlýn
10	MLÝN ŽAHOUR VÁCLAV	Žahourův mlýn 92, 39143 Mladá Vožice	Jindřichův Hradec	mlýn
11	ROB STANISLAV - VÝROBA A PRODEJ KRMIV	Plav 17, 37007	České Budějovice	mlýn krm. směsí
12	VESCO spol. s r.o.	Sokolská 114, 39181 Veselí nad Lužnicí I	Tábor	mlýn
13	JATKY KOZEL	Na Brodech 384, Týn nad Vltavou 375 01	Tábor	jatka
14	JATKA PECHA	Číměř 43, 37802 Číměř - Nová Ves	Jindřichův Hradec	jatka
15	JATKA VODŇANY a.s.	U Jatek 348, 38901 Vodňany II	Strakonice	jatka
16	JATKY BLATNÁ	tř. J. P. Koubka 86, 38801 Blatná	Strakonice	jatka
17	JATKY HRADSKÝ s.r.o.	Písecká 594, 38601 Strakonice I	Strakonice	jatka
18	MASNA Studená, a.s.	Studená, Masná		jatka
19	MASO PLANÁ, a.s.	Průmyslová 499, 39111 Planá nad Lužnicí	Písek	jatka
20	UZENINY VRÁBČE s.r.o.	Vrábče 42, 37001	České Budějovice	jatka
21	ZEFA Volary, s.r.o.	Volary, Stögrova huť	Prachatice	jatka
22	ZŘUD - MASOKOMBINÁT PÍSEK CZ a.s.	Samoty 2124, 39701 Písek - Budějovické Předm.	Písek	jatka
23	AGM - AGRO, spol. s r.o.	Náměstí 33, 38273 Vyšší Brod	Český Krumlov	pekárna
24	DK OPEN spol. s r.o.	Jarošovská 56, 37701 Jindřichův Hradec II	Jindřichův Hradec	pekárna
25	DOMITA a.s. - PEKÁRNA A CUKRÁRNA	Stránského 2291, 39002 Tábor	Tábor	pekárna
26	IPEMA spol. s r.o. - cukrářství a	Masná 130, 38241 Kaplice	Český	pekárna

	pekařství		Krumlov	
27	K III, spol. s r.o.	Srnín 67, 38101	Český Krumlov	pekárna
28	Marek Baštyř - Pekařství MPM	Lomnice nad Lužnicí, Floriánská	Tábor	pekárna
29	OPEKO spol. s r.o.	Choustník, 22	Tábor	pekárna
30	PEKÁRNA Chyšky - ČEBIŠ - ŘEHÁČEK	Chyšky 29, 39853	Písek	pekárna
31	PEKÁRNA ZAVT a.s.	U Brodu 212, 39143 Mladá Vožice	Tábor	pekárna
32	PEKAŘSTVÍ - VLADIMÍR CAIS	Sídlíště 385, 38422 Vlachovo Březí	Prachovice	pekárna
33	K&J spol. s r.o.	Bavorovská 33, Netolice	Strakonice	pekárna
34	PEKÁRNA Novosedly s.r.o.	Novosedly nad Nežárkou 3	Jindřichův Hradec	pekárna
35	PEKAST spol. s r.o.	Dobrovodská 646/82, 37006 České Budějovice 5	České Budějovice	pekárna

Zdroj: Data VÚZE a MZe, vlastní návrh

obrázek 10 Rozmístění vybraných konvenčních pekáren v Jihočeském kraji

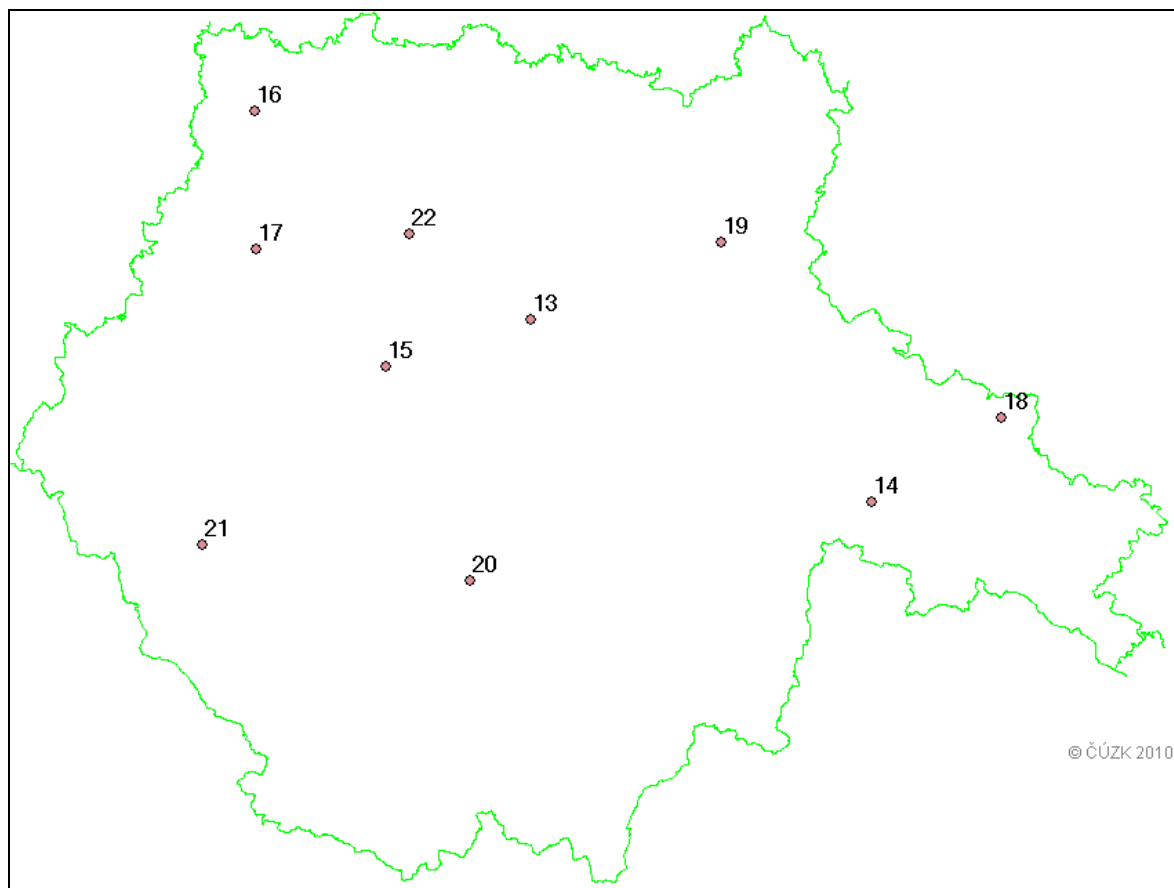
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Rozmístění vybraných konvenčních pekáren zobrazuje obrázek 18. Z rozmístění pekáren v kraji je patrný jejich nedostatek v oblasti Dačicka. V severní části okresu Strakonice a v Okrese písek, není vybrána žádná konvenční pekárna, neboť zde nejsou dostatečné produkční kapacity.

Na obrázku 18 je zobrazeno rozmístění vybraných konvenčních jatek v Jihočeském kraji.

Méně porážkových míst je v jižní části okresu Třeboň a na Dačicku.

obrázek 11 Rozmístění vybraných konvenčních jatek v Jihočeském kraji

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

4.7 Posouzení vhodného rozmístění zpracovatelských kapacit

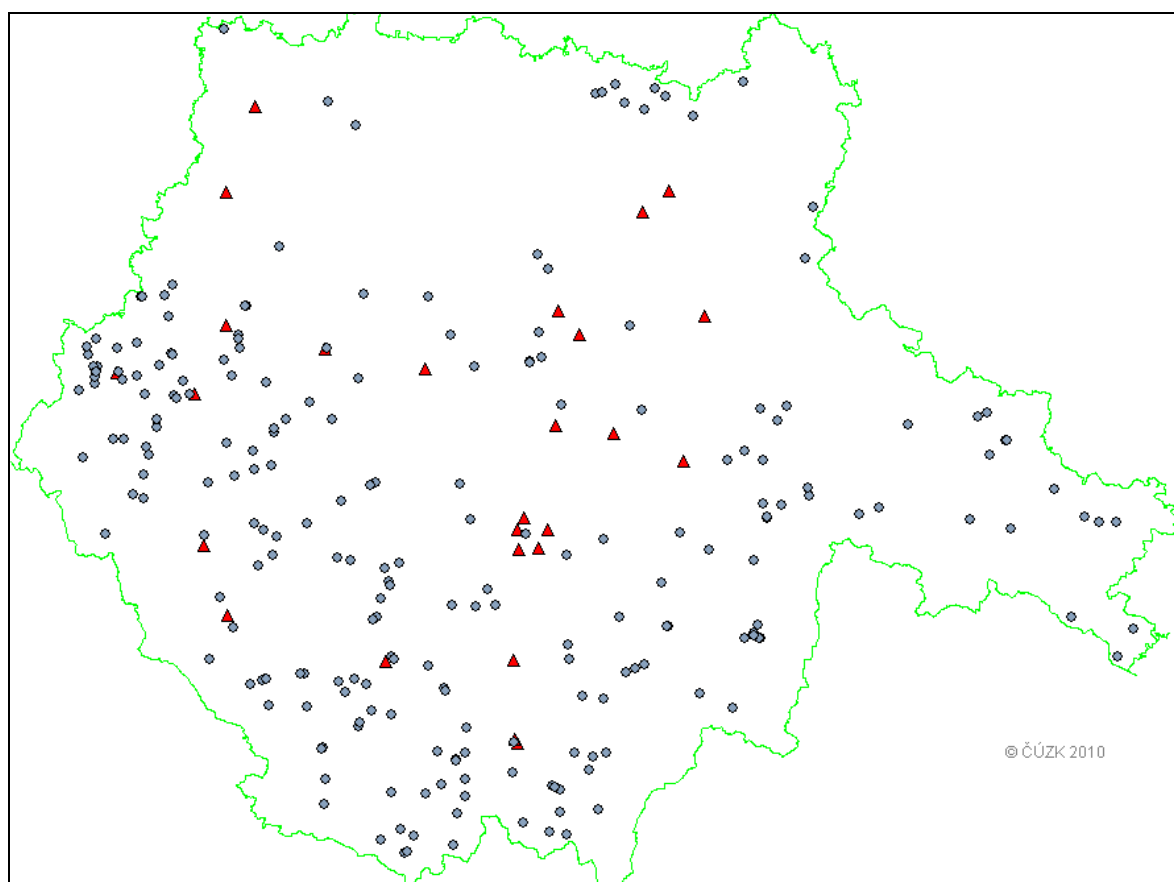
Rozmístění certifikovaných zpracovatelů a ekologických farem zobrazuje obrázek 12. Je z něj patrné, že ekofarmy nejsou po kraji rovnoměrně rozmístěny a dochází ke koncentraci farem v horských a podhorských oblastech Šumavy, Novohradských hor a Dačicka. Nejvíce farem se nachází v okrese Český Krumlov (67 farem) a Prachatic (61 farem). Farmy zde umístěné se zaměřují převážně na chov skotu bez tržní produkce mléka, obhospodařují trvalé louky a pastviny. Díky tomu v posledních letech roste počet zpracovatelů masa v těchto oblastech. Ty jsou tvořeny převážně z řad faremních zpracovatelů. Oproti roku 2008 vzrostl počet certifikovaných zpracovatelů masa na šest, ze kterých certifikovaných porážkových míst je 5 situováno do oblasti Šumavy a Kaplicka. Pouze jedna jatka se nachází v okolí Českých Budějovic. V ostatních oblastech kraje chybí certifikovaná jatka. Z rozmístění zpracovatelů živočišné bioprodukce je zřejmé, že korespondují s umístěním a produkčním zaměřením ekologických farem. Výjimkou je absence certifikovaného porážkového místa pro oblast Jindřichohradecka a Třeboňska, kde se také ve větší míře nacházejí chovatelé skotu, ovcí a koz, kteří by mohli dodávat maso v bio kvalitě. Podobně tomu je i v okolí Nadějkova na Táborsku. Konvenční zpracovatelé jsou v kraji rozmístěny podobným způsobem jako certifikovaní. Avšak je jich daleko více.

V okrese Jindřichův Hradec, i přes poměrně velké množství ekologických farem není jediný certifikovaný zpracovatel. Výjimkou je certifikovaná pekárna v Lomnici nad Lužnicí. Je to jediná pekárna (pokud se nepočítají pekárny řetězců Billa a Spar), ve které pečou pečivo v biokvalitě. Pekáren by mohlo být více, produkce by pro ně byla. Větší množství obilovin se vyprodukuje zejména v oblastech kolem Českých Budějovic a Čkyně. Zde by bylo místo pro pekárnu, která by mohla zásobit bio pečivem zákazníky z větších měst v těchto oblastech (České Budějovice, Český Krumlov, Strakonice), kde by se biopečivo na trhu dobře uplatnilo.

Certifikovaní zpracovatelé mléka jsou z řad faremních zpracovatelů, jejichž kapacity slouží pro zpracování vlastní produkce převážně kozího mléka. Certifikovaná mlékárna zaměřená primárně na kravské mléko v kraji není. Proto musejí ekologičtí zemědělci nabízet k výkupu své mléko jako konvenční a tím se připravují o větší ziskovou

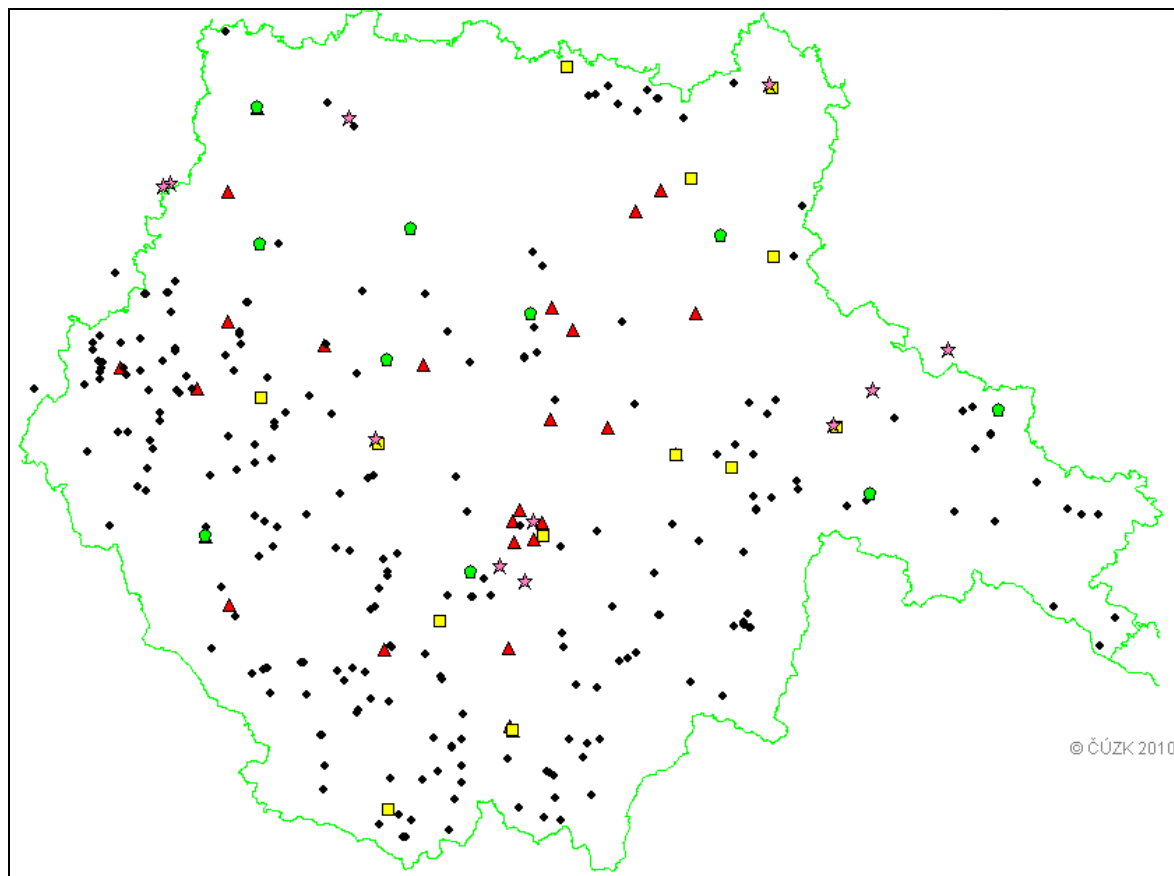
přirážku, navzdory tomu, že o mléko v kvalitě bio existuje na trhu zájem. Chovatelé dojnic se převážně nachází v oblasti Lipenska, největší v Nové Peci. V těchto místech se však nenachází žádná certifikovaná ani konvenční mlékárna. Aby biomléko nekončilo na trhu v zahraničí by bylo vhodné zřídit v jižní části Šumavy certifikovanou mlékárnu, anebo se snažit prosadit zavedení certifikovaného provozu v některé z konvenčních mlékáren v kraji.

obrázek 12 Rozmístění ekologických farem a certifikovaných zpracovatelů v Jihočeském kraji

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

obrázek 13 Rozmístění ekologických farem, certifikovaných zpracovatelů a vybraných konvenčních zpracovatelů v Jihočeském kraji

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Jako černé tečky jsou zobrazeny ekologické farmy, červené trojúhelníčky značí umístění certifikovaných zpracovatelů, zelená kolečka symbolizují konvenční jatka, žluté čtverečky umístění konvenčních pekáren a růžové hvězdičky značí umístění konvenčních mlýnů a mlékáren.

4.8 Návrhy na optimalizaci výroby a zpracování bioprodukce

Z výsledků práce vyšlo najevo, že rozmístění ekologických zemědělců v Jihočeském kraji je nerovnoměrné. Ekologické farmy jsou převážně situovány do horských a podhorských oblastí. Největší koncentrace jich je na Šumavě, v Novohradských horách a na Jindřichohradecku. Naopak málo ekologických farem se nachází v okresech Písek a Tábor. Hypotézu o nerovnoměrném rozmístění se tedy nepodařilo vyvrátit.

V Jihočeském kraji převažuje extenzivní chov hospodářských zvířat, zejména skotu, ovcí a koz. Chovy skotu a ovcí jsou nejčastěji určeny k produkci masa. Kozy se převážně chovají za účelem produkce mléka. Chovy ostatních zvířat jsou v regionu minimálně zastoupeny nebo se nechovají v režimu ekologického zemědělství vůbec.

Extenzivnímu chovu skotu a ovcí je přizpůsobena rostlinná produkce. Nejvíce zastoupeny jsou trvalé louky a pastviny, na orné půdě tvoří velkou část produkce obiloviny (zejména pšenice, ječmen, oves), píce a olejnin. Ostatní plodiny jsou zastoupeny v menší míře. Celková rostlinná produkce ekologických farem se zdá být pestrá, problém je ve vyprodukovaném množství, ve kterém je v drtivé většině zastoupeno jen pár druhů a ostatní plodiny se produkují okrajově. Příkladem může být zelenina, která je co do počtu pěstovaných druhů poměrně pestrá, ale její zastoupení na orné půdě minimální (0,013 %), a to i přesto, že je o ni mezi spotřebiteli velký zájem. Velká část produkce je pěstována pro krmné účely.

Hypotéza o malé pestrosti produkce se potvrdila u živočišné produkce, u rostlinné produkce pouze částečně – relativně pestrý počet pěstovaných druhů, avšak značný nepoměr v osetých/osázených plochách ve prospěch několika málo druhů.

V kraji existují zpracovatelské kapacity pro ekologickou produkci. Je jich 27, z čehož je 5 faremních zpracovatelů. Jejich zastoupení a rozmístění je však nevyvážené. Ačkoliv existuje 6 porážkových míst, jsou oblasti ve kterých chybí, i přes poměrně velký počet jatečních zvířat (Jindřichohradecko). V kraji není zastoupen mlýn a mlékárna s větší kapacitou. Nedostatečný je také počet pekáren. Zastoupeny jsou zpracovatelé ovoce a výrobci krmiv.

Hypotézu o nízkém zastoupení zpracovatelských kapacit v regionu lze tedy potvrdit pouze částečně. Pro většinu produkce, která je určena ke zpracování jsou v kraji zpracovatelské kapacity. Nedostatečné jsou v určitých oblastech kapacity ke zpracování masa a masných výrobků, pečiva a kravského mléka.

Návrh

Na základě výsledků práce bych navrhoval optimalizovat produkci podle aktuálních potřeb trhu. Zejména navýšit výměry ploch pro pěstování zeleniny a navýšit počet a druhovou pestrost ovocných sadů. Ze živočišné produkce zařadit chovy i jiných druhů hospodářských zvířat (prasat, drůbeže, králíků) a zvýšit tak pestrost produkce. Vhodné by bylo zřízení mlýna pro mletí biomouky, která by se dala následně zpracovat pro výrobu pečiva v certifikovaných pekárnách, kterých je v kraji taktéž nedostatek. Dále pak zařazení certifikovaných jatek na Jindřichohradecku nebo pořízení mobilních jatek.

5 Závěr

Pokud se chce ekologické zemědělství a produkce biopotravin rozvíjet, musí u spotřebitelů neustále pokračovat zájem o bioprodukty. Odbytové možnosti biopotravin jsou v Jihočeském kraji, ale i celé České republice dobré. Na trhu je stále se zvyšující zájem ze strany spotřebitelů o bioprodukty. Pro ekologické zemědělce představuje tento zájem velké možnosti. Je zapotřebí vybudovat kvalitní síť, do které budou zapojeni jak ekologičtí zemědělci a zpracovatelé bioproduktů, tak i obchodníci. Rozvoj ekologického zemědělství je do značné míry zásluhou dotační politiky ze strany státu.

Krajinný ráz a struktura půdního fondu vytváří v Jihočeském kraji dobré předpoklady pro ekologické hospodaření.

Výměry zemědělské půdy zapojené do systému ekologického zemědělství jsou dostatečné a stále se zvyšují. U většiny ploch v přechodném období dojde k začlenění do certifikovaného režimu.

Je zřejmá malá pestrost produkce. Bylo by vhodné rozšiřovat plochy orné půdy o plodiny, které jsou nejvíce žádané a tím uspokojovat poptávku po nich. Tedy zvýšit plochy pro pěstování biozeleniny, obilnin, luskovin a rozšiřovat sady plodící bioovoce.

V Jihočeském kraji na zemědělské půdě převládají trvalé louky a pastviny. Zaobírají 91 % z celkové zemědělské plochy. Orná půda se podílela na celkové výměře zemědělské půdy 9,3 % a trvalé kultury 0,4 %. Tento stav je dán zejména polohou kraje a četností podhorských a horských oblastí a souvisí s extenzivním chovem hovězího dobytka. Na orné půdě převládá pěstování obilovin a píce. Většina produkce z orné půdy je většinou využívána pro vlastní spotřebu ekozemědělců, zejména pro krmné účely hospodářských zvířat.

I přes dynamický nárůst certifikovaných zpracovatelů bioprodukce je stále nedostatek zpracovatelských kapacit, jako jsou pekárny, mlékárny, zpracovatelé masa.

Se zpracováním rostlinné produkce je v Jihočeském kraji problém. Nenachází se zde žádný certifikovaný mlýn. Možným řešením by byl přechod vybraných konvenčních mlýnů k certifikaci svých provozů nebo vybudování společného mlýna. Biomouky se

dají zpracovat na biopotravinu ve třech certifikovaných provozech zabývajících se výrobou biopekařských polotovarů a jedné pekárně – MPM v Lomnici nad Lužnicí.

Z hospodářských zvířat se v ekologickém zemědělství chová nejvíce skot (v roce 2008 10 897 ks), dále pak ovce a kozy. Živočišné produkty, zejména maso a mléko, bohužel často končí jako konvenční produkt. Je to dáno nedostatečným počtem certifikovaných porážkových míst a mlékárenských provozů. Řešením by mohlo být využití mobilních jatek nebo přechod některých stávajících porážkových míst do certifikovaného režimu. Certifikovaná porážková místa jsou především koncentrována do oblasti Šumavy, kdežto ve zbytku kraje nejsou k dispozici. Zpracováním mléka se zabývají 3 faremní zpracovatelé, kteří jsou specializováni zejména na chov koz a vyrábějí produkty z koziho mléka. Pro zpracování kravského biomléka kapacity nejsou.

Díky nedostatečným zpracovatelským kapacitám končí většina bioprodukce jako konvenční produkt a nebo v zahraničí, ačkoliv by o potraviny v biokvalitě byl na území kraje zájem.

Pro poměrně velkou produkci hovězího masa by v kraji bylo vhodné navýšit počet jatek a zpracovatelů masa.

6 Summary

This diploma thesis is focused on mapping of organic farming in the South Region particularly in terms of spatial distribution of organic farms, their production and deployment of processing capacities organic production. South Bohemia region is due to its geographical conditions suitable for organic farming. It is one of the largest in amount of organic farms. However the diversity of production is not too different. There is mainly dominating extensive cattle farming in areas of permanent grassland.

The aim is to elaborate spatial analysis of production and processing capacity of organic produce in the South region, followed by data processing production work UZEI maps showing the geographical concentration of production of biocomodities in the region and an assess of an appropriate distribution of processing capacity and a support to optimize production and processing of organic products in the area.

The statistics of the Ministry of Agriculture and the Agricultural Economics Research Institute were collected from all registered organic farmers in the South Region. As per 31.12.2008 were registered 238 organic farmers. Organic farms are evenly placed on the edge and there is a concentration of farms in mountain and foothill areas of Šumava. In the agricultural land of South region dominate permanent grasslands. They take 91% of the total agricultural area. Arable land involves 9.3% of agricultural land and 0.4% of permanent crops in the total. This situation is due to the location of the region, foothills and mountains areas and is associated with extensive bovine of animals breeding.

Despite the increase in certified organic produce manufacturers, there is still a lack of processing capacity, such as bakeries, dairies, meat processors. In the South region was registered 27 certified processors of organic production.

A possible solution would be selected convention mills transition to certification of its operations or a construction of a common mill and mobile slaughterhouses.

This dissertation was elaborated in terms of explorational purpose of University of South Bohemia – Economical Faculty MSM 6007665806, focusing on support of development concerning higlands and uplands areas in the region of south Bohemia.

7 Seznam použité literatury

1. BERKA, M. *Certifikace při zpracování masa v EZ a smluvní zpracování*. 2010 (cit. 2010-09-05). Dostupný z WWW:
http://www.pro_bioclen.cz/cms/soubor/929/Lidecko_Certifikace_pri_zpracovani_masa_EZ_smluvni_zpracovani_Berka.pdf?PHPSESSID=877ccf12eaadc0f26853dbc95a1d0796
2. BIOINSTITUT, o.p.s., *Ročenka: Ekologické zemědělství v České republice*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2008. 32 s. ISBN 978-80-7084-736-7
3. DOSTÁLEK, P. *Bulletin ekologického zemědělství: Brambory*. Šumperk: PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, 2000. 24 s., roč. 3, č. 18
4. GALLAS, J. *Výjimky z pravidel v ekologickém zemědělství a označování bioproduktů* (online). 2009 (cit. 2011-05-03). Dostupný z WWW:
http://www.pro_bioclen.cz/cms/soubor/1179/Vyjimky_znaceni.pdf?PHPSESSID=877ccf12eaadc0f26853dbc95a1d0796
5. GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA PŘI EVROPSKÉ KOMISI. *Kvalita potravin*. 2009 (cit. 2011-04-02). Dostupný z WWW:
http://ec.europa.eu/agriculture/organic/consumer-confidence/food-quality_cs
6. JIHOČESKÁ CENTRÁLA CESTOVNÍHO RUCHU. *O kraji*. (online). 2009 (cit. 2011-02-12). Dostupný z WWW: <http://www.jiznicechy.cz/cs-CZ/jizni-cechy/o-kraji.html>
7. JURŠÍK, J., TRÁVNÍČEK, P., DRGÁČ, M. *Chov skotu bez tržní produkce mléka v podmínkách ekologického zemědělství*. vyd. 1. Šumperk: PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, 2001.
8. KADLEC, J., LANČÁK, V. *Praktická příručka: Zpracování bioproduktů v podmínkách prvovýrobce*. Olomouc: Bioinstitut, o.p.s., 2006. č. 2, ISBN 80-87080-03-3
9. KALINOVÁ, J. a kol. *Posklizňová úprav, skladování a zpracování rostlinných bioproduktů*. 1.vyd. České Budějovice: JU ZF 2007. 26 s. ISBN 978-80-7394-033-1
10. KOLEKTIV AUTORŮ. *Ekologické zemědělství*. 1.vyd. České Budějovice: JU ZF 2007. 219 s. ISBN 978-80-7394-046-1
11. KOLEKTIV AUTORŮ. *Pěstování obilnin a pseudoobilnin v ekologickém zemědělství*. 1.vyd. České Budějovice: JU ZF 2008. 65 s. ISBN 978-80-7394-116-1

12. KONVALINA, P. a kol. *Právní normy a dotace v ekologickém zemědělství: Odborná monografie*. 1.vyd. České Budějovice: JU ZF 2007. 39 s. ISBN 978-80-7394-014-0
13. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Jak spolupracovat s maloobchodními prodejny při prodeji bioproduktů*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2006. 12 s. ISBN 80-7084-484-1
14. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Biopotraviny a jejich prodej v maloobchodě*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2006. 20 s. ISBN 80-7084-483-3
15. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, *zákon č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 320/2002 Sb. a zákonem č. 553/2005 Sb. včetně vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2008. ISBN 978-80-7084-745-9
16. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, *Nářízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91*, Praha: Ministerstvo zemědělství. 2008. ISBN 978-80-7084-745-9
17. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, *Nářízení komise (ES) č. 889/2008 kterým se stanoví prováděcí pravidla k Nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu*. Praha: Ministerstvo zemědělství. 2008. ISBN 978-80-7084-745-9
18. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, *Ekologické zemědělství v České republice*. Praha: Ministerstvo zemědělství. ISBN 978-80-7084-753-4
19. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Loga pro ekologické zemědělství*. (online). 2010 (cit. 2011-03-03). Dostupný z WWW:
<http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/>
20. MOUDRÝ, J. a kol. *Marketing a bioprodukce*. 1.vyd. České Budějovice: JU ZF 2007. 39 s. ISBN 978-80-7394-034-8
21. MOUDRÝ, J., KONVALINA, P. a kol. *Ekologické zemědělství*. České Budějovice: JU ZF 2007. ISBN 978-80-7394-046-1
22. MOUDRÝ, J. a kol. *Zkladní principy ekologického zemědělství*. 1.vyd. České Budějovice: JU ZF 2007. 39 s. ISBN 978-80-7394-041-6

23. MOUDRÝ, J. a kol. *Kontrola a certifikace bioprodukce*. 1.vyd. České Budějovice: JU ZF 2007. 50 s. ISBN 978-80-7394-027-0
24. PETROVÁ, Z., VÁCLAVÍK, T. *Marketing místní produkce biopotravin*. Brno: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2008. 24 s.
25. PLÍŠEK, B. *Bulletin ekologického zemědělství : Ekologické pěstování jabloní a tržní produkce biojablek*. Šumperk: PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, 2001. roč. 8, č. 23
26. PRAŽSKÁ, J. JINDRA, J. *Obchodní podnikání: Retail management*. Praha: Management Press, 1998 ISBN: 80-85943-48-4
27. PRO-BIO LIGA. *O projektu*. 2010 (cit. 2011-03-02). Dostupný z WWW: <http://www.biopotravyndoskol.cz/page.php?selected=1239>
28. SDRUŽENÍ OBRANY SPOTŘEBITELŮ. *Bioprodukty a ekologické zemědělství v Česku* (online). 2009 (cit. 2010-01-12). Dostupný z WWW: <http://www.spotřebitele.info/znacky/bio-produkty.html>
29. SPOLEK PORADCŮ V EKOLOGICKÉM ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY, o.s. 2010 (cit. 2011-03-02). Dostupný z WWW www.biodoskol.cz
30. SVAZ PRO-BIO. *Bio pro zemědělce* (online). 2009 (cit. 2010-09-12). Dostupný z WWW: <http://www.pro-bio.cz/cms/sekce/49/ziju-bio/bio-pro-zemedelce/zakladni-informace>
31. ŠARAPATKA, B., URBAN, J. a kol. *Ekologické zemědělství v praxi*. Šumperk: PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, 2006. ISBN 978-80-903583-0-0
32. ŠARAPATKA, B., URBAN, J. a kol. *Ekologické zemědělství: učebnice pro školy i praxi, II. díl*. 1.vyd. Šumperk: PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, 2005. 334s. ISBN 80-903583-0-6
33. ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ. *Činnosti ÚKZÚZ dle národní legislativy* (online). 2009 (cit. 2010-06-05). Dostupný z WWW: <http://www.ukzuz.cz/Articles/7961-2-O+ustavu.aspx>
34. VÁCLAVÍK, T. *Jak úspěšně vytvořit a provozovat systém „biobedýnek“*. Brno: Ministerstvo zemědělství ČR, 2008. 23 s.
35. VÁCLAVÍK, T. *Jak nabízet bioprodukty restauracím*. Brno: Ministerstvo zemědělství ČR, 2008. 12 s.

36. VÁCLAVÍK, T. *Jak úspěšně vytvořit a provozovat systém „biobedýnek“*. Brno: Ministerstvo zemědělství ČR, 2008.
37. VANĚČEK, D., TOUŠEK, R., PÍCHA, K. *Marketing a logistika v potravinářském průmyslu a zemědělství : vědecká monografie*. České Budějovice: ZF JU, 2007. 98s.

Zdroje dat:

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Seznamy EZ za rok 2008*.
ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INFORMACÍ. *Statistické šetření na ekologických farmách České republiky za rok 2008*.

Dále pro práci byly využity výsledky z výzkumů katedry obchodu a cestovního ruchu EF JU v Českých Budějovicích prováděné v rámci projektu MSM 6007665806:

DOLEŽALOVÁ, H., NAVRÁTIL, J., HRABÁNKOVÁ, M. A KOL. *Atlas ekologického zemědělství v méně příznivých oblastech, Jihočeský kraj: produkce 2008*.

1.vyd. České Budějovice: Katedra obchodu a cestovního ruchu EF JU, 2010.

KRÝZOVÁ, M. Výrobní a distribuční potenciál vybraných biokomodit. Ekonomická fakulta Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích, 2009. Diplomová práce
MEDEK, J. Analýza prodeje biopotravin v rámci OŘ – regionální aspekty. České Budějovice: Ekonomická fakulta Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích, 2009. Diplomová práce

PETROUŠKOVÁ, R. *Analýza regionálního prodeje biopotravin v rámci specializovaných prodejen*. Ekonomická fakulta Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích, 2009. Diplomová práce

8 Seznam příloh

- Příloha 1 – Seznam ekologických zemědělců v Jihočeském kraji, r. 2008
- Příloha 2 – Rozmístění ekofarem v okrese České Budějovice v roce 2008
- Příloha 3 – Rozmístění ekofarem v okrese Český Krumlov v roce 2008
- Příloha 4 – Rozmístění ekofarem v okrese Jindřichův Hradec v roce 2008
- Příloha 5 – Rozmístění ekofarem v okrese Písek v roce 2008
- Příloha 6 – Rozmístění ekofarem v okrese Prachatice v roce 2008
- Příloha 7 – Rozmístění ekofarem v okrese Strakonice v roce 2008
- Příloha 8 – Rozmístění ekofarem v okrese Tábor v roce 2008
- Příloha 9 – Produkční mapa okopanin v Jihočeském kraji, r. 2008
- Příloha 10 – Produkční mapa okopanin v Jihočeském kraji, r. 2008
- Příloha 11 – Produkční mapa technických plodin v Jihočeském kraji, r. 2008
- Příloha 12 – Produkční mapa ostatních plodin na OP v Jihočeském kraji, r. 2008
- Příloha 13 – Produkční mapa ovoce v Jihočeském kraji, r. 2008
- Příloha 14 – Produkční mapa píce v Jihočeském kraji, r. 2008
- Příloha 15 – Produkční mapa skotu v Jihočeském kraji, r. 2008
- Příloha 16 – Produkční mapa skotu na porážku v Jihočeském kraji, r. 2008
- Příloha 17 – Produkční mapa jatečných ovcí a koz v Jihočeském kraji, r. 2008
- Příloha 18 – CD-ROM produkční mapy vybraných biokomodit, Jihočeský kraj, r. 2008

Přílohy

Příloha 1 Seznam ekologických zemědělců v Jihočeském kraji, r. 2008

Číslo	Název farmy	Reg. Číslo	Orgán	Umístění farmy
1	Šedivý Josef	43	KEZ	Bělá, Malonty
2	ZITA Kájov s.r.o.	252	KEZ	Žestov 1, Hořice na Šumavě
3	ZICOTTON Český Krumlov v.o.s.	381	KEZ	Okružní 325, Kájov
4	Langová Hana	590	KEZ	Peníkov 21, Stojecín
5	Staněk Jiří, Ing.	200	KEZ	Onšovice 22, Čkyně
6	Cais Antonín, Ing.	9	KEZ	Chalupy 98, Stachy
7	Tripes Antonín	1668	KEZ	Dobrovská Lhotka 70, Trhové Sviny
8	Karas Aleš, Ing.	442	KEZ	Horní Vltavice 78
9	Ichová Kristina - zemědělská farma Horní Vltavice	423	KEZ	Kostelní 54, Horní Vltavice
10	FARIM, s.r.o. (farma Tejmlov)	550	KEZ	Vacov, Javorník 1, Stachy
11	AGROTRADE spol. s r.o.	2156	KEZ	Linecká 824, Kaplice
12	Berthold Leibetseder spol. s r.o.	2004	KEZ	Dolní Jílovice 13, Lomský Dvůr, Vyšší Brod
13	Benda Stanislav	164	KEZ	Hronova Vesec 1, Nadějkov
14	Zeman Tomáš	262	KEZ	Ludvíkov 213, Jistebnice
15	Pohoří s.r.o.	209	KEZ	Linecká 277, Český Krumlov
16	Kovařík Jaroslav - ekologické zemědělství	431	KEZ	Račov 39, Zdíkov
17	Kouba Jiří	318	KEZ	Vodňanské Svobodné Hory 3
18	Krejcar David - K. Ú. Těšínov	699	KEZ	Těšínov 7, Protivín
19	Pojsl Jaroslav - Ekofarma Kuří	775	KEZ	Benešov nad Černou
20	ZVO, s.r.o. (Zemědělství-výroba a obchod s.r.o.)	526	KEZ	Dřešínek 1, Čestice
21	Janoušek Jan	774	KEZ	Hoštice 17, Volyně
22	Pihera Petr	764	KEZ	Černětice 1, Volyně
23	Zídek Stanislav	497	KEZ	Bořanovice 11
24	Seberová Marie, Ing.	117	KEZ	Nišovice 33, Volyně
25	Agrobiologica s.r.o	1837	KEZ	Obora u Vyšného, Nové Hradky

26	Kojan Jan	668	KEZ	Jílovce 31, Borovany
27	Houška Jan (H - Farma)	1093	KEZ	Pístina 2, Stráž nad Nežárkou
28	Staněk Jiří	369	KEZ	Bohumilice 10, Čkyně
29	AGRO Šumava s.r.o.	3	KEZ	Horní Planá 125
30	Petržilek Václav	1680	KEZ	Olšany 9, Strmilov
31	Zámečník Jaroslav - Ekofarma Světlík	2081	KEZ	Světlík, Větrní
32	Helfert Andrej	212	KEZ	Holičky 12, Majdalena
33	Šumava, a.s.	250	KEZ	Nišovice 55, Volyně
34	Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích	1986	KEZ	Na zlaté stoce 3, České Budějovice
35	Farma Přídolí, spol. s r.o.	773	KEZ	Přídolí 100, Český Krumlov
36	PŘIBRÁNÍ s.r.o.	1067	KEZ	Dolní Příbrání 36, Pohorská Ves
37	Bergmüller, s.r.o.	2025	KEZ	Michnice 1, Kaplice
38	Cavalo Černá v Pošumaví s.r.o.	1621	KEZ	Černá v Pošumaví 4
39	EKO FARM LIPNO s.r.o.	1601	KEZ	Frymburk 36
40	Smolík Václav	993	KEZ	Branná 56, Třeboň
41	Maurer František	392	KEZ	Studánky 20, Vyšší Brod
42	Dubový Radek, Ing.	2173	KEZ	Horní Dvorce 1, Strmilov
43	Šumavská zemědělská společnost, s.r.o.	2183	KEZ	Hněvanov 24, Rožmitál na Šumavě
44	Farma Písečné spol. s r.o. - farma Číměř	2246	KEZ	Číměř 101 (Písečné 147)
45	1. Jihočeská zemědělská a.s.	210	KEZ	Jemčina 15
46	AGROWALD, s.r.o.	2182	KEZ	Přízeř 31, Rožmberk nad Vltavou
47	Prchlík František	2329	KEZ	Mutice 5, Nová Ves u Mladé Vožice
48	MEDIAN, s.r.o.	2339	KEZ	Cikar 130, Kardašova Řečice
49	AGROSPOL DUBOVICE s.r.o.	2318	KEZ	Sedlo u Číměře 57
50	Hrbek Jaroslav	2313	KEZ	Kolence 17
51	AGRO SF, s.r.o.	2333	KEZ	Na Hutí 300, Suchdol nad Lužnicí
52	Hrbek Jaroslav	2327	KEZ	Kolence 17
53	Muška Václav	669	KEZ	Brusná 278, Lhenice
54	Bouška Pavel, Ing.	729	KEZ	Nový Dvůr 31, Zdíkov
55	FAUN BK s.r.o.	1615	KEZ	Zbytiny 8
56	Kraml Eduard	517	KEZ	Jirkalov 57, Stachy

57	Sova Jaroslav	640	KEZ	Záhoří 36, Čkyně
58	Marek Jiří, Ing.	303	KEZ	Chvalkov 22
59	Dána Jaroslav - Zemědělská farma Jánské údolí	2197	KEZ	Chvalšiny 161
60	Kosík Antonín - farma Těchoráz	2201	KEZ	Těchoráz 2, Vyšší Brod
61	Madleitner Burkhard s.r.o.	2021	KEZ	Michnice 1, Dolní Dvořiště
62	Šťovíček Jan	2062	KEZ	Líšnice 18, Hluboká nad Vltavou
63	Šnajdrová Pavlína	2282	KEZ	Dvorce 8
64	Samohejlová Andrea	2267	KEZ	Malešice 61, Dříteň
65	Pubal Vlastimil	2249	KEZ	Bořanovice 18, Vimperk
66	Škopek Zdeněk	1044	KEZ	Horosedly 22, Čkyně
67	Brůha Miroslav	996	KEZ	Bohdalovice 23, Světlík
68	MANI, spol. s r.o. - farma Drochov	998	KEZ	Drochov, Kaplice
69	Farma Chvalšiny, s.r.o. - Ekofarma Tichá	758	KEZ	Chvalšiny 106
70	Květoňová Emilie	5	KEZ	Jílovce 55
71	SITTER s.r.o.	420	KEZ	Valtrov 41, Horní Planá
72	Konzal Jan	486	KEZ	Rychtářov 5, Brloh
73	KERIM spol. s r.o.	94	KEZ	Přední Výtoň 31
74	Vojenské lesy a statky ČR, sp. Zemědělská správa Květušín	333	KEZ	Jiráskova 150, Horní Planá
75	Nekola Bohumír	1766	KEZ	Břehov 7, Hluboká nad Vltavou
76	R-YARD spol. s r.o. - Farma Čeřín	274	KEZ	Čeřín 3
77	Něnička Jaroslav - Rodinná farma Janova Ves	380	KEZ	Janova Ves 30
78	Nedorost Vladimír	2306	KEZ	Hartunkov 3, Benešov nad Černou
79	Vítek Václav - Farma ViVa	2222	KEZ	Janské Údolí 13, Brloh
80	Tancer Jiří - Farma Rohy	1620	KEZ	Janské Údolí 23, Brloh
81	Václavík Jiří	1000	KEZ	Skláře 5, Český Krumlov
82	HOFSTÄTTER - EKO, s.r.o.	1055	KEZ	Hluboká 28, Slavonice
83	ANIBAS s.r.o.	786	KEZ	Palackého nám. 59/1, Dačice
85	GW FARMA s.r.o.	1578	KEZ	Křišťanov 12
86	Mačlová Zdeňka - Farma Víška	49	KEZ	Víška, Čestice
87	Martínek Roman	839	KEZ	Zálezky 31, Čkyně

88	Lazna Jiří - zemědělská farma	1631	KEZ	Benešova Hora 12, Stachy
89	Michálek Vladimír	249	KEZ	Hodějov 3, Hoslovice
90	Krejsa Zdeněk	911	KEZ	Korkusova Huť 13
91	Mráz Jaroslav	592	KEZ	Malenice 36
92	Valčuha Lubomír, Ing.	406	KEZ	Pasovary, Světlík
93	Rašelina, a.s.	2198	KEZ	Hořice na Šumavě
94	Valter Jiří, Ing.	1669	KEZ	Milná
95	Pínová Naděje	1769	KEZ	Dluhoště 39
96	Vlnieška Jan	2175	KEZ	Olšina 16, Horní Planá
97	Jungvirt František	408	KEZ	V Domkách 160, Horní Planá
98	FARMA MILNÁ s.r.o.	790	KEZ	Milná 7, Frymburk
99	EWE CZ s.r.o. - Farma Mlýnec	1838	KEZ	Smrkov 10, Jistebnice
100	Benda Jiří	71	KEZ	Hronova Vesec 11, Nadějkov
101	Kamír Vlastimil - Farma Borová	13	KEZ	Borová 44
102	IKL FARMING s.r.o.	2030	KEZ	Nepřejov 3, Nadějkov
103	Benda Jiří	607	KEZ	Petřkovice 4, Nadějkov
104	Šimák Vlastimil	2319	KEZ	Sedlecká 184, Jistebnice
105	Moravec Stanislav	596	KEZ	Vlkonice 129, Vacov
106	Krtouš Vladimír, Ing.	711	KEZ	Branišov 9, Zdíkov
107	Vokál Pavel, Ing. - farma Strážný	682	KEZ	Strážný 11
108	Beran Jan	2112	KEZ	Kubova Huť 9
109	Oulický Jiří, MVDr.	1028	KEZ	Chelčického 231, Husinec
110	FARM and FOREST COMPANY, s.r.o. (FARMA KRANZL, s.r.o.)	1690	KEZ	Palackého nám. 59/1, Dačice
111	Kocourek KG, organizační složka	241	KEZ	Dešná 19
112	Hřebíková Renáta	2257	KEZ	Budkov 13
113	Kubeček Luboš	2556	KEZ	Loučovice 294, část Mnichovice
114	Kouba Vlastimil	2555	KEZ	Třísov 26, Holubov
115	Schónbauer David	2543	KEZ	Láz 40, Nová Pec
116	Vondrušková Věra	2484	KEZ	Protivec 8
117	Král Martin	2366	KEZ	Cerhonice 72, Čimelice
118	Hojek Adolf, Ing.	2491	KEZ	Pohraniční stráž 422, Vyšší Brod
119	Likler Jan - Dvůr Metlice	2457	KEZ	Rožmberk nad Vltavou 134

120	Žíla Ladislav, Bc.	2474	KEZ	Žestov 2, Hořice na Šumavě
121	Chmelař Pavel	2485	KEZ	Světlík, Větrní
122	AGRA Zvíkov, spol. s r.o.	2362	KEZ	Ortvínovice 32, Zvíkov
123	PVDP Invest s.r.o.	2404	KEZ	Rožnov 1, Český Rudolec
124	Šusta Milan - ANGUS FARMA MÝTO	2375	KEZ	Mýto 17, Český Krumlov
125	Šebelka Milan - ANGUS FARMA	2360	KEZ	Rančice 3
126	Nováková Barbora	2388	KEZ	Štětice 45, Ražice
127	Mihalič Milan	2526	KEZ	Bližší Lhota 35, Volary
128	Kouba Bohuslav	2554	KEZ	Jamně 11, Boršov nad Vltavou
129	Cepák Miloš	2600	KEZ	Tušť 150, Suchdol nad Lužnicí
130	Krokovice, spol. s r.o.	2026	KEZ	Písečné nad Dyjí 23
131	Farma KRANZL, s.r.o. (Farm and Forest, s.r.o)	2527	KEZ	Palackého nám. 59/1, Dačice
132	Oulický Jiří	2652	KEZ	Jeronýmova 128, Husinec
133	Švejda Pavel	2633	KEZ	Klečaty 43, Zálší
134	Veis Miroslav, Mgr.	2624	KEZ	Újezdec 8, Vlachovo Březí
135	Lazna Jiří, ml. - Farma Bláhov	2401	KEZ	Bláhov, Stachy
136	Lev Libor	2402	KEZ	Brloh 73, Křemže
137	Rýdl Zdeněk, Ing. - RANČ HANIČKA	2557	KEZ	Přídolí 21, Český Krumlov
138	Habersberger Petr, Ing.	2647	KEZ	Dvorce 50, Břilice
139	Janoušek Jan	2680	KEZ	Hoštice 79, Volyně
140	Hájek Petr	2682	KEZ	Pohorská Ves 34
141	Žíla Zdeněk	2683	KEZ	Slunečná 173, Kájov
142	MIDVO spol. s r.o - Farma Čertyně	2670	KEZ	Čertyně 2, Velešín
143	Kolářová Martina - MK ranč	2664	KEZ	Čertyně 2, Dolní Třebotín
144	Jordánová Diana	006_00 043	ABCert	Trojany 1, Dolní Dvořiště
145	AGRO - MAMBAK, s.r.o.	00018 2006	ABCert	Horní Dvořiště 72
146	Hrňa Aleš	00040 2006	ABCert	Mlynářovická 55, Volary
147	Pavelec Stanislav	00034 2006	ABCert	Studánky, Vyšší Brod
148	Pejša Jiří	00159 2007	ABCert	Pejšova Lhota 1, Jistebnice
149	BEMAGRO s.r.o.	00075 2006	ABCert	Malonty 101
150	Starý Vlastimil	008_00 338	ABCert	Malonty 81

151	AGROSPOL ROŽMITÁL NA ŠUMAVĚ s.r.o.	00291 2008	ABCert	Rožmitál na Šumavě 155
152	Koubová Jana	00310 2008	ABCert	Dlouhá 364, Borovany
153	Ottenschläger Gerhard	00309 2008	ABCert	Mánesova 66, Benešov nad Černou
154	Mačlová Zdeňka - Farma Víška II	00242 2008	ABCert	Víška 34
155	?	00290 2008	ABCert	Olešnice 67
156	Hofbauer Jan	00234 2008	ABCert	Stříbřec 37
157	Meduna Jan	00236 2008	ABCert	Pístina 37
158	Schandi Václav, MVDr.	00257 2008	ABCert	Palackého 270, Suchdol nad Lužnicí
159	Korunka Ferdinand	00258 2008	ABCert	Tušť 138
160	Blažek Josef	00237 2008	ABCert	Stříbřec 1
161	Daněk Josef, MVDr - Ranč u Starýho kance	00250 2008	ABCert	Hoslovice 66
163	Lepša Vladimír	00227 2008	ABCert	Rejta 371
164	BIOAGRAR s.r.o.	00218 2008	ABCert	Palackého nám. 59/1, Dačice
165	Pejša Jiří	00243 2008	ABCert	Pejšova Lhota 1, Jistebnice
166	Vostrovský David	00345 2008	ABCert	Milešice 19
167	Stráská Lucie	00347 2008	ABCert	Švihov 1, Husinec
168	Just Michal	00344 2008	ABCert	Mičovice 2
169	Janošíák Adam	00362 2008	ABCert	Malonty 175
170	Vítů Jaroslav	00355 2008	ABCert	Na Chalupy 323, Srubec
171	Martinka Luděk	00356 2008	ABCert	Rožmitál na Šumavě 1
172	EKOCHOV s.r.o.	00251 2008	ABCert	Hoslovice 10
173	František Dobrota s.r.o.	1090	Biokont CZ, s.r.o.	Žižkova 637, Suchdol nad Lužnicí
174	Farka Martin	1240	Biokont CZ, s.r.o.	Todně 4, Trhové Sviny
175	Pejcha Pavel, Mgr.	1062	Biokont CZ, s.r.o.	Zahrádka 42, Český Krumlov
176	Winkler David	1077	Biokont CZ, s.r.o.	17. Listopadu 552, Suchdol nad Lužnicí
177	Kittlová Veronika, Ing.	1275	Biokont CZ, s.r.o.	Olšina 30, Horní Planá
178	Švarc Jiří	1166	Biokont CZ, s.r.o.	Říhov 51, Stachy
179	Červenková Magdalena	1144	Biokont CZ, s.r.o.	Samota Hemera 73, Týn nad Vltavou

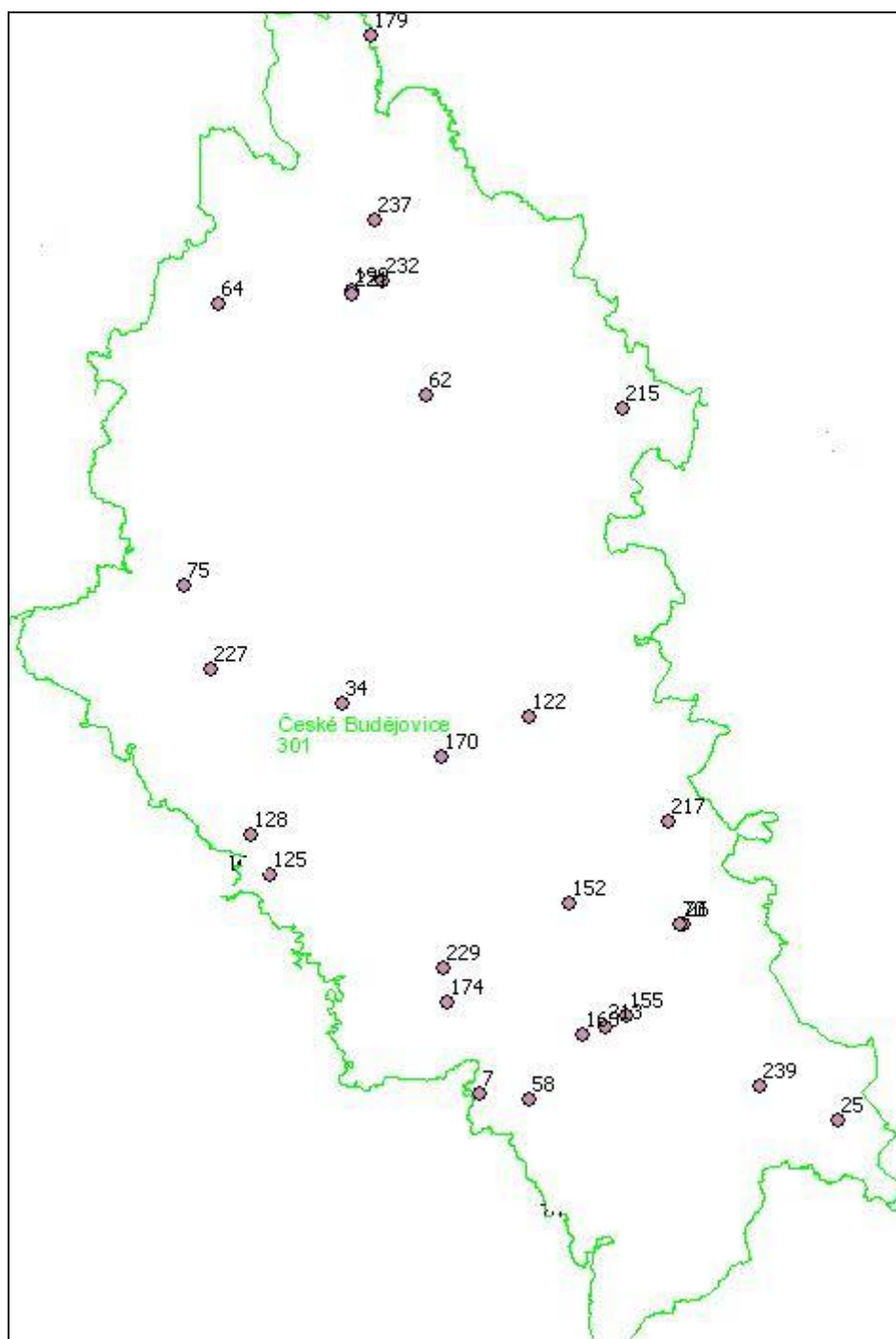
180	Pech Michal	1193	Biokont CZ, s.r.o.	Dvorec 5, Strunkovice nad Blanicí
181	Hudcová Alena	1146	Biokont CZ, s.r.o.	Brusná 165, Netolice
182	Citterbartová Emilie	1044	Biokont CZ, s.r.o.	Břeží 27, Rožmitál pod Třemšínem
183	Petržilek Milan	1059	Biokont CZ, s.r.o.	Palupín 1, Strmilov
184	Houda Pavel - Farma Chroboly	1107	Biokont CZ, s.r.o.	Chroboly
185	Krejsa František	1120	Biokont CZ, s.r.o.	Horosedly 13, Čkyně
186	Sitter Václav, Ing.	1190	Biokont CZ, s.r.o.	Volovice
187	Daňková Marie	1147	Biokont CZ, s.r.o.	Koryto 33
188	GABRETA, spol. s r.o.	1164	Biokont CZ, s.r.o.	Koryto 1, Zbytiny
189	Marešová Romana, Ing.	1262	Biokont CZ, s.r.o.	Mlýny 69, Soběslav
190	Drexlerová Martina	1247	Biokont CZ, s.r.o.	Bechyně - Hvoždany 30
191	Farma Šumava s.r.o.	1024	Biokont CZ, s.r.o.	Ktiš 11
192	Šnobová Ivana	1236	Biokont CZ, s.r.o.	Jenín 72, Dolní Dvořiště
193	Steinbrenner František	1103	Biokont CZ, s.r.o.	Arnoštka 5, Vimperk
194	Novák Jan	1083	Biokont CZ, s.r.o.	Michlova Huť 7
195	Pichler Lubomír, Ing.	1051	Biokont CZ, s.r.o.	Lesní Chalupy 152, Stachy
196	Lojka Kamil, Ing.	1152	Biokont CZ, s.r.o.	Horní Němčice
197	Lojka Jiří	1142	Biokont CZ, s.r.o.	Horní Němčice
198	Špatný Jakub	1131	Biokont CZ, s.r.o.	Bílsko 25
199	Plojhar Martin	1115	Biokont CZ, s.r.o.	Litoradlice 15
200	Kovář Václav, JUDr.	1045	Biokont CZ, s.r.o.	Záblatí, (u Prachatic)
201	ZEFA Nová Pec s.r.o.	1023	Biokont CZ, s.r.o.	Pěkná, Nová Pec
202	Budínská Marcela	1318	Biokont CZ, s.r.o.	Skláře 6, Vimperk
203	Randák Jaromír, Ing.	1284	Biokont CZ, s.r.o.	Jirkalov 254, Stachy
204	Fajmon Vladimír	1168	Biokont CZ, s.r.o.	Tichá 17, Kaplice
205	Holeček Radomil	1167	Biokont CZ, s.r.o.	Šebestov 183, Stachy

206	Sedláček Ondřej	1163	Biokont CZ, s.r.o.	Arnoštov 47, Prachatice
207	Brautferger Jiří	1145	Biokont CZ, s.r.o.	Lipka 28, Vimperk
208	Pichl Antonín	1140	Biokont CZ, s.r.o.	Borová Lada 7
209	Šnelcer Josef	1121	Biokont CZ, s.r.o.	Oseky 5, Prachatice
210	Jiřík Miroslav	1109	Biokont CZ, s.r.o.	Branišov 17, Zdíkov
211	Sušilová Šárka	1106	Biokont CZ, s.r.o.	Hájna Hora 611, Vimperk
212	Pekárek Vlastimil	1522	Biokont CZ, s.r.o.	Borek 11, Dačice
213	Průka Václav	1560	Biokont CZ, s.r.o.	Rejta 337, Trhové Sviny
214	Pešta Ladislav (včelař)	1521	Biokont CZ, s.r.o.	Borová 1191
215	Frejlichová Jitka	1472	Biokont CZ, s.r.o.	Dynín 28
216	Čech Přemysl	1434	Biokont CZ, s.r.o.	Mnich 22, Kardašova Řečice
217	Podolák Jiří, Ing.	1350	Biokont CZ, s.r.o.	Mladošovice 70
218	Žlábek Ivan, Ing.	1354	Biokont CZ, s.r.o.	Cejstce 22
219	Jemelka Jan, Ing.	1349	Biokont CZ, s.r.o.	Dobročkov 17, Prachatice
220	Špatný Jakub	1404	Biokont CZ, s.r.o.	Bílsko 25
221	Macháček Petr	1439	Biokont CZ, s.r.o.	Litoradlice 12
222	Ranch28 s.r.o.	1417	Biokont CZ, s.r.o.	Oldřiš 28
223	Krejcar Michal	1430	Biokont CZ, s.r.o.	Žďár 4
224	Dudášová Jana	1431	Biokont CZ, s.r.o.	Žďár 4
225	Šindelka Martin, Ing.	1539	Biokont CZ, s.r.o.	Nové Dvory, Choustník
226	JO farma Jemčina	1435	Biokont CZ, s.r.o.	Jemčina 8
227	Jungwirth Milan	1473	Biokont CZ, s.r.o.	Křenovice 87, Dubné
228	Volfířov a.s. (zemědělský podnik)	1552	Biokont CZ, s.r.o.	Volfířov 3
229	Graman Jaroslav	1612	Biokont CZ, s.r.o.	Stradov 15
230	Rožďalová Martina	1575	Biokont CZ, s.r.o.	Moraveč 1
231	Rožďalová Jiřina	1574	Biokont CZ, s.r.o.	Moraveč 1

232	Macháček Petr	1442	Biokont CZ, s.r.o.	Litoradlice 12
233	Vokatý Libor	1625	Biokont CZ, s.r.o.	Lučkovice 8
234	Drábek Václav	1648	Biokont CZ, s.r.o.	Ratiboř 54, Kardašova Řečice
235	Javůrek Pavel	1640	Biokont CZ, s.r.o.	Dobrohošť 12
236	Steinbrenner Jan	1638	Biokont CZ, s.r.o.	Arnoštka 5, Vimperk
237	Netík Jiří	1279	Biokont CZ, s.r.o.	Čihovice 30
238	Pelešková Šárka, Mgr.	1317	Biokont CZ, s.r.o.	Slaník 17, Strakonice (možná i Svaté Pole 8 - Plzeňský kraj)
239	Sassmanová Božena	1646	Biokont CZ, s.r.o.	Byňov 72, Nové Hradky
240	Štěpánek Pavel, Ing.	1250	Biokont CZ, s.r.o.	Slunečná 3, Volary

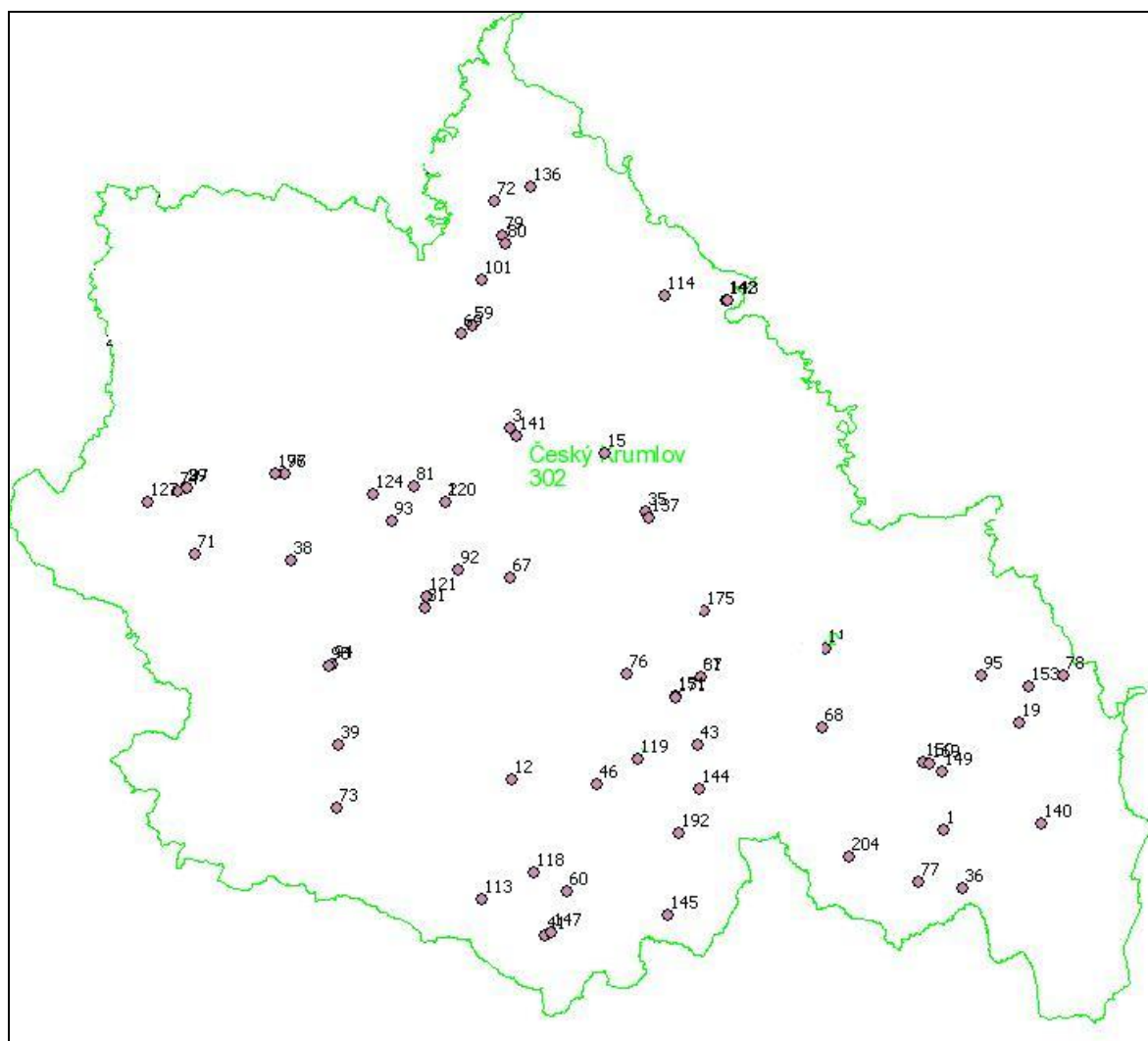
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Příloha 2 rozmístění ekofarem v okrese České Budějovice v roce 2008

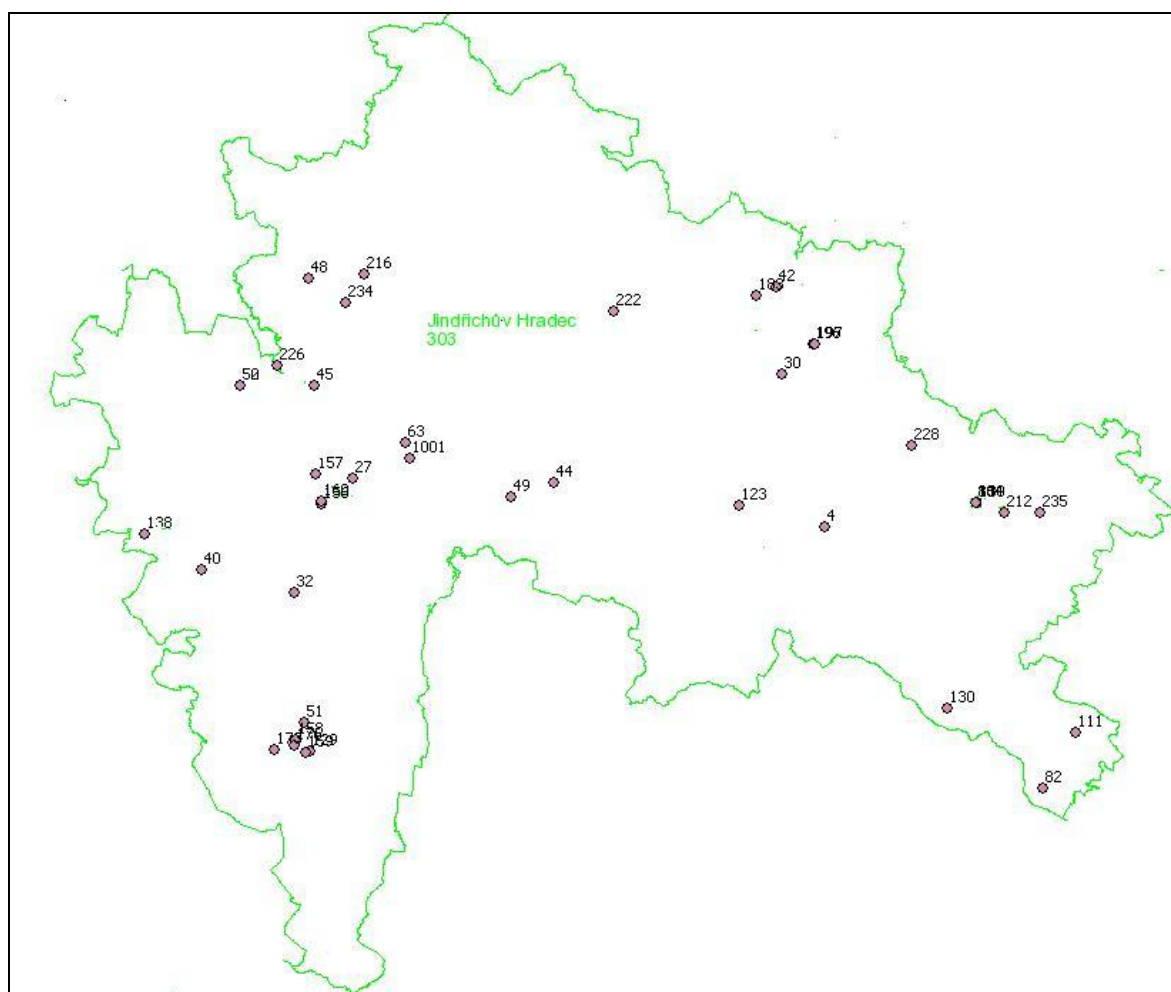
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Příloha 3 Rozmístění ekofarem v okrese Český Krumlov v roce 2008

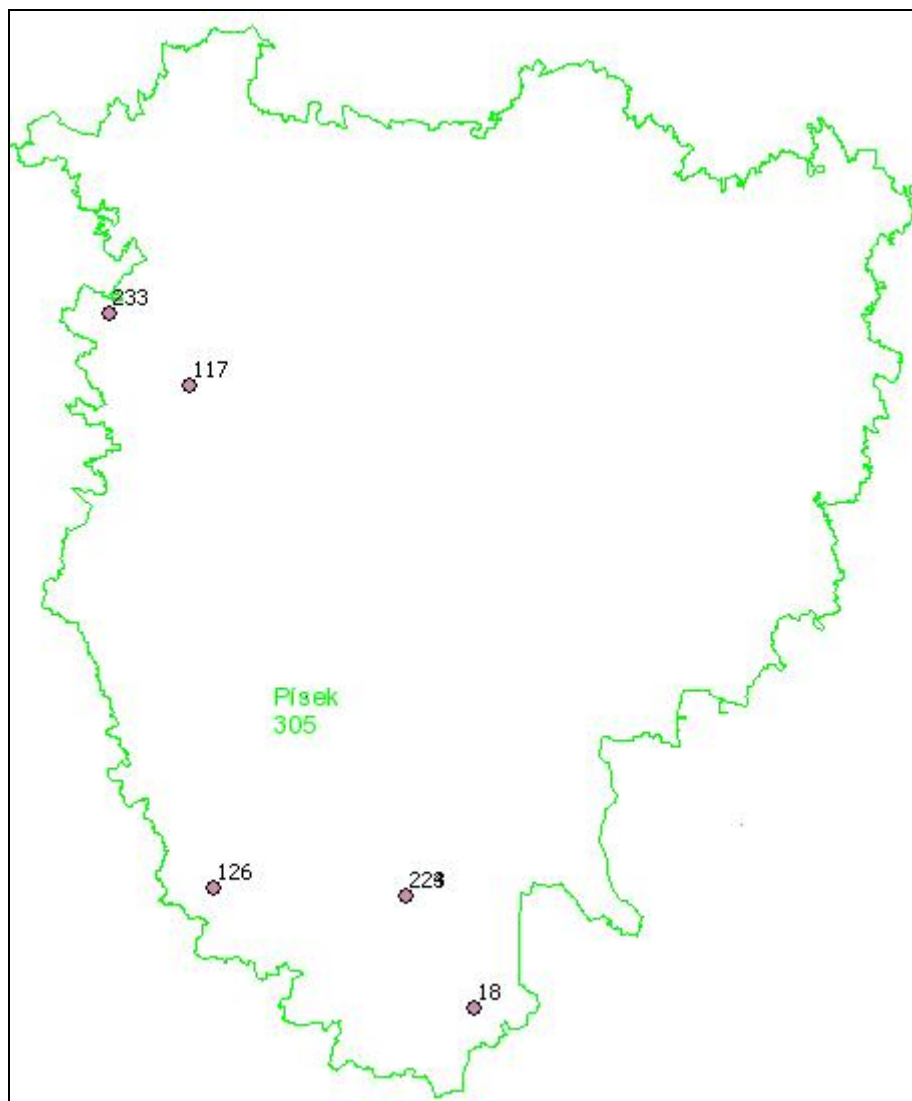
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Příloha 4 Rozmístění ekofarem v okrese Jindřichův Hradec v roce 2008

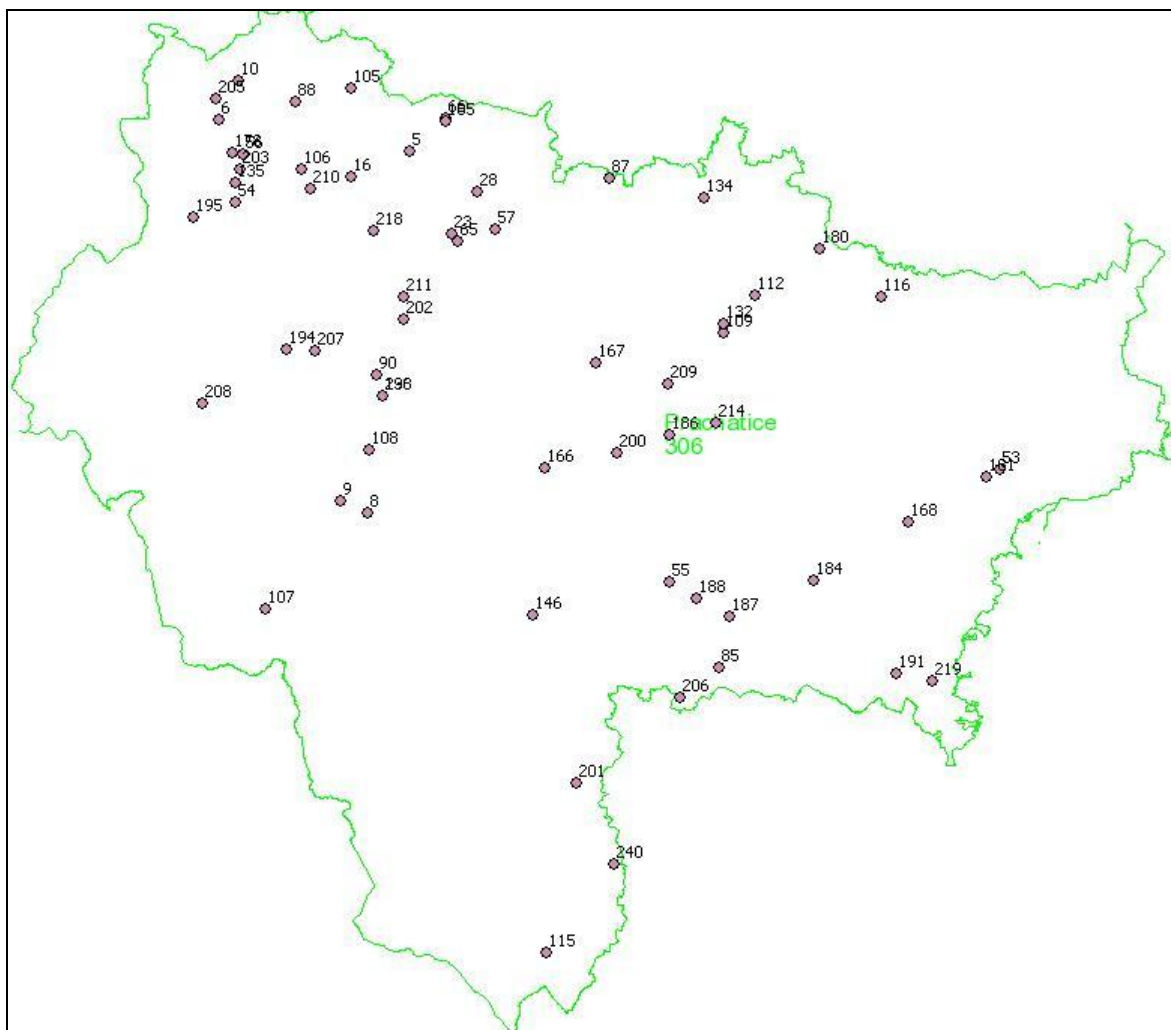
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Příloha 5 Rozmístění farem v okrese Písek v roce 2008

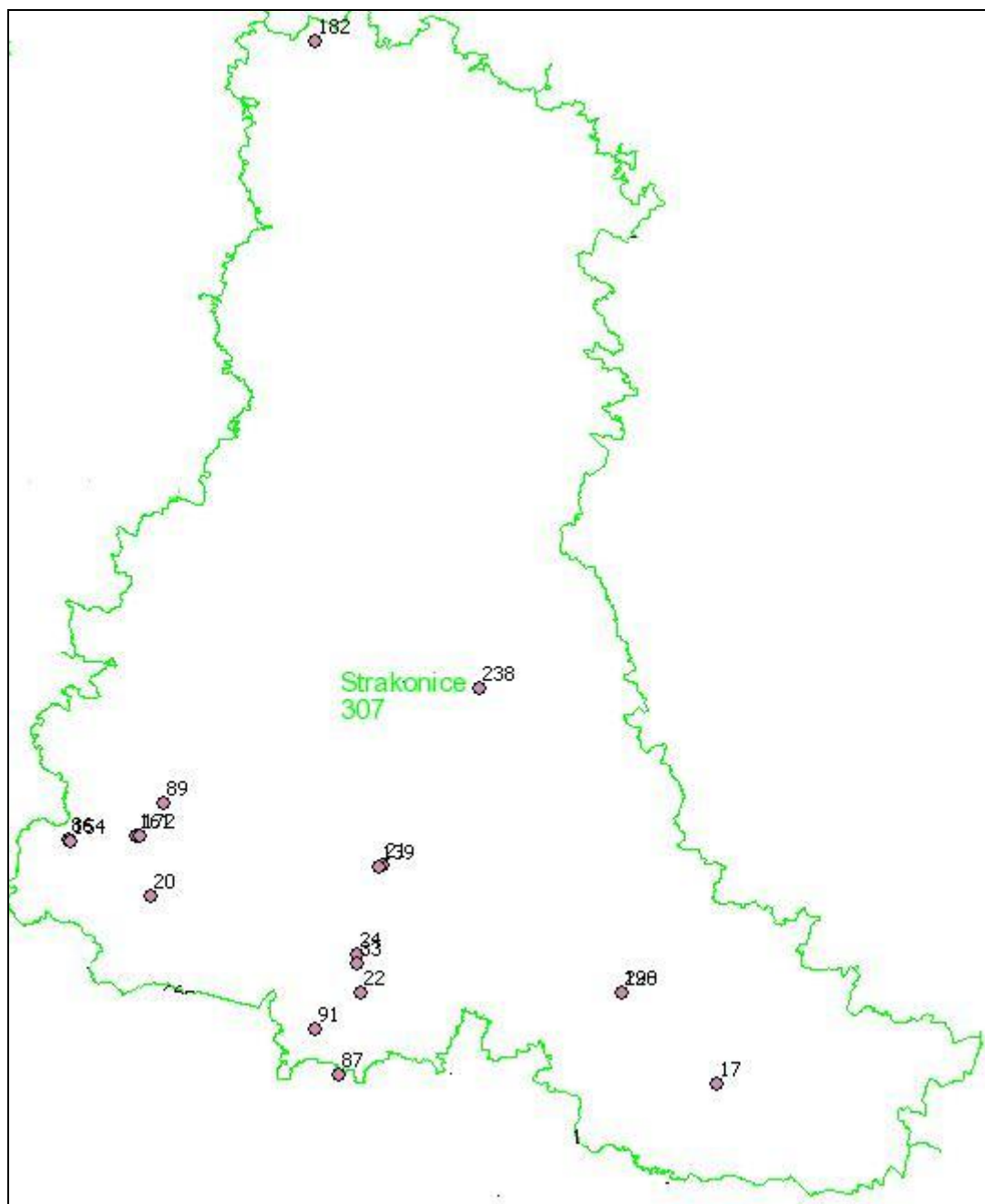
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Příloha 6 Rozmístění ekofarem v okrese Prachatice v roce 2008

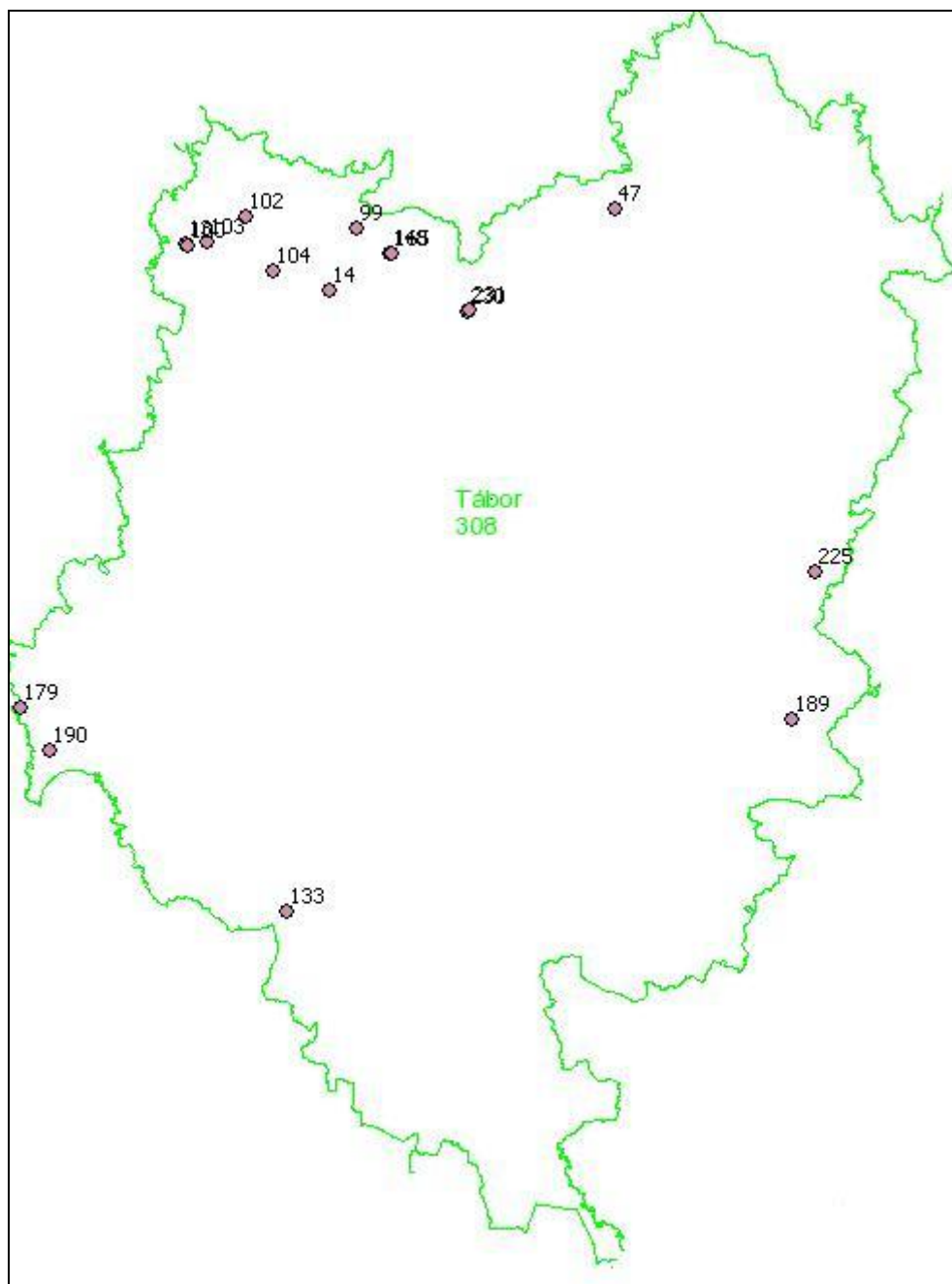
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Příloha 7 Rozmístění ekofarem v okrese Strakonice v roce 2008

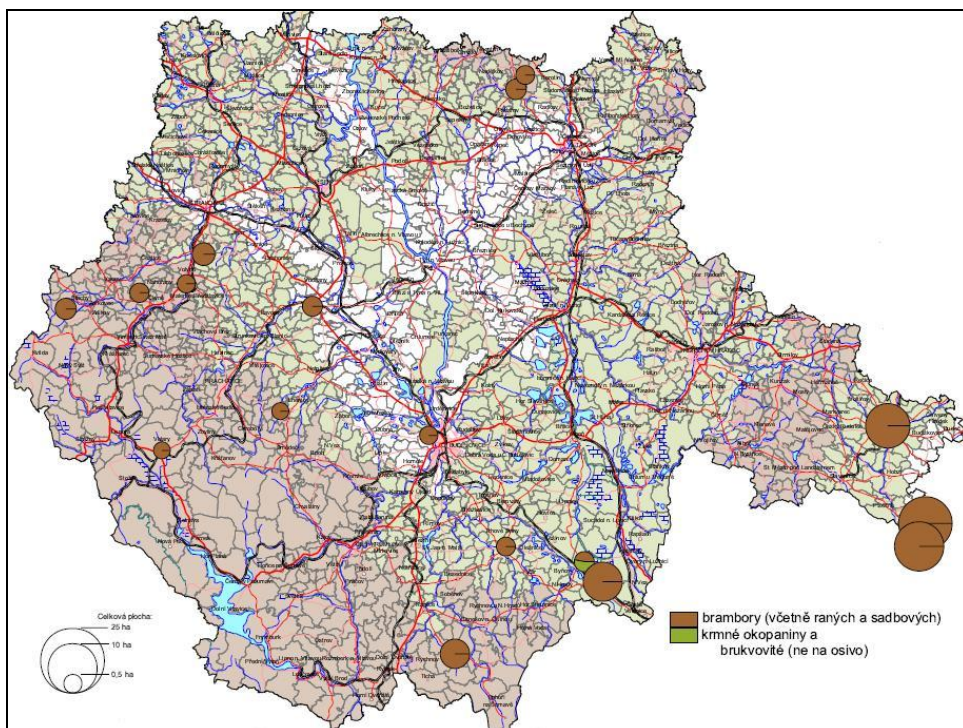
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Příloha 8 Rozmístění ekofarem v okrese Tábor v roce 2008

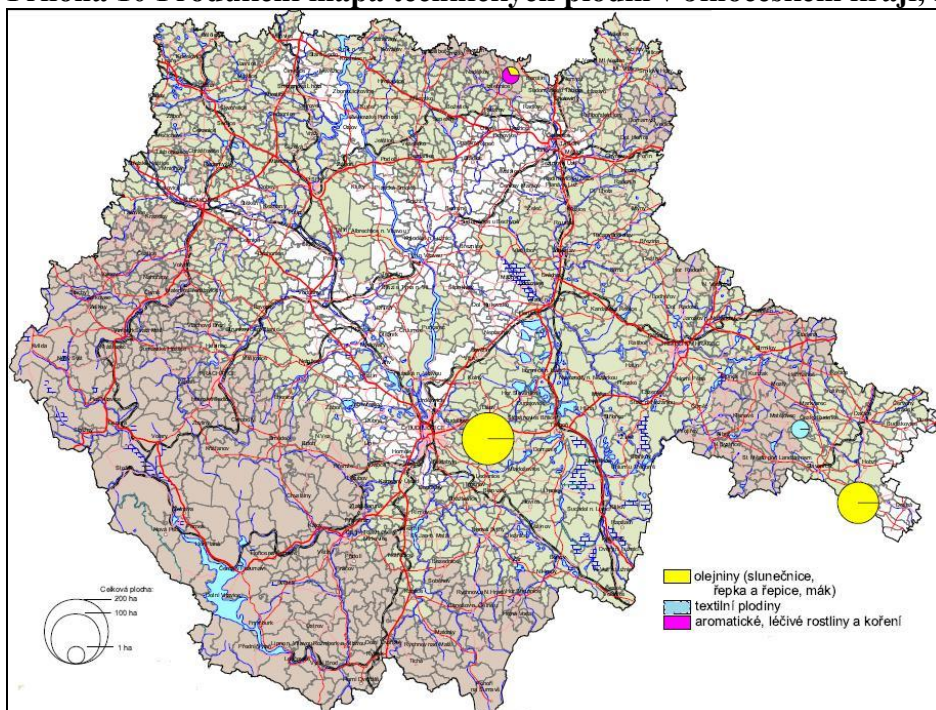
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, vlastní návrh

Příloha 9 Produkční mapa okopanin v Jihočeském kraji, r. 2008

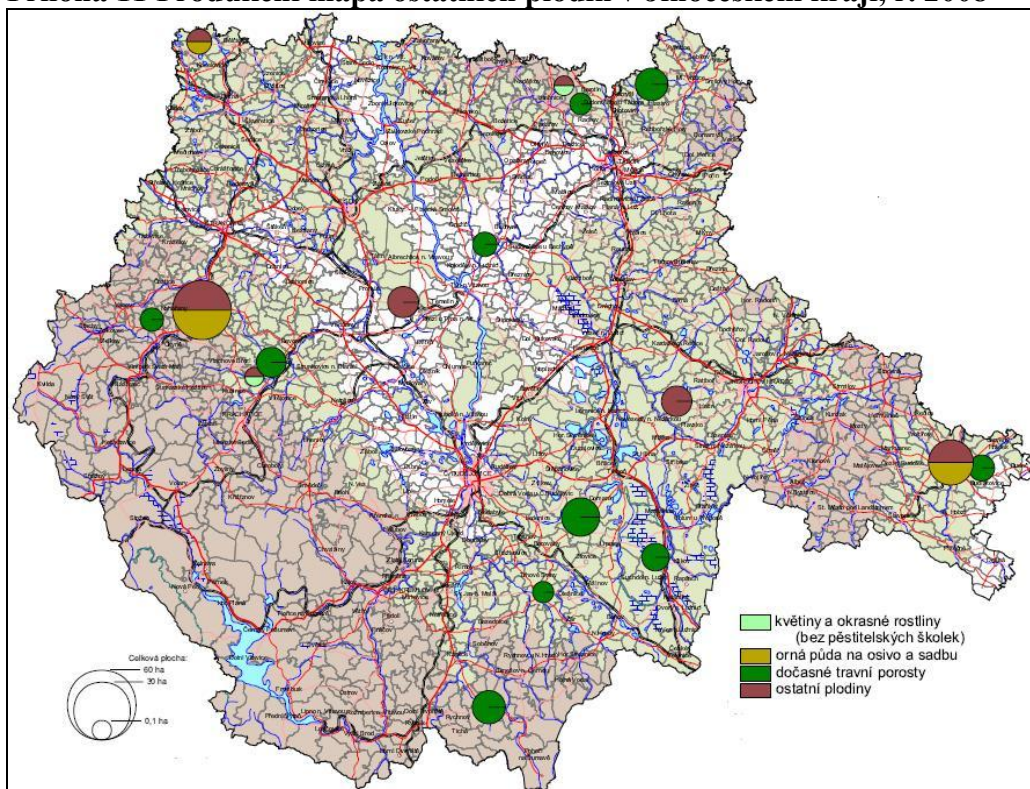
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

Příloha 10 Produkční mapa technických plodin v Jihočeském kraji, r. 2008

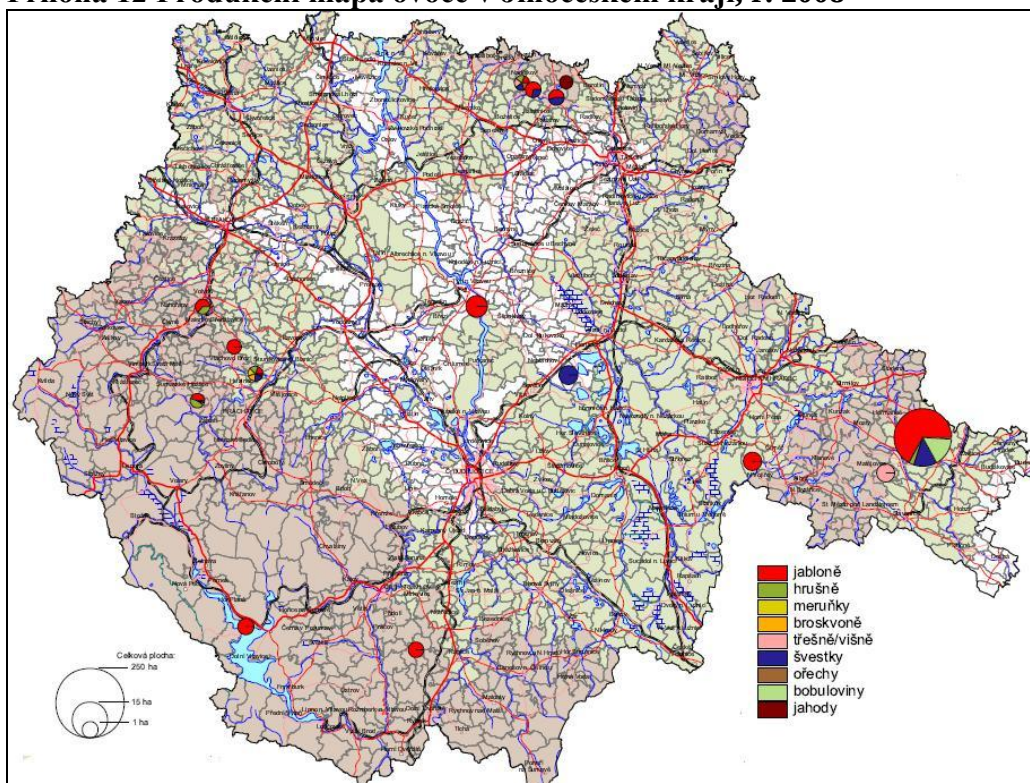
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

Příloha 11 Produkční mapa ostatních plodin v Jihočeském kraji, r. 2008

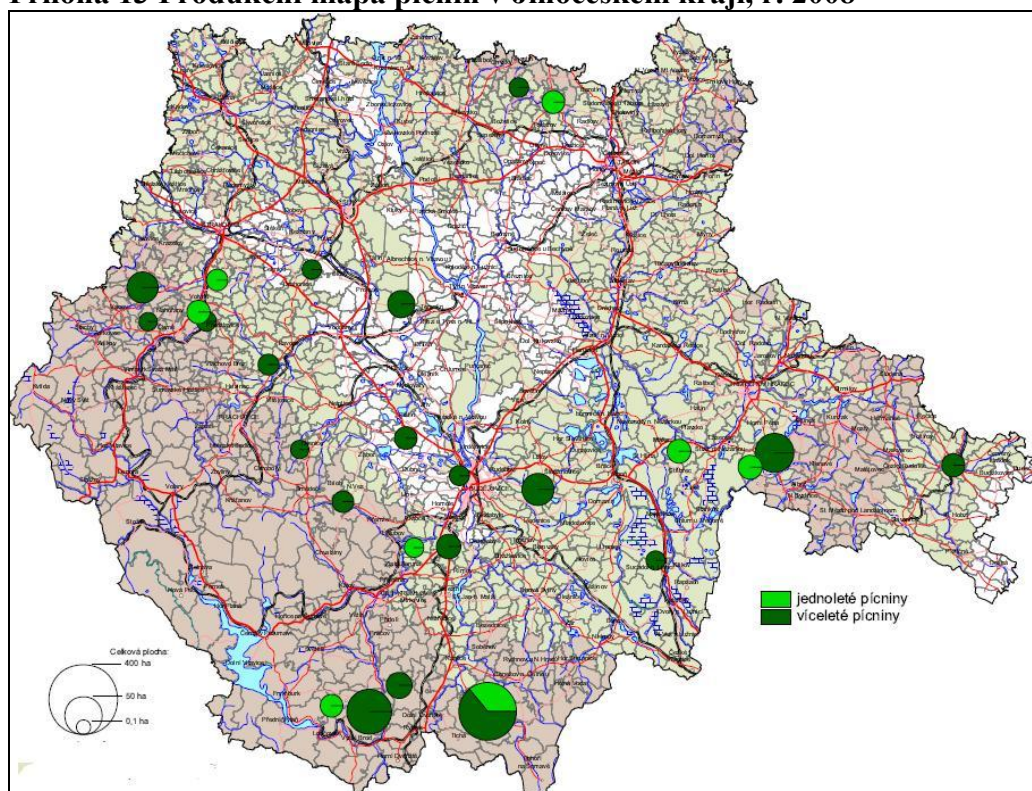
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

Příloha 12 Produkční mapa ovoce v Jihočeském kraji, r. 2008

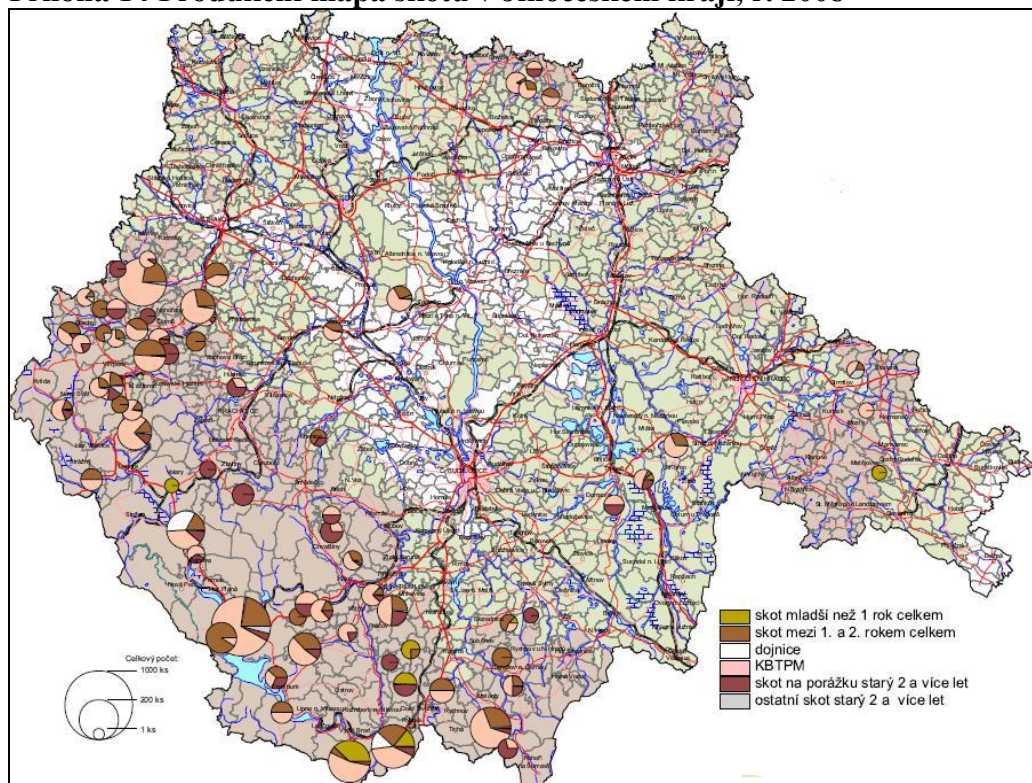
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

Příloha 13 Produkční mapa pícnin v Jihočeském kraji, r. 2008

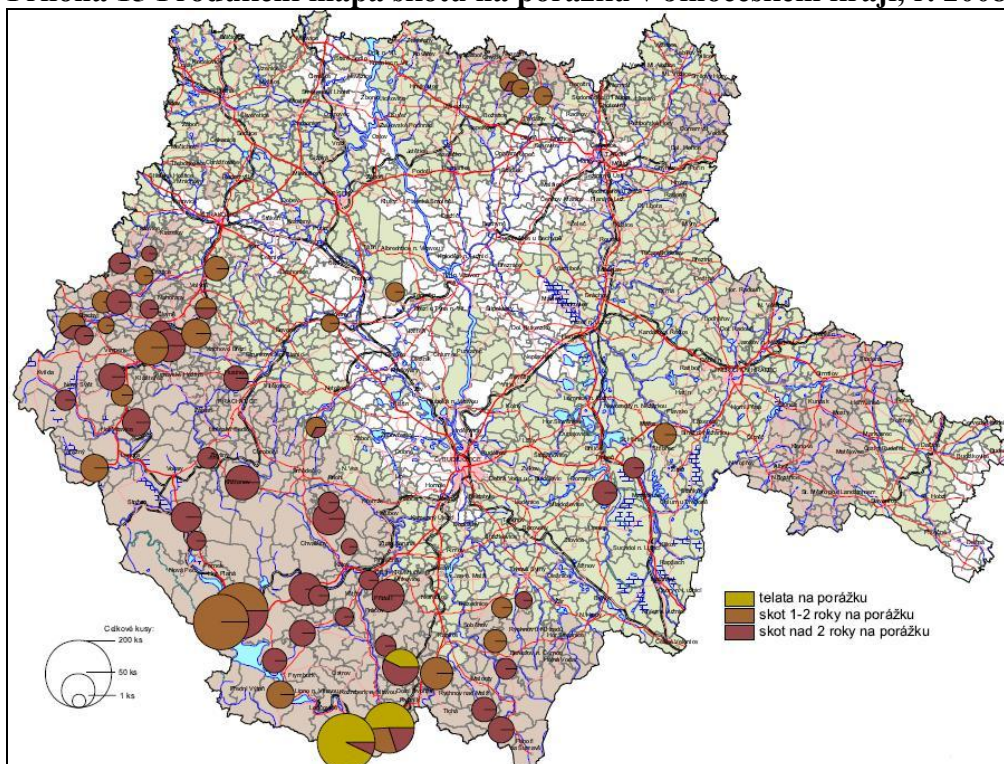
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

Příloha 14 Produkční mapa skotu v Jihočeském kraji, r. 2008

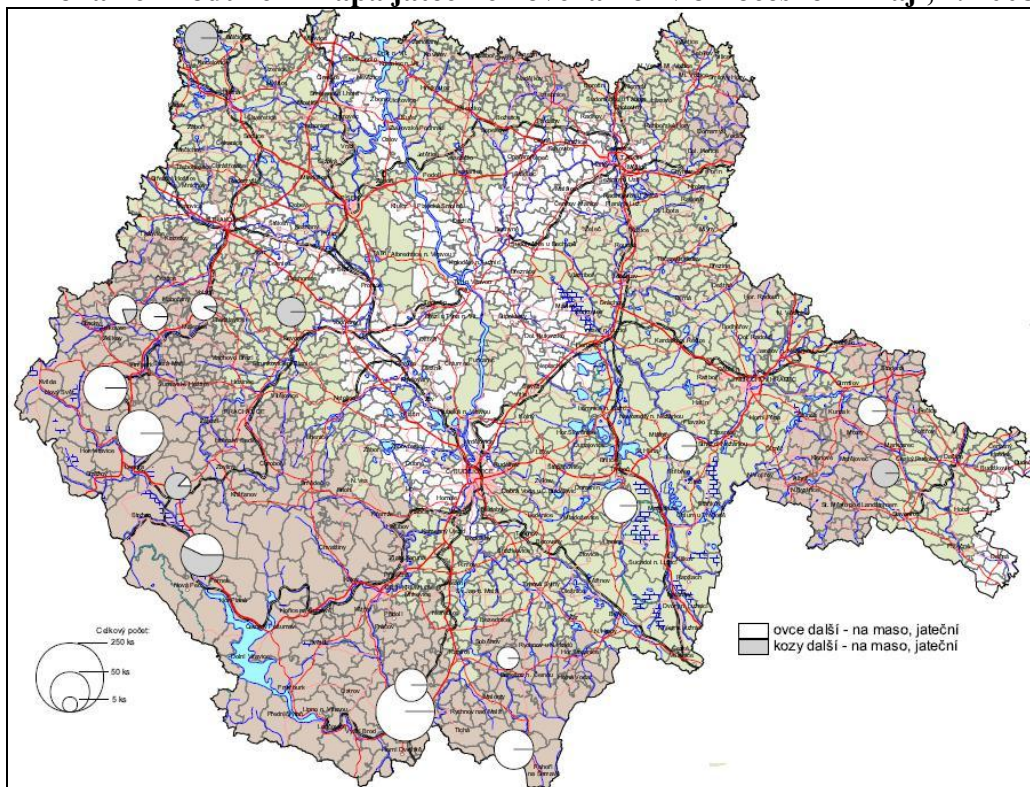
Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

Příloha 15 Produkční mapa skotu na porážku v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

Příloha 16 Produkční mapa jatečných ovcí a koz v Jihočeském kraji, r. 2008

Zdroj: Data ÚZEI a MZe, Atlas ekologického zemědělství

